

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (2653) 2001 SAUSIS-JANUARY 9

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Išvelgti ir planuoti

Pradedant naujus metus sausio pirmoji ne vienam yra toji data, kuri verčia atidžiau žvilgtelti pirmyn, pagalvoti apie ateinančias dienas, paplanuoti, tarsi sudaryti metų darbotvarkę, kad gyvenimas būtų aiškesnis ir rūpesčių mažiau.

KAI kuriems betgi gali atrodyti, kad gyvenimas be plano yra lengvesnis. Užteina noras – darau, nenoriu – nedarau; kas ant liežuvio galo – sakau; turiu lėšų – perku, švaistau; neturiu – skolinuosi ir t.t. Ar iš tikrųjų tokia elgsena gyvenimą palengvina? Tikriausiai – ne. O be to, kokia gi linkme nuredėtų visa žmogiškoji būtis, jei daugelis taip lengvapėdiškai tik šia diena gyventų? Gera lengvabūdiškai blaškytis ir su gyvenimu vaikiškai žaisti, kai yra atsakomybė jaučiančių, visą Dievo duotą gyvenimo sąrangą saugojančių ir gerbiančių, dėl jos kovojančių žmonių. Lengva skraidyti peteliškėms, kai yra kur nutūpti. Nerūpestingi išleptinti vaikai jaučia tėvų meilę, mato pastogę, aprūpinimą – naminių ar ir valdišką. Tai ko nepasiekti tokius tvirtus užnugarus turint. Dar toliau – organizuota visuomenė išsirinkusi vadovus ir krauna ant jų, kiek tik gali, tegu veža, o mes galime ir paisdykauti. O valstybė kai kuriems – tai aruodas, tik semk, kol dar dugno nematyti; neduoda kiek norim geruolių, pasiimam patys. Taigi lengvamaniams plaventi sąlygos puikiausios nuo pat vaikystės iki senatvės. Liūdna. Tačiau ir džiugu, kad tokių neatsakingų savanauđių, tvarkingesnio gyvenimo nemėgstančių, parazituojančių tėra nedidelis nuosimtis. Vienas iš šių dienų visuotinių rūpesčių, kad tas nuosimtis nedidėtų. Mat įvairios keistos laisvės bei globos kasmet tą nuosimtį gali didinti, nes kai kurie įstatymai ar potvarkiai žmones veste vėda į pagundą gyventi šia diena. Plevėsas užtariant, bandant juos suprasti, pernelyg stropiai globojant vadinamus skriaudžiamuosius, diskriminuojama tvarkingoji visuomenė, kurios geru naudojasi visokio plauko lengvapėdišiai ar apsimetėliai.

KALBANT apie planavimą ir lengvabūdiškumą, atrodo, reikėtų tai atskirai kiekvieną aptarti, nes iš esmės tos dvi sąvokos nedaug ką bendro turi. O vis dėlto turi. Visuomenės sluoksniuose nuo pat apačios iki viršūnių nesunku pririnkti pavyzdžių, rodančių, kaip planavimą veikia, įtakoja lengvabūdiškumai. Stropiau nepagalvoti planavimai visada baigiasi nuostolingais rezultatais, net didelėmis katastrofomis. Jei tai vyksta mažesniame ratelyje, nukentčia ir žmonių mažiau. O juo aukštesn – juo blogyn. Blogas valstybinis planavimas, priklausantis nuo valdžios, paliečia visus valstybės piliečius. Todėl labai svarbu, kad kraštui vadovaujantys asmenys nebūtų lengvabūdiškai, kad nuolat jaustų didelę atsakomybę, prisiimtą rinkimų ar paskyrimų metu. Tačiau, kad vadovaujantys galėtų sąžiningai tą atsakomybę jausti – planavimas turėtų būti ne "iš debesų pasemtas". Planuoti reikia jaučiant po kojų žemę, kurios naudai veikiama. Daugelis turbūt dar prisimena garsiuosius sovietinius penkmečių planavimus, kurie buvo aiškiai propagandiniai, melagingi, grynias savęs apgaudinėjimo "muilo burbulai". Taigi kas gi rimtai ryžtųsi dėl viso to imtis kokios atsakomybės. Dar vienas prisimintinas dalykas: planavime padaroma klaidų, ir tai dažnai dėl ignoravimo. Ypač tai ryškia politiniame gyvenime, net ir parlamentuose, kur sprendimai priimami daugumos balsais, kai kada stabdančiais net ir gerus žinovų siūlymus. Mat kenksmingai žiūrima ne į tai kas siūloma, bet kas pasiūlė – savas ar ne. Kai šitaip planavimas pančiojamas, sunku ko geresnio ir tikėtis. Mažumos pusėje nors ir geriausių žinovų sėdėtų, nedaug ką jie reikšia. Norint ką nors geriau daryti, negu iki šiolie darėme, reikėtų neventi savikritikos, svarstyti teikiamus sumanymus per daug nesigilinant į jų autorystę. Kas būtų, kur būtų, kas beveiktume – pirmiausia turėtume būti įžvalgūs ir teisingi. Ant šitokių pagrindų būtų lengviau ir planuoti, ir planus įgyvendinti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Užteršto vandens istorija

Walkerton (Ontario) tragedija prasidėjo 2000 metų gegužės 12 dieną, kai smarkus lietus užtvindė raguotųjų ganyklą ir nuplovė didelį kiekį *E.coli* bakterijų iš jų išmatų (*E.coli* paprastai glūdi raguotųjų viduriuose ir jiems nekenkia, bet žmonėms jos labai kenksmingos) į vieną iš septynių miesto šulinių. Tas šulinys buvo nelegalus: jį miestas privalėjo jau seniai uždaryti, kai netoliese įsikūrė raguotųjų ūkis. Po penketo dienų prasidėjo susirgimai – skystasi galvos ir skilvio skausmai, viduriavimas su kraujais, vėmimu – kurie tik po poros dienų buvo atpažinti kaip apsinuodijimai *E.coli* bakterijomis. Netrukus visos apylinkės ligoninės buvo perpildytos ligoniais, bet vis dar nebuvo nustatyta, iš kur tos bakterijos. Vandens aptarnavimo pareigūnai teigė, kad vanduo švarus ir slapta stengėsi jį švarinti chloru. Tarp kitko, to šulinio švarinimo aparatai buvo sugedusi ir jau 18 mėnesių

nauja chloridavimo pompa dulėjo neįmontuota. Iš pradžių buvo manyta, kad žmonės valgė užkrėstą maistą, bet kai ligonių padaugėjo iki daugiau kaip 2,000, dėmesys nukrypo į vandentiekį. Gegužės 21 sveikatos rūpybos įstaiga paskelbė, kad miestelio gyventojai gertų tik virintą vandenį. Ta nuostata buvo atšaukta tik po septynių mėnesių. Septyni miestelio gyventojai mirė nuo šio apsinuodijimo, 2,300 sunkiai sirgo.

Speciali komisija, sudaryta ištirti, kodėl ši tragedija įvyko ir kaip nuo to apsaugoti ateityje, atskleidė daug įdomių ir tiesiog stebinančių faktų. Pareigūnas, atsakingas už miestelio vanden-tiekį, pasirodė, buvo netikėš šioms pareigoms. 1972 metais, dar nebaigęs gimnazijos, pradėjo dirbti vandens aprūpinimo įstaigoje – jo tėvas jį ten įstatė – ir 1988 metais kaip ilgametis tarnautojas tapo jos vadovu.

(Nukelta į 2-tą psl.)

Toronto Maironio mokyklos Aukštesniųjų lietuviščių kursų moksleiviai savo mokykloje šeštadienio popietę – gruodžio 16, gieda lietuviškas kalėdines giesmes
Nuotr. R. Rusinienės

Objektyvios istorijos siekiant

Tautudystės Lietuvoje ir Amerikos pareigūnų bei diplomatų laikysena, ryškėjanti iš jų pasisakymų

POVILAS ŽUMBAKIS,
Čikaga

JAV užsienio reikalų sekretorė M. Albright, sveikindama naująją Lietuvos valdžią, priminė: Lietuva privalo siekti savo "objektyvios istorijos".

Kitiems kraštais, kitoms valdžioms, "normalioms valstybėms" toks priminimas (paskatinimas) būtų įžeidimas, bet... Amerika aiškiai nelaide Lietuvai normaliai šalimi. JAV politiniai interesai ir įsipareigojimai mąstyti "politiškai teisingai" (politically correct) apie istoriją, ypač apie Antrojo pasaulinio karo įvykius, yra gan aiškūs: istorija turi pripažinti tam tikrus politiška priimtinius "objektyvius" faktus. Kiti istorijos faktai esą nereikšmingi ir netgi jų paminėjimas ar tyrimas gali būti nepageidautini. Apie kitus įvykius net neturėtume užsiminti.

Bet ar galima vertinti istoriją objektyviai apsiribojant tik dalimi faktų? Išryškintant tik kai kuriuos, iš anksto parinktus įvykius?

Kokia istorija amerikiečiai domisi, primindami lietuviams, kad jie studijuotų ir vertintų savo istoriją "objektyviai"? Kokio objektyvumo jie reikalauja? Taip, reikalauja prieš priimant Lietuvai Europos ar NATO partnerystę? Ar amerikiečiai pagaliau susirūpino lietuvių tautos genocidu, masiniais trėmimais ir žiauriomis sovietų okupacijomis trukusiomis nuo 1940-1941 ir nuo 1944 iki 1990?

Amerikos objektyvumo standartas Lietuvai yra ribotas. Amerikiečiai nelabai domisi istorija, net savo. Amerikai nei šilta, nei šalta dėl Lietuvos istorijos, išskyrus nacių okupacijos laikotarpį 1941-1944 metais.

Net ir iš to laikotarpio jiems ne viskas įdomu, ne viskas "objektyviai" svarbu. Jų objektyvumas ir istorijos svarba ribojasi tik nacių ir jų kolaborantų veikla, liečiančia tik vieną mažumą – Lietuvos žydus. Visa kita jiems ne tik neįdomu, bet gal net yra piktybinė išraiška! Net neįdomūs nacių areštai, sunaikinti lietuvių rezistentai, koncentracijos stovyklose žuvę patriotai.

Amerikiečiai, pasižymintys istorijos, netgi savo krašto, nežinijimu, reikalauja, kad kai kurie kraštai kai kuriais atvejais perrašytų savo istoriją, kuri tik šių dienų politiška mandagiai formai. Pavyzdžiui, kiek amerikiečiai domisi didžiausiais XX amžiaus teroro įvykiais? Kiek yra gimnazijoje ir universitetuose dėstoma apie 100 milijonų komunizmo išžudytų aukų? Kiek amerikiečių žino ar domisi Kinijos genocidu Tibe-te? Kam svarbu Rusijos genocido šių dienų žiaurumai Čėčėnijoje?

Naciai bandė pasivyti komunistus žiaurumu ir masinėmis žudynėmis, bet nespėjo. Per trumpą laiką naciai spėjo išžudyti 6 milijonus žydų ir dar daugiau kitų, ypač katalikų ir okupuotų kraštų žmonių, kurių jie net nelaikė tikrais žmonėmis. Nacių Vokietijos istorinės nuodėmės yra dokumentuotos ir įrašytos į pasaulio istoriją aiškiau ir gausiau nei bet kokie kiti pasaulio faktai. Tai nėra blogas reiškinys. Tai iš dalies yra dėl to, kad daug nukentėjusi tauta nepamiršo savo kančių, milžinišką savo tautos nuostolius ir nacių žiaurumo. Nė vienas sąžiningas žmogus to negali paneigti. Niekas negali paneigti tragiško žydų tautos likimo nacių laikais. Bet ar toks universalus žy-

dų tautos tragedijos supratimas reiškia, kad visa kita tų laikų istorija yra nereikšminga? Juo labiau, ar bandymas objektyviai įvertinti Antrojo pasaulinio karo metu kilusių teroro yra mėginimas paneigti žydų holokaustą?

Objektyviai mąstantys žmonės turi pripažinti, kad istorijos studijos privalo apimti visus faktus – ne tik tam tikrą dalį ar tik parinktus faktus. Iš esmės tokia istorija, rašyta pagal iš anksto nustatytą formulę, negali būti objektyvi. Susidaro įspūdis, kad tarp istorikų ir moksliška mąstančių žmonių net neturėtų kilti klausimas, ar istorikai privalo studijuoti visus tų laikų faktus, apie kuriuos rašo. Bet, deja, dėl įvairių priežasčių taip nėra.

Objektyviam istorikui aišku, jog negalima rašyti pvz. apie Antrąjį pasaulinį karą ar tų laikų epizodą nekreipiant jokio dėmesio į faktus prieš pat karą ir net jam prasidėjus.

Tad ar galima rašyti apie Antrojo pasaulinio karo audras Lietuvoje neatsižvelgiant į prieškarinę padėtį prieš visas tris okupacijas ir iš jų kilusias tragedijas? Ar galima rašyti tik apie dalį nukentėjusių ir iš to daryti ne tik istorines, bet ir moralines išvadas? (Nejaugi kai kurių žmonių kančios yra svarbios, o kitų net nevertos minėti?) Ar tokio "objektyvumo" reikalauja JAV užsienio reikalų sekretorė? Ar ne pradėdam tokią "objektyvios" istorijos su išvada (prieš rašant istoriją), kad lietuvių tauta yra kalta dėl žydų tragedijos Antrojo pasaulinio karo metu?

Kritikai, visokiais būdais bandydami sustabdyti objektyvios istorijos rašymą, vartoja

(Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Reikšmingas dešimtmetis

Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarparlamentinė institucija – Baltijos visuotinis susirinkimas 2000 m. gruodžio 8 d. paminėjo savo veiklos dešimtmetį Lietuvos seimo rūmuose, rašo ELTA/LGTIC. Sveikinimo žodį tarė seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, dalyvaujant naujojo Lietuvos seimo sudarytai delegacijai, kuriai vadovauja liberalas Audrius Klionis. Taip pat kalbėjo buvęs Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, buvęs Estijos ir Latvijos AT pirmininkai, buvęs Beneliuko Tarparlamentinės konsultacinės tarybos prezidentas Jean Bock.

Darbo sesijoje buvo pristatytas "Norbalt" gyvenimo sąlygų projektas, vyko prezidento susitikimai su Šiaurės tarybos, Beneliuko Tarparlamentinės konsultacinės tarybos delegacijomis. Buvo įteikti visuotinio susirinkimo apdovanojimai už literatūros, meno ir mokslo laimėjimus.

Atstatyta siena

Kaip praneša ELTA, 2000 m. gruodžio 28 d. Vilniuje buvo pasirašyti baigiamieji Lietuvos ir Latvijos valstybės sausumos sienos atstatymo dokumentai. Abiejų valstybių sienos žemėlapių, sienos aprašų su pridėdamu sienos ženklų koordinatų katastru ir baigiamoji mišrios komisijos valstybės sienai atstatyti posėdžio protokolą savo parašais patvirtino Lietuvos delegacijos pirmininkas Zenonas Kumetaitis bei Latvijos delegacijos pirmininkas Intis Upmācis.

Užsienio reikalų ministerijos pranešimu, po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo tai yra pirmasis techniškai ir juridiskai visiškai sutvarkytas valstybės sienos ruožas. Sutartis buvo pasirašyta Biržuose 1993 m. Valstybės sienos liniją pažymi 1,805 stulpai. Bendras Lietuvos ir Latvijos valstybės sienos ilgis sausumoje sudaro 588 km.

Sutartys su Vengrija

BNS/LGTIC skelbia, kad Lietuvos vyriausybė 2000 m. gruodžio 20 d. nutarė sudaryti Lietuvos ir Vengrijos vyriausybių sutartį dėl bendradarbiavimo ir abipusės pagalbos katastrofų bei didelių avarijų atvejais. Taip pat nutarta kreiptis į prezidentą su prašymu suteikti Civilinės saugos departamentui direktoriui pulkininkui Antanui Paulikui įgaliojimus derėtis ir patvirtinti šią sutartį.

Sutarties projektas jau yra Civilinės saugos departamento parengtas. Joje yra numatyta pagalbos prašymo ir teikimo tvarka, darbo suderinimas. Ji taip pat skatina šalių bendradarbiavimą siekiant palengvinti abipusę pagalbą stichinių nelai-

mių atvejais. Panaši sutartis yra pasirašyta su Vokietija, Lenkija, rengiamos sutartys su Čekija ir Estija.

Lietuva JT pranešime

Vilniuje 2000 m. gruodžio 21 d. įvyko Jungtinių Tautų (JT) konferencija, kurioje padarytas pranešimas apie žmogaus socialinę raidą Lietuvoje 2000 metais, skelbia BNS/LGTIC. Jame pažymėta, kad pastarųjų metų ekonomikos nuosmukis ypač paryškino socialinės ir ekonominės raidos skirtumus tarp Lietuvos kaimo ir miesto. Pranešime buvo nagrinėjami ne tik administracinių vienetų, pvz. apskričių ir savivaldybių, socialinės raidos netolygumai, bet ir didesnio masto skirtumai tarp kaimo ir miesto, mažų miestelių ir didesnių miestų.

JT vystymo programos atstovybės Lietuvoje bei viešosios įstaigos "Socialinės politikos grupė" parengtame pranešime pažymėta, jos teritoriniai skirtumai yra labai ryškūs, yra tam tikra pažanga labiau išvystytuose Lietuvos regionuose, bet yra vietų, kuriose būklė yra labai prasta – didelis nedarbas, žmonių pajamų didelę dalį sudaro socialinės išmokos. Lietuvoje 1998 m. 15.8% gyventojų gyveno žemiau skurdo ribos. Skurs-tančiųjų yra daugiau kaimo vietovėse (28.2%) negu miestuose (7.2%). Mirtingumas ir sergamumas kaimo vietovėse lenkia miesto rodiklius – 1998 m. mirtingumo rodikliai kaime siekė 11.7%, o tarp miesto gyventojų – 8.8%.

Pranešimo koordinatoriaus Teodoro Medaiskio teigimu, svarbu būtų kiek įmanoma decentralizuoti investicijas, investuoti į rajonus bei regionus bei aiškiau suformuluoti žemės ūkio politiką. Autoriai pabrėžė būtinumą sutelkti pastangas įvertinant teritorinių socialinės raidos skirtumų mastą bei priežastis ir parengti pagrįstą strategiją jiems mažinti.

Pasirašytos finansinės sutartys

Vilniuje gruodžio 20 d. Europos komisijos delegacijos Lietuvoje Informacijos centre buvo pasirašytos finansavimo sutartys su 20 nevyriausybių ir ne pelno organizacijų pagal dvi Europos sąjungos programas – Mažųjų projektų paramos programą ir Europos iniciatyva demokratijai ir žmogaus teisėms remti.

Bendra programų vertė – 320,000 eurų. Nevyriausybinių ir ne pelno siekiančių organizacijų pateiktų projektus ir dalyvavo viešame konkurse. Buvo pateikti 77 projektai, kuriuos vertino nepriklausomi žinovai ir Europos komisijos delegacijos Lietuvoje atstovai.

Mažųjų projektų paramos

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Išvelgti ir planuoti

Blogas valstybinis planavimas paliečia visus valstybės piliečius

Objektyvios istorijos siekiant

Istorija, rašyta pagal nustatytą formulę, negali būti objektyvi

Reikia dabarties Valančiaus

Sovietiniais laikais gatvėse Valančiaus vardas išnyko

Naujo amžiaus pradžia

Būtų naudingiau padėti vargstančiai žmonijos daliai...

Kai Lietuvos karininkai sukilo Norilске

Melaginga propaganda nuteikino laisvuosius prieš sukilusius

Čekistų klastotės ir partizanų išdavystės

Buvo pavesta suorganizuoti provokatorių grupę kovai su partizanais

Lietuvai svarbi Vatikano suaktis

Ryšys nenutrūko per ištisą Lietuvos okupacijos penkiasdešimtmetį

Palydint prezidentą Smetoną Vokietijoje

Mūsų Tėvynės likimo jau nepajėgsim pakreipti

"Vargingos tėvynės vaikai"

Alė Rūta savo literatūrinį aruodą papildė dar vienu romanu

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaite-Jonaitienė, Č. Senkevičius,
G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$45, mėmė – \$55, garbės – \$65. Oro
paštu į užjūrius – \$145, paprastu paštu – \$50. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TZ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių
pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$45.00,
patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. U.S. POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Tėvas Jonas Paulius II
2000 m. lapkričio 25 d. įsteigė
Lietuvos kariuomenės ordinaratą
ir ordinaru paskyrė vysk. Eugenijų
Bartulį. Pastarasis pranešė, kad
generaliniu vikaru ir drauge vyriausiuoju
kariuomenės kapelionu yra paskirtas kan.
Juozas Gražulis, kurio kandidatūra buvo su-
derinta su Lietuvos krašto apsaugos
ministeriu. Numatytas iškilmingas ordinaro
įvedimas į pareigas. Kadangi kariuomenės
ordinariatas savo šventovės dar neturi,
iškilmės vyks vienoje kurioje nors
Vilniaus centro šventovėje. Kariuomenės
ordinaro pasakymą įvykdo, įsigaliojus
Šventojo Sosto ir Lietuvos respublikos su-
tarčiai dėl karių katalikų sielovados.

"Bažnyčios kelias – dvasin-
gumas ir teisingumas" – tokia te-
ma Cėkijos Hradec Kralove 2000
m. spalio 31 – lapkričio 4 d.d. vy-
ko Europos "Caritas" regioninė
konferencija, į kurią suvažiavo
apie šimtą atstovų ir bendradarbių
iš 38 kraštų. Lietuvai atstovavo
gen. direktorius kun. Robertas
Grigas, projektą "Vaiko orumas"
koordinatore Aušra Budėdienė ir
bendradarbis Saulius Kelpšas. Iš-
klaustas temos klausimą liečian-
čios įvairios paskaitos, padaryti
pranešimai, dirbtai ir diskutuoti
grupėmis, palyginti "Caritas"
veikla su kitomis vyriausybėmis ar
panašaus pobūdžio visuomeninėmis
organizacijomis. Europos
"Caritas" pirmininkui Denis Vi-
not kun. R. Grigas įteikė laišką
dėl diplomatinės ir humanitarinės
pagalbos Cėchėnijai. Vokietijos at-
stovas prel. H. Puschmann prane-
šė apie Vokietijos vyriausybės įsi-
pareigojimą išmokėti kompensaci-
jas II Pasaulinio karo metais
prievarčiai atvežtiems į darbus Vo-
kietijoje ir Rytų Europos pi-
liečiams.

Romoje 2000 m. lapkričio 18
d. lietuiviai minėjo Aušros Vartų
Švč. Mergelės Gailėstingumo
Motinos šventę, jungdamiesi mal-
dose su tą šventę švenčiančiais
Lietuvoje. Šv. Petro bazilikoje,
Aušros Vartų koplyčioje vyku-
sioms Mišioms vadovavo ir pa-
moksą pasakė kun. Gintaras
Grušas. Dalyvavo apie dešimt ti-
kinčiųjų.

Vilniaus jėzuitų gimnazijos
koplytėlėje 2000 m. lapkričio 11
d. vyko krikščionių dėsytųjų re-
kolekcijos "Iš tamsos į Šviesą",
kurias vedė kun. A. Saulaitis, SJ.
Dalyvavo 32 dėsytosios iš Vilniaus
universiteto, Vilniaus Gedimino
technikos universiteto, Vilniaus
dailės akademijos, Lietuvos teisės
universiteto, Lietuvos muzikos
akademijos ir kt. Susikaupime
buvo ieškotas atsakymas į klau-
simą, kaip atrasti kelią į gilesnį
Dievo ir savo misijos pažinimą.

Kauno apskrities moterų
konferencija įvyko 2000 m. lap-
kričio 18 d. Kauno muzikiniame
teatre. Pradedant suvažiavimą
koncertavo Garliavos miesto
kanclinkinių ansamblis, tylos mi-
nute buvo prisimintos ir pagerbi-
tos antrojo tokio suvažiavimo,
įvykusio 1937 m., rengėjos O.
Mašiotienė ir V. Lozoraitienė.
Arkiyvkupus S. Tamkevičius,
sveikindamas konferencijos daly-
ves, sakė, kad moterys moka au-
koti, pakelti sunkumus ir išban-
dymus. Lietuvos universitetų mo-
terų draugijos Kauno skyriaus
pirmininkė D. Vaillonė priminė
garbingai nueitą kelią nuo pirmo-
jo suvažiavimo 1907 m. rugsėjo
23 d., įvykusio tame pačiame pa-
state. Pirmajame suvažiavime da-
lyvavo garsios lietuvių moterys –
rašytojos G. Petkevičaitė-Bitė,
Šatrijos Ragana, S. Kymantaitė-
Čiurlionienė, J. Žemaitė. Šioje
konferencijoje svarstyti klausimai
apie moterį – demokratinės vi-
suomenės kūrėją.

Pabrėžta krikščioniškos bendruo-
menės kūrimo ir palaikymo svar-
ba. Susitaikinimo šventimui talki-
no kun. Lionginas Virbalas, SJ.

Kauno arkivyskupas S. Tam-
kevičius 2000 m. lapkričio 5-7
d.d. lankėsi Novosibirske ir daly-
vavo Rusijos kankinių minėjimo
iškilmėse. Į minėjimą atvyko visi
keturi Rusijos vyskupai – Mask-
vos arkivyskupas T. Kondrusie-
wicz, vysk. R. Pickel, vysk. J. Ma-
zur ir vysk. J. Werth. Suvažiavime
buvo skaitomi pranešimai, iškla-
vyti žmonių liudijimai, prie Novo-
sibirsko kalėjimo vyko mitingas.
Dalyvavo ir kitų krikščioniškų
konfesių žmonės, išskyrus orto-
doksus. Arkivyskupas S. Tamke-
vičius ta proga aplankė savo
tremties vietą – Krivošėną, kur
dar gyvena savo tautybę išlaikę
1863 m. sukilimo tremties dalyvių
palikuonys. Anot arkivyskupo,
Rytų ir Vakarų tikintieji skiriasi
šventovių lankymu. Vakaruose,
pvz. Briuselyje, į sekmadienio su-
ma renkasi daugiausia seni žmo-
nės, Rytuose – matoma daug vai-
kų ir jaunimo.

Trečiasis tarptautinis religi-
nės muzikos ir meno festivalis vy-
ko Panevėžyje 2000 m. lapkričio
15-18 d.d. Festivalį rengė Panevė-
žio miesto muzikos mokyklos dėsytosios,
globojo – vysk. J. Preikšas. Kon-
certavo jaunieji muzikantai, pro-
gramoje dalyvavo 22 jaunimo
chorai iš Panevėžio vyskupijos, iš
Marijampolės, Vilniaus ir Veng-
rijos chorai "Cantemus". Muziki-
nė šventė baigėsi Mišiomis, ku-
rias koncelebravo vysk. J. Preik-
šas ir katedros klebonas mons. J.
Antanavičius. Festivalis buvo
skirtas muzikos, poezijos ir chorų
globėjai šv. Cecilijai pagerbti.

Kauno apskrities moterų
konferencija įvyko 2000 m. lap-
kričio 18 d. Kauno muzikiniame
teatre. Pradedant suvažiavimą
koncertavo Garliavos miesto
kanclinkinių ansamblis, tylos mi-
nute buvo prisimintos ir pagerbi-
tos antrojo tokio suvažiavimo,
įvykusio 1937 m., rengėjos O.
Mašiotienė ir V. Lozoraitienė.
Arkiyvkupus S. Tamkevičius,
sveikindamas konferencijos daly-
ves, sakė, kad moterys moka au-
koti, pakelti sunkumus ir išban-
dymus. Lietuvos universitetų mo-
terų draugijos Kauno skyriaus
pirmininkė D. Vaillonė priminė
garbingai nueitą kelią nuo pirmo-
jo suvažiavimo 1907 m. rugsėjo
23 d., įvykusio tame pačiame pa-
state. Pirmajame suvažiavime da-
lyvavo garsios lietuvių moterys –
rašytojos G. Petkevičaitė-Bitė,
Šatrijos Ragana, S. Kymantaitė-
Čiurlionienė, J. Žemaitė. Šioje
konferencijoje svarstyti klausimai
apie moterį – demokratinės vi-
suomenės kūrėją.

Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos suvažiavime 2000.XI.22
Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Iš kairės: G. Šutienė, V. Si-
minkevičienė, B. Biretienė
Nuotr. R. Jonaitienės

Žemaitijos dievdirbio Justino Jonušo iš Guodelių kaimo (netoli Plungės) išdrožtos šv. Antano, Dievo
Motinos Marijos, šv. Kazimiero ir šv. Onos statulėlės statomam koplytstulpiui Antano Procuto ir
Aleksandro Kulpaitės-Procutienės atminimui prie Plungės viešosios bibliotekos, Oginskių rūmų ir parko
Nuotr. K. Paulauskaitės

Reikia dabarties Valančiaus

Lietuvoje kiekvieno piliečio metinės išlaidos svaigalams – 760 litų. 2001 metai – vyskupo
Valančiaus metai, nes sueina 200 metų nuo jo gimimo ir 125 – nuo jo mirties

VIKTORAS ALEKNA,
Vilnius

Artėjant Lietuvos vardo pa-
minėjimo tūkstantmečiui, vis la-
biau pradėta domėtis Lietuvos
praeitimi, tos praeities žmonė-
mis, valstybės kūrėjais, jos ūkio
ir kultūros puoselėtojais. Imta
leisti knygų, pasakojančių ne tik
apie karus ar pilių, bažnyčių sta-
tytojus, bet ir dvasinės žmonių
būsenos puoselėtojus.

Leidykla "Kraštovarka" dar
1999 metais išleido knygą "Pa-
žintis su Lietuva". Joje papasa-
kota ir apie šimtą žymiausių
tūkstantmečio Lietuvos vaikų.
Devynioliktasis amžius prade-
damas Motiejaus Valančiaus
pavarde. Rašoma: "Lietuvių
tautos atgimimo pradininkas...
Steigė parapiškas mokyklas, ku-
riose mokyta lietuvių kalba. Ra-
gino kunigus dirbti šviečiamajį
darbą, rašyti knygas, rinkti tau-
tosaką. Organizavo Blaivybės
sąjūdį. Uždraudus lietuvišką
spaudą rūpinosi lietuviškų raštų
leidimu Prūsijoje ir jų platinimu
Lietuvoje. Įkūrė spaudos rėmė-
jų ir knygneščių organizaciją. Pa-
rašė apie 70 šviečiamajam pobū-
džio pasakojimų ir apsakymų.
Kūriniai žadino tautinį ir pilieti-
nį sąmoningumą. Istorinis vei-
kalas "Žemaičių vyskupystė"
(1848) buvo pirmas mokslo vei-
kalas lietuvių kalba."

Šiais keliais sakiniais apibū-
dinta visa ši devynioliktojo am-
žiaus lietuvių diidybė. Tačiau iš
jų dar visai nematyti, kokiomis
sąlygomis dirbo šis lietuvių bau-
džiauninko vaikas Rusijos im-
perijos okupuotoje šalyje...

O apie tai mums pasakoja
tais pačiais 1999 metais išleista
Vytauto Merkio knyga "Motie-
jus Valančius". Apie jį kalbėtai
ir rašyta jau nemažai. Įvairiai
vertinti jo darbai. Bet tik Vytau-
tas Merkys išsamiai apžvelgė vi-
są jo gyvenimą nuo gimimo iki
mirties, pateikdamas ir gimimo
metrikus, ir įvairius mokslo bei
tarnybos dokumentus, pagaliau
ir paties Valančiaus ranka rašy-
tą testamentą.

Mūsų visuomenėje M. Va-
lančiaus paveikslas jau nuo pra-
eito amžiaus pabaigos gana ryš-
kus. Bet pirmiausia M. Valan-
čius įsivaizduojamas kaip Lietu-
vos blaivintojas. Jis, vos pasir-
tas Žemaičių vyskupu, pradėjo
kovą su visuotiniu girtuokliavi-
mu ir jį laimėjo. Pasak V. Mer-
kio, Lietuvos blaivinimas prasi-
dėjo tada, kai jau buvo praėję
daugiau kaip dešimt M. Valan-
čiaus vyskupavimo metų, ir ta
atvira akcija tęsėsi labai trum-
pai, nes tuojau prasidėjo sukili-
mas, susilaukęs labai griežto ca-
ro valdžios įsikišimo. Bet nors
represijos užgniaužė blaivybės
broliukų veiklą, blaivybės idėja
liko gyva dešimtmėtyje ir neuž-
miršta iki šių dienų. Ir nors
šiandien lietuvių geria palyginti
daug, tačiau girtuokliavimas nė-
ra pasiekęs tokio masto, koks

buvo 1860 metais, kada M. Va-
lančius pašaukė savo avels atsi-
sakyti pražūtingo nuodijimosi.

V. Merkys daug daugiau
dėmesio skiria M. Valančiaus
kovai su okupacine valdžia, kuri
siekė mažai raštingą lietuvių ne
tik surusinti, bet ir supravaslo-
vinti. Šią kovą M. Valančius lai-
mėjo. Bet jai laimėti M. Valan-
čius turėjo padėti labai daug pa-
stangų ir pasiekė, kad ir visa
varginga liaudis iš vargano kelio
ėmė vaduotis pati, pasirinkda-
ma katalikiškumą, o kartu su
juo ir lietuvišką tautiškumą. Ka-
talikeybei skiepyti M. Valančius
rado tinkamiausią būdą – tikėji-
ma stiprinti lietuvišką žodžiu. O
kad tas žodis skambėtų bažny-
čiose, žmonės turi išmokyti skai-
tyti, tam reikia mokyklų, o mo-
kyklose knygų, žinoma, lietuviš-
kų. O juk lietuvišką raštą oku-
pacinė valdžia draudžia. Ir vėl
atrundamas būdas valdžiai
įveikti: knygos spausdinamos
Vokietijoje. Knygoje pasakojama
tik spaudos kelio iš Vokietijos
į Lietuvą pradžia: įvardijami
pirmieji knygnešiai ir jų keliai iš
Tilžės į Lietuvą. Tik reikia pasakyti,
kad V. Merkys knygnešius
kelius parodė kitus, negu juos
nurodė ankstesni autoriai, ir tos
pataisos paremtos šaltiniais.
Apskritai V. Merkys visus savo
teiginius remia archyvų šalti-
niais. Didelį jų dalį yra panau-
doti pirmą kartą ir surasti auto-
riaus. Toks yra ir Valančiaus
ranka rašytas testamentas, kuris
ten pateiktas pirmą kartą.

Sovietinės okupacijos me-
tais apie M. Valančių buvo
stengiamasi kalbėti kuo mažiau,
nors ir buvo siūloma skaityti
"Palangos Juzę". Vis dėlto ir so-
vietiniai propagandistai, leisdami
"Tarybų Lietuvos enciklope-
diją", joje pateikė palyginti ob-
jektivių žinių. Mat M. Valan-
čius "Už priešinimasi caro val-
džios politikai buvo baudžiamas
piniginėmis bandomis, sekamas
policijos". Apskritai toje enci-
klopedijoje apie jį parašyta viskas
teisingai, tik neišryškinta tai,
kas iš tikrųjų buvo Motiejus Va-
lančius. O tai padarė Vytautas
Merkys. Jis pabrėžė: "Valan-
čius, stodamas prieš Rusijos vy-
riausybės politiką Lietuvoje, ko-
vą dėl Bažnyčios laisvės ir lietu-
vių tautos teisių laikė tarpusavyje
neatskiriama susijusiu dalyku"
(psl. 733). Jo idealas – apši-
švietęs, veiklus, doras ir religin-
gas valstietis, svarbiausias visuo-
menės subjektas" (psl. 738).

Kad lietuvis toks pasidary-
tų, Valančius reikalavo iš kuni-
gų, kad jie mokyti vaikus skai-
tyti, kaip mokytojo pavyzdį pa-
teikdamas Antaną tretininką.
Prie jo kapo teisingai buvo pa-
sakyta, kad Valančius išmokė
žemaičius skaityti ir iš malda-
nių knygų melsis. To jis pasiekė
ne tik pats rašydamas lietuviškas
knygas, bet ir kitus kunigus ra-
gindamas tai daryti, parašytas
knygas platinti. "Slaptasis lietu-

viškas Valančiaus darbas atitiko
tautos reikmes, visų pirma jis
buvo nukreiptas žadinti liaudies
tautinę savimone, ugdyti katali-
kų visuomeninį vaidmenį, hu-
manistines savybes ir religinį at-
sparumą kaip laisvės ir tautišku-
mo garantą" (psl. 754).

Teiginys "ugdyti katalikų vi-
suomeninį vaidmenį" kreipia
mus į amžiaus pabaigą, kad lie-
tuviai, vadovaudamiesi Leono
XII enciklikos "Rerum nova-
rum" teiginiais, ir patys pradėjo
burtis į įvairias katalikiškas, kar-
tu ir visuomenines, socialines ir
net politines organizacijas, sie-
kiančias Žemėje kurti Dievo ka-
ralystę. Ši mintis gali būti ir Lie-
tuvos krikščionių demokratų
programos gairė ir partijos pradžia.

1925 m. iškilmingai buvo
paminėtas vyskupo Valančiaus
50 metų mirties metinės. Tada
buvo numatyti pastatyti pa-
minklus vyskupui Kaune ir Var-
niuose. Dėl įvairių sunkumų pa-
minklas Kaune nebuvo pastaty-
tas, o Varniuose, nors ir kukles-
nis, paminklas išaugo. Kaune ir
kituose miestuose atsirado Va-
lančiaus gatvės. Sovietiniais lai-
kais gatvės Valančiaus vardas
išnyko. Sovietiniai aktyvistai
1951 m. nugarėvė ir paminklą
Varniuose... Tik Sąjūdžio me-
tais buvo atstatytas ir paminklas
Varniuose, ir gatvių pavadinimai
M. Valančiaus vardu. Ir Vil-
niuje pirmą kartą atsirado Va-
lančiaus gatvė.

2001 metų vasario 16-28 su-
kanka du šimtai metų nuo Mo-
tiejaus Valančiaus gimimo, o
gegužės 17-29 ir 125 metai nuo
jo mirties. Nors laiko iki šių su-
kakčių liko jau labai nedaug,
bet žiniasklaida apie tai nieko
nekalba. Tik Valančiaus Blai-
vystės sąjūdis, susibūres dar
okupacijos metais, išleido pla-
katą "Motiejus Valančius 200".

O apskritai M. Valančiaus
skleista blaivybė pamazų nuslo-
po. Skaitydamas Žemaitės apsa-
kymus, aiškiai matome, kad
XIX amžiaus pabaigoje jau ne-
mažda dalis kaimo žmonių buvo
pamėgusi degtinę. 1908 m. Lie-
tuvoje iš naujo pradėjo organi-
zuotis blaivybės draugija ir viso-
je Lietuvoje jos skyriai. Draugi-
ja leido ir savo laikraštį "Sargy-
ba", bet 1940 metais sovietai
viską uždraudė.

Prieš keliolika metų narsuo-
lių būrys susibūrė į Motiejaus
Valančiaus blaivystės sąjūdį; lei-
džia laikraštį "Blaivioji Lietu-
va", o vaikams – "Valančiuką".
Bet ir šiandien Lietuvoje gir-
tuokliavima labai daug. Nese-
niai spaudoje buvo rašyta, kad
kiekvienas Lietuvos gyventojas
svaigalams per metus išleidžia
760 litų. Išeitų, jog visi Lietu-
vos gyventojai per metus alkoholi-
niams gėrimams išleidžia apie
2,8 milijardo litų. O dar pernai
Rolando Pakso vyriausybė pasi-
stengė, kad alkoholiniai gėrimai
būtų pigesni; atseit, gerkti, bro-
leliai, ir aš gersiu...

Lietuvoje Valančius ir jo
priesakai užmiršti. Ar gims ka-
da nors naujas Valančius? Tu-
rėtų gimti. Tik kada? Gal po to,
kai visa Lietuva iškilmingai pa-
minės Motiejaus Valančiaus
200-ąsias gimimo ir 125-ąsias
mirties metines?..

1) Vytautas Merkys, MOTIE-
JUS VALANČIUS. Tarp katali-
kiškojo universalizmo ir tau-
tiškumo. "Mintis". Vilnius,
1999, 820 psl.

Naujo amžiaus pradžia

DR. JONAS KUNCA,
Australija

Po triukšmingų švenčių žmo-
nija pradeda naują šimtmetį,
kuris pareikalauja gilaus apma-
sytymo ir pasiryžimo spręsti rim-
tas globalines problemas.

Energijos paklausa yra labai
didelė ir ji vis dar didėja, kai
Trečiojo pasaulio šalys, ypač Ki-
nija, didina savo pramonę, mo-
dernizuoja žmonių gyvenimą.
Vien per paskutinį dešimtmetį
energijos suvartojimas pasaulyje
pakilo 15%. Be to, planetos gy-
ventojų skaičius greitai auga –
po 25 metų turėsime jau 8 mili-
jardus vietoj dabartinių 6 mili-
jardų. Tuos 2 milijardus reikės
aprūpinti maistu, butais, apran-
ga ir darbu. Dauguma jų norės
turėti automobilius, televizijas,
šaldytuvus ir kitus namų potuo-
mus. Tam teks sunaudoti daug
įvairių medžiagų ir energi-
jos, kurios paklausa dar pakils.

Iki šiol energiją gauname
degindami naftą, anglis ir radio-
aktyvias medžiagas. Naftos ga-
myba pradės mažėti visai neto-
limoje ateityje – po 20 metų.
Atominės jėgainės yra pavojin-
gos ir palieka radioaktyvių šiukšlių,
kurių nėra kur saugiai dėti.
Anglimi yra varomos elektri-
nės jėgainės, bet šis procesas
yra surištas su dideliu atmosferos
teršimu. Milijonam automo-
bilių yra reikalinga nafta, kurios
ištekiai greit pasibaigs. Dabar
skubiai ieškoma, kaip išspręsti
šią problemą varojant kitokius
variklius, bet kol kas tinkamo
sprendimo nėra.

Naftos ir anglių deginimas
didina anglies dvideginio ir kitų
nuodingų dujų kiekį atmosfero-
je. Dideliuose miestuose toks
oras kenkia gyventojų sveikatai.
Bet atmosferos užteršimas gali
pakeisti mūsų planetos klimatą.
Mat anglies dvideginis neleidžia
žemės paviršiaus šilumai išeiti į
erdvę. Dėl to pakyla žemės pa-
viršiaus ir jį supančio oro tem-
peratūra. Klimatas, aišku, kei-
čiasi. Niekas negali numatyti to-
kio pasikeitimo pasekmių, ku-
rios gali būti nelabai svarbios,
bet ir katastrofiškos. Daryti eks-
perimentus su tuo būtų beprotybė.
Vienąkart klimatui pasi-
keitus į blogą pusę, mes to pro-
ceso sustabdyti negalėtume. Dėl
klimato pasikeitimo ir dirvų nu-
alinimo penktadalis Ispanijos,
Italijos ir Graikijos plotų virto

Rytai išgriovė pamatus, Vakarai užvertė puvėsiais

Reikia gelbėti ne tik vaikus, bet ir tėvus

TEOFILJA ŽEMAITYTĖ,
Marijampolė

Kažin ar pirmiau nereikėtų
gelbėti tėvus, senelius bei moky-
tojus? Tačiau kuo ir kaip?! Ne-
išgyvenome tarp mūsų tų lemtingų
gyvenimo metų, negali įsivaiz-
duoti, kiek mes esame palaužti,
palenkiti, suluošinti svetimėjų.

Rytai išgriovė pamatus, o
Vakarai užvertė puvėsiais...
"Gelbėkit vaikus!" – panašu į
gelbėjimą lapų nuo puvinio, kai
puvinio židynis yra šaknyse.
Taigi reikia darbo ir laiko, kol
"išgyšime" ne tik mes, bet ir
mūsų gydytojai. Esame sumais-
tyje, o drumstame vandenyje
sunku sugauti reikiamą žuvį.
Tai gali būti pavyzdžiū mūsų
Prezidento pasakymais per radi-
ją: "Jeigu būčiau žinojęs, kas
manęs laukia, šiandien nesi-
kreiptumėte į mane Ekscelencija".
Taigi visai kas kita gyventi
tarp mūsų ir šalia mūsų.

Vaikų laikraštėlis "Kregž-
dūtė" – kiek ten dvasinio lobia
mažesniems! O ką apie tai tėvu-
čiai?! (Pasakojimo mano bičiulė,
tikybos mokytoja, platinusi ka-
tališkią spaudą ir patyrusi nuostolį).
Vaikai noriai pirktų
laikraštėlį, bet tėvai (žinoma, ne
visi) sako: "Ne laikraštėlių, bet
pirkit saldinių, ledų, ar kram-
toškes". Manau – komentary
nereikia.

Kita mokytoja, ne kateche-
tė: "2000-ųjų rugsėjo pirma –
mokslo pradžia bažnyčioje. Mi-
šių metu nė vienas pedagogas
nepasirodo prie Eucharistijos
stalo, aš galėjau, bet susilaikiau,
kad..." Taigi vėl: baimė jaugis
į kraują ir į kaulus: "Ką pasakys
kiti?!" (Mažo bažnytkaimio pa-
grindinė mokykla).

netinkama ir žemdirbystei. At-
seit, toji Europos dalis virsta
dykuma. Panašūs pasikeitimai
pastebimi pietų Rusijoje, Bulga-
rijoje, Rumunijoje, Moldavijoje
ir Vengrijoje. Tokia liūdna in-
formacija yra pasiekus JTO. Tai
rimtas perspėjimas žmonijai.

Gausėjantį žmonių kai
kuriose planetos vietose prade-
da trukti gėlo vandens. Nilo upė
ir jos šakos drėkina Egiptą ir
Sudaną. Tigras ir Eufratas ap-
rūpina vandeniu Iraką, Siriją ir
Turkiją, o Jordanas – Palestiną
ir Izraelį. Gėlo vandens paskirs-
tymas reikalauja kaimynių vals-
tybių bendradarbiavimo ir susi-
tarimo. Kitaip kyla karo pavo-
jus. Panašiai yra ir su energijos
ištekiais, ypač maisto gamyba ir
nebroliškų jo paskirstymu. Mat
gamyba ir prekyba maisto pro-
duktais yra surišta su kuo dides-
niu pasipelnymu, o nuskurdę
kraštai neturi tam pinigų. Vaka-
ram būtų naudingiau padėti
vargstančiai žmonijos daliai ne-
gu turėti milijonus nelegalių
imigrantų, kurie dėl rasių, reli-
gių, papročių ir kultūros skirtu-
mų nepritampa prie naujos ap-
linkos. Galų gale reikia pris-
minti, jog klimato pasikeitimas
gali paversti dykumom iki šiol
buvusius derlingus plotus, ir
maisto produktų gamyba tuo at-
veju žymiai sumažėtų, o gal jos
ir nepakaktų gausėjančios žmo-
nijos aprūpinimui.

Naujas šimtmetis mūsų vers-
čia blaiviai pagalvoti, ar ligšio-
nio žmonių gyvenimo būdo, pa-
gristo doliu ir egoizmu, nebus
atejęs laikas pakeisti artimo ir
gamtos meile. Jau laikas pagal-
voti apie žemės gyventojų skai-
čius. Galų gale reikia tikslas
yra palikti kuo daugiau palikuo-
nių, kuriems galų gale neužteks
planetos turimų resursų? Aišku,
kad tai neličia lietuvių, kurių
skaičius greitai mažėja.

O kas laukia mūsų Lietuvė-
lės šitame šimtetyje? Mėginti
suzinoti apie ateitį, pagal romė-
nus, dievai draudžia. Bet spėlio-
ti galime. Atrodo, kad klimato
pokyčiai nepadarys didesnės ža-
los mūsų kraštui. Tik gal teks
auginti vynuoges, apelsinus...
prie jau turimų vyšnių, obuolių
ir kriaušių. Gėlo vandens yra
pakankamai Lietuvos žemės
gelmėse. O jei pritruks naftos,
galėsime grįžti prie lietuviškų
bėriukų...

Griovimui kartais tereikia
kelių valandų, o atstatymui –
šimtmečių.

Nuo ko pradėti atstatymą?!

Dešimtmetis Nepriklausomybės
dar neatsakė. Vieni klojo stogą,
kiti – sienas, o retas supranta,
kad reikia tvirtinti pamatus.
Ne vienas sako: "Dirbame
išsijusę, bet..." jeigu šluotume
tik savo kiemą, visa gatvė būtų
švari, tačiau norime šluoti tik
svetimus kiemus.

Žvelgiu į Marijampolę tik
per nuosavus akinius: sekma-
dieniais ir švenčių dienomis
11.30 v. Mišios skirtos vaikams
– jų nemažai būrys presbiterijoj
ir šventovės viduje, daug ant tė-
vų rąkų ir bėginėjančių šen bei
ten. Komunijos einančių taip
pat gana daug – tai mūsų ateitis.
Kiekviena matuojama žemiškais
metais, o kokybė – Dievo.

Šeima. (Marijampolės ap-
skrityje). Motina krikštyta, bai-
gusi universitetą. Tėvas – be
krikšto. Santuoka civilinė. Du
vaikučiai. Dešimtmetė dukra
mokykloje apsisprendė už krik-<

Objektyvios istorijos siekiant

(Atkelta iš 1-mo psl.)

įvairius argumentus. Gal dažniausiai vartojamas argumentas prieš objektyvios istorijos tyrimą yra tas, kad holokaustas yra unikalus istorinis įvykis ir bet kokia studija šalia to ne tik nublunka, bet ir reiškia holokausto neįvertinimą, antisemitizmą.

Kitas panašios kilmės argumentas prieš platesnes studijas ir diskusijas: bandymas studijuoti (tai buvo ir prezidento Adamkaus įsteigtos komisijos uždavinys) holokaustą ir tariamą genocidą yra piktybinis reiškinys. Esą holokausto lyginimas su genocidu... yra neleistinas ir antisemitinis reiškinys!

Dar svarbesnis ir mažiau ryškiai nusakomas argumentas (ypač kraštuose, kurie buvo per karą užimti ne tik nacių, bet ir komunistų): jei bandai studijuoti, kad kolaboravo su sovietais, kai jie vykdė genocidą, reiškia sieki pateisinti holokaustą. Reiškia sutinki su nacių propaganda, kad žydai ir bolševikai ar komunistai yra vienas ir tas pats. Reiškia, kad pateisini nacių ir jų kolaborantų žudymą nekalto žydų.

Dažniausiai prieš platesnes studijas, liečiančias holokaustą ir genocidą pasisako ne istorikai, o politikai ir propagandistai (Lietuvoje, ypač tarp politikuojančių istorikų; tarp istorikų ir propagandistų nesimato aiškaus skirtumo). Kai kurie iš jų siekia sukelti pyktį tarp žydų ir lietuvių (ar kitų tautybių, kai tas klausimas yra keliamas kituose kraštuose). Gaila, kad po daugelio metų tokie neracionalių puolimų net diplomatai ir aukšto rango politikai prisideda prie

tokio anti-intelektualinio argumento. (Tai gan aiškiai parodė prezidentinės komisijos darbas: tik holokausto studijos yra reikšmingos, genocidas yra antracilis reikalas. Apie jį negalima net kalbėti, ar toje pačioje komisijoje vertinti, studijuoti).

I pagrindinį argumentą, kad holokaustas yra unikalus istorijos reiškinys, galima atsakyti tik teigiamai – taip. Holokaustas yra unikalus istorijos reiškinys. Niekas to negali paneigti. Bet ar tai reiškia, kad sovietinis genocidas nėra taip pat unikalus reiškinys pasaulio istorijoje? Ar turkų genocidas prieš armėnus nėra unikalus? Ar indėnų išnaikinimas Amerikoje nėra unikalus? Ar izraeliečių kovos už krašto atkūrimą nėra unikali istorijos dalis? Ar Sovietų Sąjungos slapta sutartis su nacių Vokietija pasidalinti Europos laisvus kraštus nebuvo unikalus nusikaltimas?

Mokslininkai pripažįsta, kad visi istorijos įvykiai yra unikalus – gal nevienodos reikšmės, nevienodo svarbumo, bet yra unikalus. Studijuoti laikotarpį, tokį platų kaip Antrojo pasaulinio karo, galima ne tik iš vienos unikalaus pozicijos. Jį galima studijuoti įvertinant visą padėtį prieš, per ir po karo objektyviai ir iš to daryti atitinkamas išvadas.

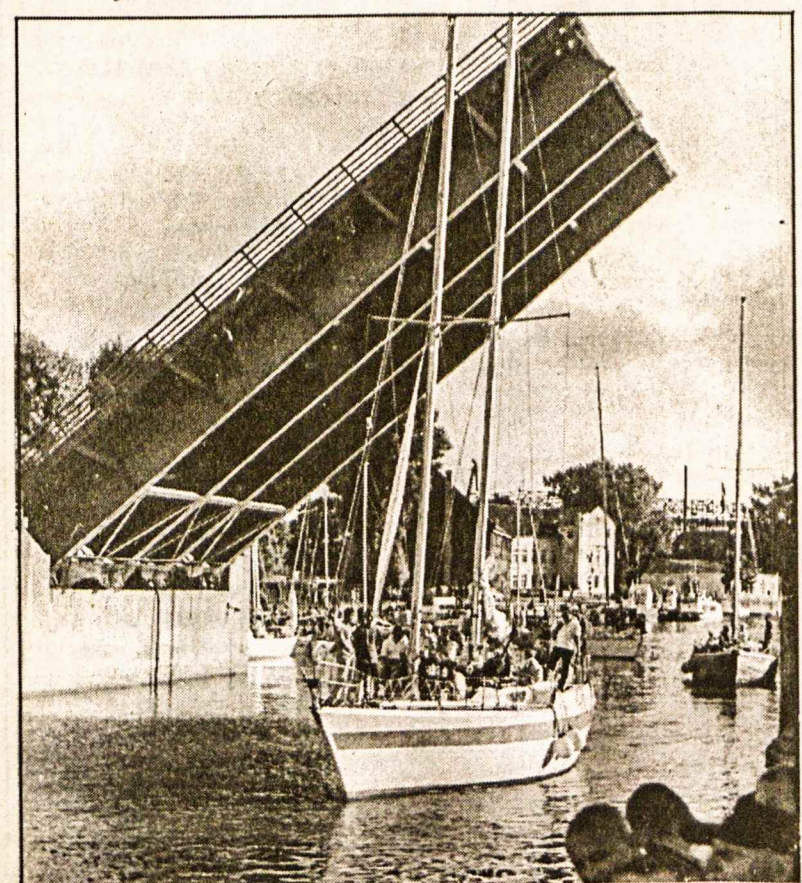
Šį argumentą prieš unikalo mąstymą pervertinimą pateikia garsus Čikagos universiteto istorikas Peter Novick (The Holocaust in American Life, p. 9).

Argumentas prieš bet kokią studiją, kad apie pirmąją sovietų okupaciją Lietuvoje gali priversti prie netikslų išvadų (žydai kolaboravo su sovietų okupantais neproporcingai daugiau nei lietuviai) ir gali būti interpretuojama, kad ji pateisina lietuvių kolaboravimą ar nusikaltimus prieš žydus, yra nelogiškas. Nė vienas rimtas istorikas ar politikas to argumentu nėra pavartojęs. Nesvarbu, koks buvo žydų vaidmuo per pirmąją sovietinę okupaciją, tai nepateisintų prisidėjimo prie nacių holokausto prieš mūsų krašto dalį – Lietuvos žydus. Be abejonės buvo pavienių žmonių, kurie taip mastė tais laikais ir prisidėjo prie žudynių. Bet tai nėra pasiaiškinimas. Toks mąstymas negali būti priimtinas karo nusikaltimų gynyboje. Taip pat bandymas prileisti, kad toks argumentas bus vartojamas apsiginti, nepateisina bandymo sustabdyti tyrimus apie pirmąją okupaciją, kas ir kiek kolaboravo su komunistais. Kas, kaip ir kiek prisidėjo prie Lietuvos naikavimo, jos žmonių genocido.

Visi tie klausimai privalo būti išstudijuoti. Tos temos ir tie klausimai apie visą tą laiką padėtų Lietuvoje turi būti atskirti objektyviai.

Gerei, kad ponias Albright siūlo lietuviams būti objektyviems. Taip turėtų būti. Nors gal ji pati to visai nenori ar nesiekia. Gaila, bet matant bendrą JAV pareigūnų laikyseną istorijos klausimu per paskutiniuosius dešimt metų Lietuvoje, susidaro įspūdis, kad Amerikos pareigūnai nori tik pusės „objektyvios“ istorijos ir iš to daromų išvadų ir net žalos atlyginimo. Sovietų genocidas nėra tema, kuria domisi amerikiečių politikai ar diplomatai.

RSJ

Prisimenant Jūros šventę Klaipėdos uostamiestyje Ntr. A. Juškevičiaus

Klaipėdos uoste vienas iš Lietuvos laivų. Jų privatizavimo byla dar nebaigta

Nuotr. I. Meikiejohna

Kai Lietuvos karininkai sukilo Norilске

Rašo sukilimo dalyvis Vyčio kryžiaus riteris BRONIUS ZLATKUS. Apie tą sukilimą yra sutelkta daug medžiagos, bet jai sudėti į knygą reikia finansinės pagalbos

2001 m. planavome per Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centrą išleisti leidinį „Pasipriešinimas įkalinimo ir tremties vietose“, įvertinant lietuvių indėlį šioje kovoje. Norilsko 1953 m. sukilimas sutrupino Gulago salyno pamatus. Norilsko sukilėliai, išskirstyti po Irkutsko, Vladimiro, Kurgano kalėjimus, Magadano, Mordovijos, Karagandos lagerius, šią „velnio sėklą“ plačiai paskleidė. 1956 m. Gulago salynas žlugo. Drąsiai teigiame, kad po Norilsko sukilimo prasidėjo sovietinės imperijos pamatų irimas.

Išvertėme į lietuvių kalbą A. Makarovos dokumentinę medžiagą. „Norilsko sukilimas 1953 m. gegužė - rugpjūtis“. Tačiau neliko vyriausybės finansavimo. Turime sukauptą daug medžiagos apie Vorkutos įvykius, Kengro sukilimą, kitus įvykius. Jeigu sudarytume apie 5,000 dol., knygą išleistume didesniu tiražu, dalį perduotume nealtingai mokyklų bibliotekoms. Lieka viena išeitis – ieškoti paramos pas tautiečius užsienyje. Dėl to kreipiamės – padėkite mums.

Apie Norilsko įvykius esu nemažai rašęs. Norilskas lietuvių pasirodė aukštumoje. Galbūt dėsninga, kad žmonės atsitiesė pirmiausia ten, kur juos slėgęs smurto ir priepauidos svoris buvo didžiausias.

1992 m. Maskvoje išleistas rusų kalba (taip pat anglų) leidinys „Pasipriešinimas Gulage“. Dokumentai, laiški, prisiminimai. Ten 15-16 psl. išspausdintas sąrašas 15 aktyvių pasipriešinimo dalyvių Norilsko Gorlage (specialaus režimo, katorginių lagerių sistema, 6 lagerių skyriai). Tarp jų – 4 lietuviškos pavardės: Benas Balaika, Bronius Zlatkus, Filomena Karaliūtė-Mikellionienė, Irena Martinukė-Smetonienė.

Norilsko sukilimo reikšmė istorikai dar neįvertinta. 1952 m. pabaigoje, 1953 m. sausio - kovo mėn. Pasipriešinimo orga-

nizacija perėmė lagerių vidaus kontrolę į savo rankas. Buvo vadojavami principu: kalnys negali gyventi kito kalinio sąskaita, išnaudoti jį, versti jį dirbti, bendrauti su kalaborantais išdavinėjančiais ir skundžiančiais likimo draugus. Žiaurūs buvo lagerio administracijos parankiniai iš kalinių tarpo. Jų dėka kaliniai buvo suluošinti, tapo invalidais ar mirė. Jie buvo teisiškai Pasipriešinimo komiteto teismo ir likviduojami. Čekistai tai jau tūrė ir karštingai ieškojo išeities. Nusprendė per savo parankinius supriešinti tam tikras kalinių grupes. Įvykių metu išaiškės Pasipriešinimo vadovai, aktyvistai, saugos grupės. Jie bus izoliuoti, sunaikinti.

Nuo 1953 m. balandžio mėn. garnizonų kareiviai buvo ruošiami masinėms žudynėms. Aiškinama, kad kaliniai... už grobs ginklų ir šaudmenis... išplės savo veiksmus, užgrobs Norilską ir Dudinką, o po to susisieks per radiją su JAV...

Savo atsiminimuose Norilsko kombinato direktorius rašo: „Aš negaliu užmiršti, kaip 1953 m. sužulėję banderavinkiniai ir vlasovinkiniai papovė 20 jaunų, tik ką mobilizuotų ir nepatyrusių kareivių, iškėlė juosdas vėliavas ir reikalavo laisvės...“

Jokie dokumentai neįrodo tokios piktadarybės, nes jos nebuvo. Melagaria propaganda nuteikino laisvuosius prieš sukilusius kalinius, rengė kareivius masinėms žudynėms.

1953 m. gegužės - rugpjūčio m. Norilsko įvykiai dokumentuose įvardinti „Norilsko sukilimas“. Sukilėliai ginklų neturėjo, savanoriškai atsisakė nuo įvairių bandymų juos apginkluoti. Mes linkę Norilsko įvykius apibūdinti kaip „dvasinių galių“ sukilimą – aukščiausią dvasinių galių apraišką prieš nežmonišką Gulago sistemą.

Kodėl savo pasipriešinimo organizaciją pavadino „Norilsko Vyčiai“? Norilskas – tai

Lietuvos kariuomenės šventė

2000 m. lapkričio 23-iają Marijampolės namai, įstaigos, įmonės pasipuošė vėliavomis. Trispaivų puokštėmis pritaikytose stovuose pražydo J. Basanavičiaus aikštės galai.

Dvylikta valanda. Pučiamųjų orkestras į aikštę įveda vietinės igulos, krašto apsaugos savanorių, šaulių koloną. Skamba Lietuvos himnas. Prie mikrofono pasikeisdami kalbėtojai nušviečia mūsų kariuomenės garbingą kelią. Tarp besiklausančiųjų (gaila, priešpriešinės vėjas ne viską leidžia girdėti) šį kartą nemažai moksleivių.

Prie savo vėliavos kelios dešimtys mokinių atlieka jaunojo šaulio priesaiką. Už sąžiningą tarnavimą Tėvynei geriausieji karininkai, kareiviai, savanoriai, šauliai apdovanojami padėkos raštais, asmeninėmis dovanomis, gyvų gėlių puokštėmis.

Pasibaigus minėjimui, dar ilgokai orkestras grojo lietuviškus maršus, valsus. Paaugliai smalsiai apžiūrino karišką techniką. „Geležinio vilko“ dalinys gardžia kareiviška koše bei arbata vaišino prie lauko virtuvės nusidriekusias ilgas vaikus, jaunimo, suaugusiųjų. Visi gyrė skanios uniformuotų šeiminių pietus.

Į jėzuitų šventovę Kaune

(Nukelta į 4-tą psl.)

Nuolaidžiavimas užsienio spaudimui

Lenkų byla, kurioje Varšuvos pareigūnai dalyvavo, demonstruodami savo spaudimą

2000 m. rudenį Toronte įvyko lenkų veikėjų konferencija tema: „Lenkai už Lietuvos ribų naujame tūkstantmetyje“. Šia tema, tarp kitų, kalbėjo ir Lenkijos senatorius bei Lenkų bendrijos pirmininkas prof. A. Stelmachowski. Pakalbėjęs apie lenkus, gyvenančius Sibire, Brazilijoje, Vokietijoje ir kitur, referentas nepamiršo ir Lietuvos: „Yra rūpesčių, kuriuos turi lenkai Čekijoje ir Vilniuje. Staiga lietuviams jiems iškėlė politinę bylą. Kaip veikti? Padarėme du dalykus: Atvykdavome į visus teismo posėdžius, o kad rimčiau atrodytų, aš dar prikallėjau kartu vykti du senatorius ir po posėdžių suaukdavome spaudos konferencijas pareikšti, ką apie visa tai mes manome. Po to pirmos instancijos teismas gan griežtai juos nubaudė, antroji bausmę sušvelnino, o Aukščiausiasis nuteisė jau tik vieną, kurį prezidentas amnestavo“.

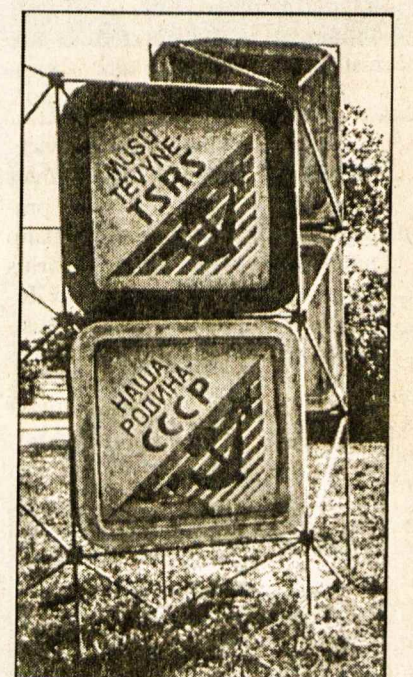
Profesorius kalbėjo apie 1999 metų Šalčininkų autonomistų bylą, kurią stebėti jis pasikvietė, „kad rimčiau atrodytų“, Lenkijos senatorius. Už priešvalstybinę veiklą buvo kaltinami penki asmenys kurių svarbiausias ir labiausiai nubaustas buvo LKP CK narys ir Šalčininkų rajono kompartijos pirmasis sekretorius Leon Jankiewicz. Užimdami savo rajone pačią aukščiausią valdžios poziciją, jis, pagal tuometinį lenkų frakcijos Aukščiausioje LR taryboje pirmininką R. Maciejkaniec'ą, buvo visokių priešvalstybinių veiksmų sumanytojas.

Autonomistų veikla sunkiai Lietuvai metais buvo labai kenksminga. 1989 m. rugsėjo 6 d. Šalčininkų rajono tarybos deputatai paskelbė savo rajoną autonominiu sovietinės Lietuvos sudėtyje. 1990 m. gegužės 15 d. ta pati taryba paskelbė, kad rajone galioja Sovietų Sąjungos konstitucija. 1990 m. gruodžio 15 d. Šalčininkų autonomistai ėmė registruoti 1974 m. gimusius jaunuosius ir sovietų kariuomenę ir gaudyti neužregistravusius. Kitur Lietuvoje tai nebuvo daroma. 1991 m. vasario 9 d. Šalčininkų rajonas boikotavo Lietuvos referendumą dėl nepriklausomybės. 1991 m. kovo 8 d. rajono taryba nusprendė savanoriškai dalyvauti

Sov. Sąjungos referendume. Lietuva šį referendumą boikotavo. 1991 m. rugpjūčio 19 d. autonomistai palaikė Maskvos pučą, iškėlė raudonas vėliavas ir grasino neriklausomybės šalininkams.

Bylos metu visi trys Lenkijos senatoriai ir keli Lietuvos lenkų veikėjai sėdėjo už kaltinamųjų suolo ir rūšiai stebėjo bylos eigą. Po teismo posėdžio senatoriai pareiškė, kad ši byla yra priešiško Lietuvos lenkams ženklas ir grasino, kad grįžę į Lenkiją stengsis „atšaldyti“ Lenkijos santykius su Lietuva. Senatoriams „atšaldyti“ santykių nepavyko, o buv. Lenkijos ambasadorius Lietuvai J. Władki pavadino jų elgesį tiesiog kvailiu. Jis pabrėžė, kad Lietuva turi teisę būti nepriklausoma ir turi teisę teisti tuos, kurie buvo Sov. Sąjungos pusėje Lietuvos kovoje dėl nepriklausomybės.

Prof. Stelmachowski savo tikslą pasiekė. Išskyrus L. Jankiewicz'ų, kaltinamieji buvo arba išteisinti, arba turėjo sumokėti mažas pinigines bausas. Jankiewicz buvo nuteistas dvejus metus kalėti, tačiau jam prispaižūnus kaltu ir paprašius malonės, prezidentas V. Adamkus jam bausmę dovanavo. Nuolatinio spaudimo ir grasinimų dėka Lietuvos politikai ir teisėsauga Stelmachowski'ui nusileido, ir jis Toronto lenkų kongrese turėjo kuo pasigirti. J.B.

Šalčininkai 1991 m. liepos mėnesis

Naujas reiškinys - kveruliantai

ANTANINA GARMUTĖ, Kaunas

Yra tokie ligoniniai. Kveruliantai. Medicinos enciklopedijoje (I tomas, 478-479 psl., 1991 m., Vilnius) aiškinama:

„Kveruliantas – žmogus, jaučiantis ligiūstą pomėgį skųstis, bylinėtis. Toks polinkis pasitaiko ligiūsto charakterio arba sergantiems sunkia psichikos liga asmenims. Kveruliantas esti įtarus, pavydus, ligiūstai reaguoją į kitų pastabas, greit įsižeidžia, jaučiasi nuskriaustas (...). Kveruliantas skundus rašo kas kart vis į aukštesnes instancijas, teisėsaugos organus, prokuratūrą. Tariamam skriaudikui reikalauja didelės bausmės. Į savo veiklą įtraukia gimes, pažįstamus, draugus. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą atsakymą arba bent dalies pretenzijų nepatenkinimą jis laiko korupcijos ar sąmokslu prieš jį rezultatu. Tai skatina jį dar aktyviau veikti. Pamažu ligiūstas teisybės ieškojimas tampa kverulianto gyvenimo būdu, užgožia kitas jo gyvenimo sritis. Neretai kveruliantas savo tariamais priešinimais, draugais. Neigiamą ats

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ATPIGINTOS VIZOS

Lietuvos vyriausybė nutarė atpiginti įvažiavimo į kraštą vizas, siekdama skatinti turizmą Lietuvoje. Vienkartinė paprastoji viza, išduodama Lietuvos atstovybėse užsienyje, kainavusi 80 litų, dabar kainuos 40 litų. Kolektyvinė viza atpigins nuo 40 iki 28 litų, o daugkartinės vizos kainą nukris nuo 160 litų iki 80 litų. Turizmo pajamos Lietuvoje palyginti su 1995 m. išaugo 5,5 karto, 1999 m. siekė 2,4 bln. litų, užsieniečių lankytojų skaičius padidėjo 70% nuo 1995 m., 1999 m. siekė 4,45 mln.

PATVIRTINO SODROS BIUDŽETĄ

ELTA/LGTIC praneša, kad 2000 m. gruodžio 23 d., Lietuvos seimas ypatingos skubos tvarka priėmė 2001 m. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą 2001 m. rodiklių patvirtinimo įstatymą. "Sodros" biudžeto pajamos bus 4,5 bln. litų, arba 3,6% didesnės, negu laukiamos 2000 metais išlaidos. Tikimasi, kad pajamos viršys išlaidas 32, 191,000 litų. Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininko Kęstučio Glavecko duomenimis, "Sodros" biudžeto išlaidos pensijoms sudarys 71,5% visų išlaidų arba 3,2 bln. litų.

NAIKINAMA MINISTERIJA

Nuo 2001 m. sausio 1 d. panaikinta valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerija, pagal praėjusios kadencijos seimo priimtą įstatymą. Iš ministerijos atleisti visi 97 darbuotojai. Ministerijos panaikinimas reikalavo 9 įstatymų pakeitimų. Jos uždutys perduodamos vidaus reikalų, aplinkos, teisingumo ir ūkio ministerijoms.

NAUJAS AMBASADORIUS

Buvęs užsienio reikalų viceministeris Algimantas Rimkūnas nuo 2000 m. gruodžio 11 d. pradėjo eiti naujas pareigas kaip naujasis Lietuvos ambasadorius Jungtinių Tautų (JT) skyriuje Ženevoje. Iki to laiko Lietuvos misijai JT skyriuje vadovavo laikinasis reikalų patikėtinis Edvardas Borisovas. Kaip praneša BNS/LGTIC, A. Rimkūnas diplomatinę karjerą pradėjo 1993 m. darbu

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduoant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes, Wascos, Stainerio ir Collingwoodo apylinkės kreiptis iki:

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: salvait@lynx.org
Tinklavietė: www.fourseasonsrealestate.com

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ JAUGĖ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Lietuvos ambasadoje Belgijoje. Grįžęs į Vilnių, jis dirbo URM sekretoriumi, vėliau tapo viceministeriu. Jis buvo atsakingas už ekonominius santykius, vadovavo Lietuvos derybininkams dėl narystės Pasaulio prekybos organizacijoje, su kuria derybos buvo sėkmingai baigtos praėjusių metų rudenį.

PASKIRTAS GENERALINIS PROKURORAS

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, gavęs seimo pritarimą, 2000 m. gruodžio 12 d. dekretu paskyrė Antaną Klimavičių Lietuvos generaliniu prokuroru. Šias pareigas anksčiau ėjo Kazys Pėdnyčia. Kaip rašo ELTA/LGTIC, A. Klimavičius iki paskyrimo vadovavo Specialiųjų tyrimų tarnybos Tardymo skyriui. Ketvirtasis nepriklausomas Lietuvos generalinis prokuroras yra 51 m. teisininkas, žada gerinti santykius prokuratūroje, paspartinti teisinę reformą, atverti prokuratūrai duris į Europą. Savo paskirtimi jis laiko daryti įtaką prokuratūros ir kitų institucijų reformai, kad 2003 m., kai pradės veikti naujas Baudžiamasis kodeksas, be jokių sutrikimų veiktų teisėsaugos institucijos.

VALDININKŲ SKAIČIAI PANĄŠŪS

Statistikos departamento duomenimis, iš biudžeto Lietuvoje finansuojama 343,700 darbuotojų. Švietimo sistemoje jų dirba 144,300 (42%), o sveikatos priežiūros ir socialinėse įstaigose – 90,200 (26%). Valstybės valdymo ir bendrojoje ekonominėje bei socialinėje visuomenės politikos srityje dirba 66,300 (19,3%). Praėjusių metų gruodžio 28 d. išplatintame pranešime pažymėta, jog Lietuvoje tūkstančiai užimtų gyventojų tenka 54 darbuotojai, dirbantys viešojo valdymo srityje. Latvijoje šis skaičius siekia 79, Estijoje – 58, Europos sąjungos kraštuose – 75. Mažiausiai valdininkų yra Airijoje (46 tūkstančiui užimtų gyventojų, daugiausia – Belgijoje (91).

KARIŠKIAI UŽSIENYJE

BNS/LGTIC žiniomis, Krašto apsaugos ministerija (KAM) yra išsiuntusi 1000 kariškių į užsienį įvairioms studijoms, skaičiuojant nuo 1992 m. Šiuo metu užsienio karo akademijose, mokyklose ar kitose karinėse įstaigose studijuoja arba tobulinasi 85 lietuviai. Tokios kariškių studijos Lietuvai nieko nekainuoja, arba kainuoja nedaug (tik už kelionę, draudimą). Norintiems studijuoti JAV akademijose, Švedijos, Danijos ir Vokietijos karinių jūrų pajėgų akademijose skelbiamas viešas konkursas. Nuo 1992 m. daugiausia Lietuvos jaunuolių mokytis išsiųsta į Vokietiją (251), JAV (152), Daniją (144) bei Kanadą (111). Į Švediją vyko 76, Didžiąją Britaniją – 46, Lenkiją – 33. Prancūzijoje išsiųsti studijuoti 32 lietuviai. RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Beatas Brasas
(905) 545-8868

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KONCERTAS

"HAMILTON PLACE" TEATRAS KVIEČIA MUZIKOS MĖGĖJUS IŠGIRTI KAMERINĮ ORKESTRĄ "LYRA", KURIAM DIRIGUOS ŽYMUSIS LIETUVOS MAESTRO

SAULIUS SONDECKIS

Programoje: J. S. Bacho kūriniai

2001 M. SAUSIO 19, PENKTADIENI, 8 V.V.
STUDIO THEATRE, HAMILTON PLACE

Bilietai parduodami:

"Hamilton Place" kasoje; "Copp's Coliseum" kasoje; ir visuose "Ticketmaster" kioskuose; arba skambinti tel. 905-527-7666.
Bilieto kaina: \$20 asmeniui; studentams \$17.

Veterinarą ir veikėją palaidojus

Edmontono lietuviai neteko čia seniai gyvenančio veiklaus nario dr. Juozo Pilipavičiaus. Jis mirė 2000 m. lapkričio 28 d. Gime Užvenčio kaime, Šiaulių apskrityje, 1918 m. spalio 26 d. Kurį laiką dirbo savo tėvų ūkyje, bet tėvai greit pastebėjo jo gabumus ir ragino jį toliau mokytis. Todėl 1939 m. jis įstojo į Kauno universitetą studijuoti veterinarijos. Prasidėjusio karo, vėliau sovietų ir vokiečių okupacijų jo studijos Kaune buvo sutrūkinėtos. 1944 m. dr. Pilipavičius pasitraukė į Vokietiją ir vėl pradėjo studijuoti veterinariją Leipzigo universitete. Tačiau ir čia, priartėjus frontui, jis vėl turėjo trauktis toliau į Vakarų. 1945 m. pasibaigus karui Europoje, jis tęsė savo studijas Hanoverio universitete, kur gavo veterinarijos daktaro laipsnį 1948 m.

Keliaudamas po Vokietiją, jis netikėtai susitiko savo jaunystės draugė iš Lietuvos ir netrukus susituokė. Baigęs studijas su padidėjusia šeima dviem asmenimis dr. Pilipavičius nusprendė emigruoti į Kanadą. 1949 m. pasirašė dvejų metų sutartį su "Canadian National Railways" ir išvažiavo dirbti kaip paprastas darbininkas. Jo šeima atvažiavo į Kanadą vėliau.

Sužinojęs, kad Kanada nepri pažįsta jo veterinarijos diplomą,

gauto Vokietijoje, pramokę anglų kalbą ir vėl studijavo veterinariją Guelph universitete, išlaikė visus egzaminus. Studijuodamas Kanadoje dirbo kepykloje naktimis, kad galėtų išlaikyti savo šeimą. Po daugelio vargingų metų dr. Pilipavičius pagaliau gavo darbą Kanados federacinėje valdžioje. 1954 m. buvo paskirtas veterinarijos inspektoriumi Edmontone. Federacinė valdžia pastebėjo jo gabumus, ir todėl greitai buvo pakauštinamas, vėliau paskirtas į direktoriaus pareigas mėsos priežiūrai. Po 30 metų tarnybos, dr. Pilipavičius išėjo pensijon 1983 m.

Gyvenant Edmontone jo šeima vėl padidėjo vienu asmeniu. Iš viso buvo vienas sūnus ir dvi dukterys. Visi baigė Albertos universitetą ir įgijo specialybes.

Nuo pat pirmų dienų Edmontone dr. Pilipavičius aktyviai dalyvavo lietuvių veikloje. Jis buvo vienas pirmųjų Edmontono lietuvių namų direktorių. Vėliau dalyvavo komitetuose, atlikdavo skaitinius per Mišias lietuvių koplytėlėje, organizuodavo rinkliavas... Jis niekuomet nepalaidavo lietuvių parengimų, minėjimų, šeimų pobuvių. Išėjęs pensijon, dr. Pilipavičius lankydavosi pas gimines ir draugus Lietuvoje, Toronte, Čikagoje ir kitur, bet niekuomet nepamiršo lietuvių

Visuotiniame Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavime Kaune Sąjungos vadovas pulk. JONAS GEČAS įteikia Toronto VI. Ptvio šaulių kuopos vadui VYT. PEČIULIUI II laipsnio LŠS pasižymėjimo ženklą už nuopelnus šaulių sąjungai
Nuotr. R. Eidukevičiaus

Lietuvos kariuomenės šventė

(Atkelta 3-čio psl.)

Prie išstatyto Švč. Sakramento prasidėjo adoracija. Adoruoti jiems skirtąją valandą kareivėliai dar neįsidrąsino. Prieš švenčiausią klūpojo ir giliai mintis žadino Utenos apskr. kariuomenės kapelionas kun. J. Tamošiūnas.

Adoracijos daliai "O, Kristau Karaliau, tu Valdovas mums esi" vadovavo Švč. M. Marijos Rožinio bendruomenė. Vidurnakčio mąstymą – Eucharistinį pašnekęs vedė kun. J. Tamošiūnas. Švč. Jėzaus Vardo Rožinio giedojimo seserys elzbietietės, CSSE ir pal. Jurgio Matulaičio parapijos "Rasos" ansamblis. Adoravimą "Atėikit, tautos, nusilenkt Karaliui, Viešpačiui visų!" organizavo Eucharistinio Jėzaus seserys, SSE, ir seserys kazimierietės, LSSC. Jos kaitaliojo mąstymus su švelniomis giesmėmis. Marijos Legiono maldos talkininkai adoraciją baigė tema "Dieve, paskleisk

Šventosios Dvasios dovanas po plautį pasaulį".

Ryte 5 v. prasidėjo padėkos šv. Mišios, kurias atnėšavo kun. L. Jagminas, SJ, su keturiais kunigais. Giedojimo kitas choras, diriguojamas A. Paškauskienės, OFS. Ne vienas adoruotojas ar adoruotoja ištaisai iškūlpojo 2-3 valandas.

Jeronimas Šalčiūnas, Marijampolė

KLB Kalgario apylinkės Kalėdų proga surengtoje vakarieneje 2000 m. gruodžio 10 d. dalyviai džiaugiasi visų malonių pabendravimu
Nuotr. K. Dubausko

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti
Genei Kairienei (905) 643-3334
PRIIMU SIUNTINIUS:
TREČIADIENIAIS 4-6 V.V., KETVIRTADIENIAIS 10 V.V. 1 V.V.P.
Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių Vidurio rajono suvažiavimas, globojamas 86-tosios kuopos Dubois vietovėje, PA, vyko 2000 m. spalio 6-8 d.d. Suvažiavimo dalyviai atstovavo šešioms kuopoms iš Mičigano, Ohio ir Pensilvanijos valstybių. Penktadienį, spalio 6, Hampton Inn viešbutyje buvo susipažinimo vakaras. Be suvažiavimo dalyvių, dalyvavo svečių ir vietinių vyčių. Pasivažiinta, pabendrauta, atnaujintos pažintys. Šeštadienį, spalio 7, Vidurio rajono pirm. P. Petkuvienė vadovavo posėdžiui. Maldą sukalbėjo R. Marks, 86-tosios kuopos pirm. L. Moore tarė sveikinimo žodį. Pranešta, kad 88-tasis vyčių suvažiavimas įvyks 2001 m. rugpjūčio 1-4 d.d. Orlando mieste, FL. Jį globos centro valdyba. Buvo paskelbta, kad šio rajono keletas vyčių bus pakelti į aukštesnius laipsnius ir apdovanoti. Pranešta taipogi, kad rajono finansiniai reikalai tinkamai tvarkomi. Išrinkta valdyba: dvasios vadas kun. G. Kijauskas, SJ, iš Klyvlendo, pirm. P. Petkuvienė iš Daytono, I vicepirm. R. Juškaitė-Švabienė iš Detroito, II vicepirm. R. Dant ir izd. E. Mikaluskas iš Daytono, sekr. M. Dapkus iš Southfieldo. Posėdis baigtas maldą ir vyčių himnų. Po to vyko pamaldos. Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventovėje sukalbėtas Rožinis ir kitos maldos, pagiedota lotyniškai giesmių. Suvažiavimo uždarymo pietūs vyko spalio 8 d. parapijos patalpose. Užbaigęs žodį tarė Vidurio rajono pirm. P. Petkuvienė, kartu padėkodama Dubois vyčių kuopai už atliktus organizavimo darbus bei parodytą nuosirdumą.

Brazilija

Šv. Juozapo bendruomenės valdybos posėdis įvyko sekmadienį, lapkričio 5, Jaunimo namuose Vila Zelinoje. Jame dalyvavo valdybos pirm. prel. J. Šeškevičius, vicepirm. kun. P. Rukšys, sekretorės E. Strumskytė ir V. Medveder, izd. A. Tatarūnienė, V. Tubelis, A. Rudys, P. Barakauskas, R. Brazlauskas. Buvo svarstytas Brazilijos lietuvių bendruomenės valdybos prašymas paremti Brazilijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovų kelionę į Lietuvą jaunimo kongresą Australijoje. Nutarta paremti Australijon vykstantį kiekvieną atstovą 500 realų. Taip pat nutarta stipriai paremti visus narius susimokėti nario mokesčių. V. Tubelis pateikė Paragės de Nacoe namų remonto apyskaitą. Nusiųksta, kad ilgai užtrukęs remontas sutrukdė namus išnuomoti. Pasiesta metinio narių susirinkimo. ("Mūsų Lietuva" 8 nr.).

Australija

Sidnio skyriaus kredito draugijos "Talka" susirinkimas įvyko lapkričio 5 d. Jam vadovavo iš Melbourne atvykęs "Talkos" pirmininkas A. Alekna. Jis tarė ir įvadinį žodį, pasidžiaugdamas skyriaus veikla, kartu išreikšdamas padėką jo darbuotojams R. Rotcui, E. Kaim-Šatauskaitei ir tarnautojams – L. Belkus-Karpavičiutei ir G. Stolytei iš Lietuvos. "Talkos" Sidnio skyrius padarė 30,000 dol. metinio pelno. Per "Talką" galima telefonuoti būdu pasiūsti pinigų ir bet kurį Lietuvos banką, sumokant 15 dol. už patarnavimą. "Talka" dirba tik sekmadieniais po lietuvių pamaldų. Vys susirinkimo dalyviai pavaišinti vyru bei užkandžiais. "Tėviškės aidų" 47 nr. rašoma apie Sidnio lietuvių parapiją. Skundžiamasi, kad mirus prel. P. Butkui

J. Andr.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

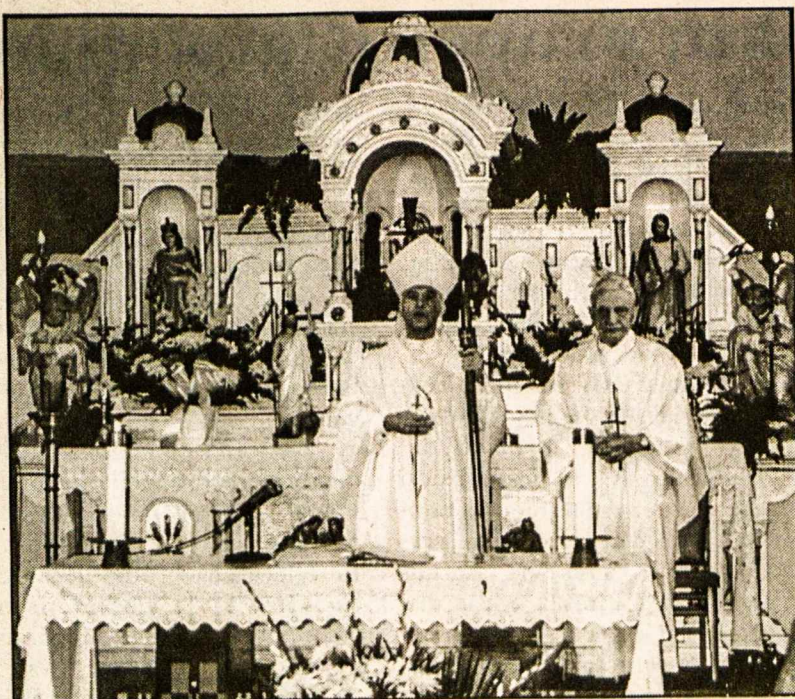
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%	Asmeninės nuo 7.80%
santapas 2.75%	neklm. turto 1 m. 7.35%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 4.25%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius 4.25%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius 4.85%	apdraustos TALKOS
2 m. term. indėlius 5.00%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius 5.10%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius 5.25%	valdžios iki \$100,000.00
5 m. term. indėlius 5.35%	sumos draudimu
RRSP ir RRIF	
(Variable) 2.50%	
1 m. ind. 5.00%	
2 m. ind. 5.10%	
3 m. ind. 5.25%	
4 m. ind. 5.35%	
5 m. ind. 5.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Istorinė nuotrauka, daryta 1998 m. gegužės 17 d. JAV Gary šv. Kazimiero lietuvių šventovėje, kada paskutinės koncelebruotas šv. Mišias aukėjo Gary (Indiana) vyskupas Dale J. Melszek ir prelatas dr. Ignas Urbonas. 1916 m. įsteigta lietuvių parapija (1927 m. pastatyta ši šventovė) išgyveno 82 metus. Kun. Ignas Urbonas, išbuvęs vikaru 12 metų, 1966 m. buvo paskirtas klebonu tik vieneriems metams, nes vyskupas norėjo jį uždaryti, tačiau prel. Urbonas dar 32 metus klebonavo, labai plačiai ir giliai skleidė tikėjimo ir lietuviybės spindulius. Nuotr. Vytauto Kasniūno

Apvaizdos vairuojamu keliu

Prelato IGNO URBONO nueitas kelias per devynis dešimtmečius

KUN. ALGIRDAS PALIOKAS, SJ

Igniukas ir pasaulį atėjo mažame Poleniškių kaimelyje, Nemunaicio valsčiuje, Alytaus apskrityje.

Jo tėvų namai buvo pilni maldos ir Dievo. Ten žmonės dažnai rinkdavosi: gegužėje – „mojavoms“, spalįje – Rožiniui, Advente ir Gavėnioje – giedojimams bei kitomis progomis.

Nemunaityje prasidėjo ir mokslo kelias, kuris tęsėsi Merkinės progimnazijoje. Čia jo jauną sielą sukrėtė progimnazijos direktoriaus kun. dr. Juozo Bakšio žūtis. Kaip vėliau paaiškėjo, už veiklą lietuviybės labui jis buvo lenkų nušautas. Sakytum Dievui reikėjo kraujo aukos, kad progimnazija gautų naują direktorių, mokantį jaunią sužavėti, patraukti, brandinti pašaukimus. Tai buvo talentingas, visur pirmavęs, mokantis 6 kalbas, vos 25 m. kun. Stasys Kiškis. Jie elgėsi su mokiniais anais laikais gana neįprastai. Buvo draugiškas, nežūriojo iš aukšto, mėgo bendrauti, kviesdavosi į namus pasikalbėti, radijo pasiklausyti. Jis lengvai pavaduodavo bet kurį mokytąjį. Savo žmogišku kilnumu ir dvasingumu žavėjo visus.

I Viešpaties kvietimą atsiliepė Ignas ir du klasės draugai. Gimnazijos laikų dienoraštyje jis įrašė: „1927 m. gegužės 20 d. Gražus, jamaizinis kvepiąs vakaras. Į seną Merkinės bažnyčią rinkomės mes jauni gegužinių pamaldų. Po jų, kai likau ten vienišas, pirmą kartą išdrišau tirti: noriu būti kunigu, Švč. Mergele, padėki man...“

Posūkis į kunigystę

Po Merkinės progimnazijos – į Alytaus, vėliau į Kauno po to vėl į Alytaus gimnaziją. Teko užsidirbti pragyvenimui ir gimnaziją lankyti vakarais. Galiausiai peržengia Kauno kunigų seminarijos slenkstį. Seminarijos rektorius – Maironis, visa eilė žymi filosofų bei teologų. Kartu ir garsūs profesoriai-pasauliečiai Pr. Dovydaitytis ir St. Šalikauskis. Greitai seminarijos vadovybė pastebėjo klieriko Igno gerumą ir bendravimo talentą, todėl rinko seniūnu ar skyrė prepozitu.

Netruko prabėgti kunigystei pasiruošimo metai. Ir štai – 1935 m. birželio 15 d. – šventinė diena. Tą dieną, po šventinų Kauno arkivyskupos metropolitano Juozapo Skvireckas kalbėjo: „Eikite tad, mylimi sūnūs, stiprūs giliu tikėjimu, galingi Kristaus prietelystė, gaivinkite ir skleiskite Kristaus tikėjimo šviesą, Dievo ir artimo meilės“

liepsną mūsų Tėvynėje Lietuvoje, mažų ir didelių širdyse, naujinkite visa Kristuje. Tai bus vaistus, kurio laukia iš jūsų Kristus“.

Jaunasis kunigas Urbonas kartu su kitais 26 įšventintaisiais tos dienos išpūdžius patikėjo knygutei „Didžioji pasiuntinybė“, kurioje skaitome:

„Skriejas laikas nunešė į praeitį aštuonerius mano gyvenimo metus – ir aš šiandien einu prie altoriaus vykdyti išklausytą prašymą. Tau, mergele Marija, lieciai mano šios dienos džiaugsmas, pasitikėjimas ir dėkingumas... Tu pervedei mane per daugelį audrų ir sūkurų, kūno ir sielos kančiose raminau kunigystės viltimi, našlaičio dalia džiuginai savimi. Jėzau! Praeitis – išklausytas prašymas, dabartis – meilė Tau, ateitis – pasitikėjimas Tavimi“.

Kunigo tarnystėje

Apaštališka žvejonė vikaro pareigose truko vos vienerius metus, klebono – taip pat. Vyskupas Juozapas Kukta pasiima jį pagalbininku į vyskupijos raštine. Čia jis įsijaukia į didžių ir garsių žmonių ratą, netgi vyskupo atstovauja Lietuvos valdžios svarbiausiose posėdžiuose. Tada prasidėjęs dalyvavimas strateginiuose Bažnyčios planuose bei posėdžiuose jo nepaliekia visą likusį gyvenimą. Čia, Lemonte, sužinojau iš jo lūpų apie Bažnyčios skaudžiausias žaizdas, apie blogio ir gėrio kovas ne tik išorėje, su pasauliu, bet ir Bažnyčios viduje, apie II Vatikano susirinkimo nelabai paguodžiančias peripetijas.

Vysk. J. Kukta paskyrė jį visos Kaišiadorių vyskupijos Katalikų akcijos direktoriumi. Jam teko Lietuvą atstovauti lietuvių penketuko sudėtyje Pax Romana kongrese Amerikoje.

Sugrįžus, Aukštadvaryje jį pasitikio karas. Vokiečiai vijo rusus iš Lietuvos. Vokiečius stebino jų sutikimas su gėlėmis ir sumuštinais. Iš tanko išlipęs generolas klausia, kodėl žmonės taip džiaugiasi? Kun. Urbonas atsakė: „Jūs mums gražinoite laisvę, todėl ir džiaugiamės“. Tasai tik palingavo galvą. Tuo momentu iš miško pradėjo šaudyti rusų tankas. Aukštadvaryje tuomet viešėjo rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas. Nuo kulų pasislėpė bažnyčioje, sugulė prie altoriaus, ant kilimo. Progimnazijos direktorius, pasisukęs į Putiną, tarė: „Tai ir gulim altorių šešėly“. Šis tik giliai atsiduso ir nieko neatsakė.

Rusų okupacijos metus kun. Ignas praleido Aukštadvaryje dviejose mokyklose eidamas ka-

Čekistų klastotės ir partizanų išdavystės

KAZYS BLAŽEVIČIUS, Kaunas

Vadą padarė „išdaviku“

Viena iš pačių pirmųjų siaubingų klastočių buvo čekistų paskleistas gandas, jog vos susikūrusį „Tauro“ apygardos štabą išdavė jo viršininkas Vytautas Bacevičius-Vygandas. Čekistams labai magėjo sukompromituoti buvusio Lietuvos prezidento Kazio Griniaus giminių (V. Bacevičiaus mama buvo Kazio Griniaus sesuo Ona Griniūtė-Bacevičienė), Lietuvos kariuomenės karininką, gen. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės kuopos vadą, Lietuvos laisvės armijos Varnių kuopos vadą Vytautą Bacevičių.

Klastotė buvo taip meistriškai sukurpta, kad ją patikėjo netgi dalis bendražygių. Tad ką bekalbėti apie V. Bacevičių nepažinojusius žmones. Todėl nereikia stebėtis, kad ir po 45 metų toji klastotė buvo gyva, ir č-

kistų melas pateko į „Laisvės kovų archyvo“ pirmuosius numerius. Keli asmenys jų tarpe ir šio straipsnio autorius, patikėjo LKA informacija ir savo straipsnyje „Tarp didvyriškumo ir niekšybės“ („TŽ“, 2000.X.10) šį siaubingą melą dar plačiau paskleidė.

Klastotės atskleidimas

Čekistų klastotę demaskavo Gediminas Ilgūnas, ištyręs saugumiečių sudarytas V. Bacevičiaus bylas. Savo tyrimų medžiagą G. Ilgūnas paskelbė žurnale „Mokslas ir gyvenimas“ (1995 m., 11-12 nr.) straipsnyje „Nuosprendis įvykdytas, kūnas užkastas“. Tame straipsnyje rašoma: „... Čekistų paskleistą tariamą V. Bacevičiaus išdavystės legendą pakartojo 'Laisvės kovų archyvas' nr. 1, 2, 3-4. Likęs gyvas kun. A. Ylius atsiminimuose rašo, kad sumitiėjo svarstė, kas galėjo išduoti 'Tauro' apygardos štabą, nurodė ir įtariamojo asmens pavardę (ne V. Bacevičiaus). Šiandien iš buvusių KGB operatyvinių, archyvinių dokumentų tiksliai žinoma, kaip ir iš ko NKVD sužinojo apie 'Tauro' apygardos štabą ir jo narius. Šiuos dokumentus NKVD turėjo iki V. Bacevičiaus ir jo bendražygių suėmimo. V. Bacevičius čia niekuo dėtas ir neteisingai apšmeižtas“. Deja, klastotė demaskuojantis straipsnis dar neperspaudintas „LKA“.

Istorinis teisngumas atstatytas

Lietuvos Vyriausybė deramai įvertino V. Bacevičiaus-Vygando vaidmenį laisvės kovose. Partizano dienos proga Lietuvos prezidentas 1999.V.19 dekretu nr. 451 apdovanojo (po mirties) Vytautą Bacevičių III I. Vyčio Kryžiaus ordinu.

Krašto apsaugos ministerio įsakymu nr. 1618-k suteikt (po mirties) Vytautui Bacevičiui Vygandai pulkininko leitenanto laipsnis.

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija (1999.VI.30 protokolu nr. 42) pasiūlė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generaliniam direktoriui pripažinti Vytautui Bacevičiui kario savanorio statusą. Tai ir buvo padaryta.

Sokolovo smogikai

Didelę žalą partizaniniam sąjūdžiui padarė mjr. A. Sokolovo smogikai, apsimetę partizanais, terorizavę ir žudę nekaltas žmones, pražudę daug partizanų.

1946.V.1 į Lietuvą buvo atsiųstas mjr. A. Sokolovas, kuriam buvo pavesta suorganizuoti provokatorių grupę kovai su partizanais, ryšininkais, jų rėmėjais ir Lietuvos patriotais. 1946.VIII.16 buvo įsteigtas pirmas centrinis MVD kovos su „banditizmu“ ypatinasis būrys. Jame buvo 20 specialiai paruoštų provokatorių (iš jų 7 lietuvių). Būrys buvo apgyvendintas netoli Vilniaus sodyboje, kur vyko smogikų apmokymai. Vežiojami naktinėms operacijoms po visą Lietuvą, jie būdavo aprenjami lietuviškoms, vokiškomis ar lenkiškomis karių uniformomis ir vaizduodavo atklydusius partizanus, ieškančius ryšių su vietiniais partizanais. Suradę vietinius partizanus, jie stengdavosi apgaulės keliu juos išžudyti.

I smogikus buvo priimami idėjiniai stribai, partizanai išdavikai (dažnai į nelaisvę patekę partizanai, neatlaikę kankinimų) ir visuomenės atplaišos, žinančios partizanų gyvenimą ir mokančius lietuvių kalbą.

Be minėtų centrinių spec-

grupės, netrukus prie apskričių MVD skyrių buvo suorganizuotos vietinės smogikų grupės. Tuo metu Lietuvoje buvo apie 90 smogikų. 1950 m. buvo įsteigta antroji specgrupė, o 1951 m. – dar 3 sričių specgrupės: Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių. Iš viso smogikų liko apie 90. 1953 m. pabaigoje buvo palikta tik viena specgrupė, o 1959 m. smogikų teliko 13.

Smogikai, suėmę partizaną ar bet kokį pasipriešinimo dalyvį ir kankinimais nieko neišgavę, suorganizuodavo operaciją, kurios metu smogikus užpuldavo neva partizanai, kurie ir išvadudavo tardomą asmenį. Toliau tie „partizanai“ nusigabendavo „išvaduotą“ asmenį į bunkerį ir pasiūlydavo „išvaduotam“ parašyti arba aprašyti, ką šis žino apie partizanus.

„Partizanai“ to reikalaudavę neva norėdami įsitikinti, kad „išvaduotasis“ yra patikimas asmuo, Lietuvos patriotas. „Išvaduotieji“, nesupratę, kad jie yra provokatorių aukos, prieš savo valią išvadudavo daug dorų žmonių.

„Partizanai“, išgavę iš „išvaduotojų“ jiems reikalingas žinias, suorganizuodavo antrą spektaklį – „partizanus“ užpuldavo čekistai ir vėl tardomasis patekdavo į jų rankas. Šį kartą su visa čekistams reikalinga informacija, tik tada tardomasis suprastavo siaubingą klastotę. Buvo atveju, kad „išvaduotieji“, supratę savo klaidą, nusižudydavo.

Partizanų kompromitacija

Čekistai dažnai praktikudavo „pamesti dokumentus“, kuriuose būdavo „informacija“, toks ir toks pasipriešinimo dalyvis yra KGB agentas. Dokumentai buvo „pametami“ taip, kad jie patektų į partizanų rankas. Pasitaikė atveju, kad partizanų vadai, gavę tokius „dokumentus“, įsakydavo sušaudyti dorus žmones. Taip pvz. 1946 m. Pabaisko MVD (Ukmergės aps.) sukūrė klastotę, neva Vaganago būrio partizanas Stepas Pakalniškis yra jų agentas. Partizanai, gavę tokią informaciją ir nuodugniai neišsiaiškinę reikalo, sušaudė niekuo nekaltą savo bendražygi.

Panaši nelaimė įvyko ir su „Dainavos“ apygardos Šarūno rinktinės partizanu Pranu Tankūnu. Leipalingio MGB „pamesti dokumentus“, kuriuose buvo nurodyta, kad P. Tankūnas yra MGB agentas slapvardžiu „Tikras“. Partizanų karo lauko teismas nuteisė nekaltą žmogų mirčiai.

Markulis-Erelis

Pati stambiausioji čekistų klastotė buvo MGB agento Juozo Markulio vadovaujamo pogrindžio centro įsteigimas ir bandymas per jį kontroliuoti ir valdyti partizaninį sąjūdį visoje Lietuvoje.

MGB J. Markulį užverbavo 1945 m. Jis turėjo daug pažinčių tarp patriotinės inteligentijos, vokiečių okupacijos metais dalyvavo rezistencinėje veikloje, todėl ilgą laiką daug kam nekėlė įtarimo.

J. Markulis partizanams pristatydavo kaip pogrindžio Vienybės komiteto atstovą slapvardžiais Erelis ir dr. Naretavičius. 1946.V.28 jam pavyko gauti Aukštaitijos partizanų igaliojimus organizuoti partizanų suvienijimą ir bendrą partizanų vadovybę. Tuo tikslu jis buvo susitikęs su Pietų Lietuvos partizanais, bandė užmegzti ryšius su kitų regionų partizanais.

(Nukelta į 6-tą psl.)

X-jo teatrų festivalio rengėjų komiteto nariai su svečiu aktoriumi PETRU VENSLOVU iš Kauno (dešinėje). Viduryje – rengėjų komiteto pirm. LEONAS NARBUTIS ir JAV LB Kultūros tarybos pirm. MARIJA REMIENĖ. Nuotr. Ed. Sulaičio

Lietuvai svarbi Vatikano sukaktis

Lietuvos ambasadoriaus Vatikane KAZIO LOZORAČIO žodis, apžvelgiantis lietuviškąją Vatikano radijo programą, pradėtą prieš 60 metų. Tai buvo svarbus įvykis ne tik religiniu, bet ir tautiniu požiūriu

Džiaugiuosi galėdamas pasveikinti Vatikano radijo programos lietuvių kalba redakciją ir klausytojus suėjus 60-čiai metų nuo lietuviškų laidų Vatikano radijo bangomis pirmosios transliacijos. Verta šią sukaktį prisiminti, nes lietuviškųjų laidų per Vatikano radiją įvedimas buvo neabejotinai svarbus įvykis ne vien religiniu, bet ir tautiniu požiūriu.

Šių laidų svarbą įžvelgė tiek Lietuvos Bažnyčios, tiek pasaulietinės valdžios atstovai prieš 60 metų pasirūpinę, kad Vatikano radijas prabilų lietuvių kalba. Turiu omeny tuometinį Lietuvos diplomatinį atstovą prie Šv. Sosto, įgaliotąjį ministrį Stasį Girdvainį ir tuo metu Romoje gyvenusių lietuvių vyskupą Pranciškų Būčį, kurių suderintų pastangų dėka Šv. Sosto vyresnybės sutiko įvesti Vatikano radijo lietuviškąsias laidas.

Tai buvo antras Lietuvai palankus ir draugiškas Šv. Sosto mostas tragiškaisiais 1940-aisiais metais, kai Lietuvą ištiko žiauri sovietinė okupacija. Pirmasis Šv. Sosto palankumo Lietuvai ženklas tuo metu buvo Šv. Sosto sprendimas nepripažinti smurtu įvykdytos Lietuvos aneksijos prie Sovietų Sąjungos, leidžiant Lietuvos diplomatinei atstovybei Vatikane atstovauti krikščionybės centre tragedijos ištiktai katalikiškai lietuvių tautai.

Tiek Lietuvos aneksijos nepripažinimas, tiek kelias mėnesiais vėliau, 1940-ųjų metų lapkritį, lietuviškųjų laidų per Vatikano radiją įvedimas, buvo tikėjimo Lietuvos laisva ateitimi ženklas, drauge sudarė svietimos okupacijos prislėgtai lietuvių tautai galimybę nenutraukti tradicinio ryšio su krikščionybės centru Romoje.

Vatikano radijo lietuviškųjų laidų dėka šis ryšys nenutrūko per ištisą Lietuvos okupacijos penkiasdešimtmetį. Vatikano radijo bangomis Lietuvos link sklidė padrašinantis žodžiai, maldos ir giesmės palaikė gyvą šviesesnės ateities viltį, stiprino žmonių tikėjimą ir pasitikėjimą tiesos ir teisingumo pergale.

Tad nenuostabu, kad tikėjimo priešai ir persekiojotai Lietuvoje atkakliai bandė nutildyti Vatikano radijo lietuviškąsias laidas, kad per geležinę uždangą nepraskiverbtų radijo bangomis skelbiamas Bažnyčios mokslas apie tiesą, teisingumą ir laisvę. Būdinga, kad šios pastangos nuslopinti Vatikano radijo balsą nesiliovė net vadinaimo persitvarkymo Sovietų Sąjungoje laikais, buvo tęsiamos iki pat sovietinės valdžios žlugimo išvakarių. Net ir tuo metu Kremliuje buvo reikiama priekaišta Vatikano radijo lietuviškoms laidoms...

Ši aplinkybė patvirtina, kad Vatikano radijo lietuviškos programos gerai atliko savo uždavinį perduodamos Lietuvai Bažnyčios mokslą, informuodamos apie tikinčiųjų persekiojimą, gindamos kiekvieno žmogaus neliečiamą teisę į sąžinės laisvę.

Man, kaip buvusiam ilgamečiam Vatikano radijo lietuviškųjų laidų redakcijos bendradarbiui, laidų įvedimo šešiasdešimtmetis yra ypatingai atmintini.

nas, sukelia daug įvairių prisiminimų. Okupacijos laikais skaudžiai išgyvenome įvairiais kanalais radiją pasiekiančias žinias apie Lietuvos tikinčiųjų patiriamas skriaudas, didžiavomės Lietuvos žmonių ištverme, jų kova už Bažnyčios ir tautos laisvę.

Perteikdami „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikas“ skelbiamus faktus apie tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje neturėjome kito tikslą, kaip įspėti persekiotojus, kad jų veiksmai yra žinomi pasaulyje ir smerkiami, gi persekiojamiesiems norėjome duoti žinoti, kad jie nėra vieni ar pamiršti, kad jų kovą remia visuotinė Bažnyčia ir visi laisvę mylintys žmonės. Buvome įsitikinę, kad tai padės bent kiek sušvelninti teroro prieš tikinčiuosius veiksmus Lietuvoje.

Prisimenu, kad tuo metu, dėl suprantamų priežasčių, tik retas svečias iš Lietuvos išdrįsdavo aplankyti radijo redakciją, su kiais kuriais tekdavo slapta susitikti mieste. Buvo svečių, viešai kritikavusių Vatikano radijo laidas, kurie betgi slapta įteikdavo mums informaciją apie tikinčiųjų persekiojimo faktus.

Na, būdavo kartais problemų ir su radijo vadovybe, kurią pasiekdavo sovietinės valdžios nusiskundimai dėl lietuviškųjų laidų turinio. Su jauduliu prisimenu pranešimus apie pirmuosius mitingus Vilniuje už Lietuvos nepriklausomybę, kiek vėliau apie nepriklausomybės atstatymą, o 1991-aisiais metais apie tragiškuosius sausio mėnesio įvykius, kurie, tikra ta žodžio prasme, sukrėtė pasaulio visuomenę.

Visus tuos skaudžius įvykius visuomet lydėjo „ne vien viltis, bet ir tvirtas įsitikinimas, kad lietuvių kova už laisvę bus laimėta. Šį įsitikinimą dar labiau sustiprino Krokuvos kardinolo išrinkimas popiežium. Kaipgi neprisiminsim tą akimirą, kai naujai išrinktasis popiežius Jonas Paulius II, pirmojo susitikimo su žurnalistais metu stabtelėjęs prie Vatikano radijo lietuviškųjų laidų bendradarbių būrelį, tarp kurių buvau ir aš, jiems tarė – „pusė mano širdies yra Lietuvoje“. Tą akimirą pažutome, kad tikrai nesame vieni, kad popiežiaus asmenyje turime įtakingiausią mūsų šalies užtarėją.

Dabar jau visi pripažįsta šio popiežiaus lemiamą vaidmenį komunistinės sistemos žlugimo ir komunizmo pavergtų Europos tautų išlaisvinimo procese.

Lietuvai ir jos Bažnyčiai atgavus laisvę pasiekė Vatikano radijo lietuviškųjų laidų uždaviniai, kurie, betgi, lieka nemažiau svarbiu negu praityje. Programų religiniu turiniu šis radijas gali nemažai padėti Lietuvos žmonėms geriau pažinti Bažnyčios dorovinį mokslą, dvasiškai atsinaujinti, atsiverti toms moralinėms vertybėms, kurios sudaro tvirtą pagrindą teisingai valstybinei ir visuomenei santvarkai. Tad nuoširdžiai linkiu, kad Vatikano radijo lietuviškosios laidos toliau sėkmingai atliktų joms skirtą svarbią misiją.

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Išrašome pakvitatimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniški ir įraš
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Žiūrovai net atsistojo plojo Los Angeles teatralams, kurių pastatymas buvo pripažintas geriausiu X teatru festivalyje Čikagoje. Ed. Sulaičio nuotraukoje matomi – kun. Juozas Vaišys, Lietuvos gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas su žmona, rašyt. Anatolijus Kairys, Birutė Jasaitienė, „Draugo“ red. Danutė Bindokienė

Vokietijos spaudoje

Kas seka Europos spaudą, gali ten atrasti žymiai daugiau straipsnių apie Lietuvą, negu šiame Amerikos žemyne. Vokiečių dėmesys Lietuvai itin ryškus.

„Das Ostpreussenblatt“ 2000 m. lapkričio 4 d. laidoje dviem nuotraukom pailiustruotame J.C. Montigny straipsnyje svarsto apie Karaliaučiaus srities vietovardžių pakeitimus derinančius prie valdžios bei tautinių-istorinių itakų. Antraštė „Koenigsberg: Karaliaučius oder Królewiec“? iš karto nurodo lietuvišką ir lenkišką variantą, toliau pažymi, kad Europos „gaivė“ tarp Marijampolės ir Koenigsbergo, dabar vadinamo rusišku „Kaliningradu“, veda į Karaliaučių. Tas pats yra ir su rusišku „Sowjetsk“, lietuviškąja Tilže. Nufotografuotos kelių rodyklės aiškiai rodo: A7 Vilkaviškis, E28 Karaliaučius Kaliningradas; kita rodyklė – Gelgaudiškis 14, Sudargas 10, Tilžė-Sovetsk 78. Vokiečiai pasigenda senųjų vokiškų pavadinimų ir nurodo, kad Lietuvos susisiektimo ministerijos potvarkiu viešai išstatyti lietuviški Rytprūsų vietovių pavadinimai rodo Lietuvos politiką to krašto atžvilgiu.

Tame pačiame laikraštyje (2000.XI.25) dr. Kurt Abromeit straipsniu „Vokiečių ordinas, slavai ir baltai“ patikslina p. Dalley skaitytojų laiškuose paskelbtą teiginį esą lietuviai labai slaviski. Straipsnio autorius atitaiso klaidą: lietuviai su prūsais ir latviais sudaro baltų grupę ir nėra slavai kaip lenkai. Prūsai šimtus metų priklausė baltams ir tik juos Vokiečių ordinas pavergė. Ten niekada nekovojo germanai su slavais kaip klaidingai p. Dalley rašo. Vokiškas kryžiuočių ordinas turėjo kitų

tikslių – plėstis į Rytus ir tik Žalgirio mūšis 1410 m. juos sustabdė.

„Frankfurter Allgemeine Zeitung“ 2000 m. lapkričio 20 d. laidoje rašo apie Švedijos užsienio reikalų ministrę Anną Lindh, kuri meta kritinį žvilgsnį į Europos sąjungos plėtrą, įtraukiant Rytų Europos šalis. Apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos įsijungimą daug kalbama, daug pastangų rodoma, tačiau kažkokiais taktiniais sumetimais nedaug daroma. Ministrė galvojanti, kad Europos sąjungos (ES) komisijoje turėtų būti po atstovą tų šalių, kurios pareiškia norą jungtis į ES. Niekur nepasakyta, kad pvz. Prancūzijos ir Vokietijos interesai būtų tokie patys kaip visos Europos sąjungos, pažymi ministrė.

To laikraščio 2000 m. lapkričio 24 d. laidoje Eva Kirn-Frank paskelbė straipsnį „Litauisches Jerusalem“, kuriame gana išsamiai žvelgiama į žydų kultūrinių, ypač žydų (jiddisch) kalba skleistą paveldą, per šimtmečius sukauptą didelį rašties lobį, nacių naikintą, bet dalį lietuvių išgelbėtą. Minimas Antanas Ulpis, sugebėjęs sovietų okupacijos metais nemažai žydų rašties paslėpti viename baroko stiliaus vienuolyne. Lobis dienos šviesą išvydo Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Judaistikos žinovas Stefan Schreiner su savo studentais raštus kataloguoja, ir tikina, kad kai kurie tekstai ras vietos internete. (Šią informaciją parūpino ir „TŽ“ atsianti Le Kro). Snk.

Klaipėdos lietuvių jaunimo šokių grupė „Inkarėlis“ savo šventėje

Apvaizdos vairuojamu keliu

(Atkelta iš 5-to psl.)

žymėtina, kad savo pavyzdinga kunigiškąja tarnyste džiugino ne tik savo tėvų, mokytojų ir profesorių, kurių dauguma jau amžinybėje, širdis, bet ir Jėzaus Širdį.

Parapijos vadovas

1966 m. Gary Šv. Kazimiero parapijos kleboną iškeldamas vyskupas nori uždaryti lietuvių šventovę. Kun. Urbono 3 val. karštų jūtkinėjimų paveiktas palieka veikti dar vienerius metus, jį paskirdamas klebonu. Tie vieneri metai prasitęsė iki 32 metų. Finansiskai parapija išsilaikė, nes visi tarnautojai dirbo be atlyginimo, o ir pats klebonas – pusvelčiui. Tai kas, kad gyvena be šeimininkės, be sekretorės, tačiau lietuvių turėjo lietuvių kleboną. Pusę kvartalo užimančių kompleksas turėjo mokyklą, seselių namą, šventovę ir kleboniją. Lietuviškai veiklai netrūko nei patalpų, nei entuziazmo. Tik gaila, o gaila, kad laikas nestovėjo vietoje, o aplinka vis keitėsi. Ne kartą buvo kilęs pavojus gyvybei. Visai nestebėtina, nes Gary miestas Amerikoje metai iš metų vis pirmąją kriminalinių nusikaltimų skaičiumi. Su labai skaudančia širdimi prelatas apsisprendė palikti Gary.

Beje, už drąsą ir atsidadimą Kristaus vynuogynui vietos vys-

kupo dėka kun. Urbonas pakeičiamas prelatu. Ir iš tiesų, aplinkui užsidarė net 5 parapijos, o Šv. Kazimiero – išsilaikė. Šiais metais taip pat švenčiama prelatystės 10 m. sukaktis.

Lietuviškoje aplinkoje

Dieviškoji Apvaizda juo rūpinasi toliau. Vos mane pasiekė žinia, kad prelatas ieško vietos, tuojau paskambinau. Pakėlęs ragelį ir sakau: „Ką tik grįžau pasimeldęs iš bažnyčios ir štai girdžiu pasiūlymą persikelti į Lemontą. Argi tai ne Dievas veikia?“

Lemonte ilgai negalėjo atsistebėti, kad čia galima vaikščioti kada nori, kad čia taip ramu ir saugu, kad daug sutinka senų pažįstamų, kad lietuviybės čia tiesiog per akis. Man gerb. Prelatas yra ir padėjėjas, ir patarėjas ir mano profesorius. Jis ne tik man, bet ir misijai yra didžiulė Dievo dovana.

Savo pašaukimą, kunigystę ir gyvenimą prelatas apibūdino taip: „Pašaukimu labai patenkintas. Jeigu gyvenimą reikėtų pradėti iš naujo, eičiau tuo pačiu keliu, tik tai be klaidų. Tiesa, jokių kalnų nenuverčiau. Visur buvau mylimas. Tik, atrodo, per mažai buvau dėkingas. Visą gyvenimą jaučia Jėgą, kuri per visas nelaimes išvedė nepaliesimą. Už viską viską dėkoju dieviškajai Apvaizdai“.

Dainų ir šokių grupės Klaipėdoje

Šokis ir daina lydi žmogų visą gyvenimą. Gera susieti savo gyvenimą su darbu, kurį mėgsti. Kultūros ir švietimo sferoje dirbu jau 14 metų. Paskutinius 7 metus esu Klaipėdos Simono Dacho vidurinės mokyklos šokių pamokų akompaniatorė ir choreografijos studijos „Inkarėlis“ koncertmeisterė.

Lietuvoje – apie 15 aukštųjų mokyklų, tačiau šokių specialistų nedaug kur ruošia. Anksčiau – Vilniaus konservatorijoje, dabar – Telšiuose ir Klaipėdos universiteto choreografijos katedroje. Diplomantams studentams paranku surasti sau bazę pirmiems pasiekimams. Klaipėdoje – ne tiek daug tų kolektyvų: vaikų choreografinis kolektyvas-studija nuo 1947 m. „Junga“ (vad. M. Finkel), „Varpo“ mokyklos kolektyvas (vad. Gyliai), šokių ir dainų ansamblis „Disvitis“ nuo 1956 m. (vad. A. Mickus), liaudies šokių kolektyvas „Vijurkas“ (vad. V. Šleininė), stiprus kolektyvas „Žilvinas“ (vad. D. Žickuvienė, G. Puzonienė, įsteigtas 1950 m.) ir „Inkarėlis“ įsteigtas 1973 m. Kadangi Klaipėda – uostamiestis, tai kolektyvų pavadinimai – jūriniai.

„Inkarėlis“ – specifinis kolektyvas, kuriame daug grupių (pagal amžių), jungiančių net brandaus amžiaus senjorų grupę „Sidabrinė gija“. Šiaip čia šoka jau nuo 4 metų vaikai. Apie 30 m. jam atsidavusi vadovauja neuilstanti Irena Gelgutienė, dabar jau šokio ekspertė, choreografijos studijos direktorė, sukūrusi ir pati išmokiusi nemažai savo šokių. Prieš porą metų atšoktas įspūdingas 1000-asis koncertas, atšvestas 25 metų kūrybinis jubiliejus, dalyvauta daugelyje festivalių, dainų švenčių, stovyklų, išvykų į užsienį. Kolektyve – iki 200 dalyvių, perduodantys estafetę savo vaikams. Šiuo metu studija įsikūrusi miesto pietinėje dalyje (Laukininkų g-vėje). Įdomu tai, kad kolektyvo „širdis“ – visa vadovės dinastija: čia darbuojasi ir šoka jos vyras Romas, dukra Esmeralda Zubrickienė yra ne tik vadovė-metodininke, vyr. balet-

meisterė, bet ir naujos modernių šokių grupės, kurią lanko apie 20 merginų, „EŽU“ įsteigėja; grupė šiemet atšventė 5 metų sukaktį ir bendrauja su panašiomis grupėmis iš Šiaulių, Kaišiadorių, Jurbarko, Mažeikių, Vilniaus; 4 anūkai, žentas Valdas (koncertmeisteris).

Studija savo patalpose rengia įvairiausias šventes. Čia susikūrė ir kapela, ir madų demonstravimas, ir inscenizuoti vakarai; sienos iškabinėtos nuotraukomis, yra veidrodžiai, persirengimų kambariai, kartais žiūrimi video įrašai, vyksta diskotekos. Gražu, kad šiame kolektyve toleruojama netoli esančių vaikų namų berniukų integracija. Vaikai ne tik dalyvauja repeticijsose, mokomi gražaus elgesio, bet ir gauna pasiūlyti išvykomis, koncertais

scenoje ir koncertiniais drabužiais, bendrauti su bendraamžiais.

Kolektyvas šoka liaudies šokius, sceninius šokius, šiuolaikinius modernius šokius, klasiką. Neseniai „Inkarėlis“ buvo kviečiamas į Kanadą dalyvauti tautinių šokių šventėje, gaila, bet dėl finansinių sunkumų atvykti negalėjo.

2002 m. pasaulio lietuvių dainų šventei Vilniuje jau ruošiamasi. Čia regėsime J. Lingio, J. Gudavičiaus, R. Tamučio, V. Buterleivičiaus, L. Kisielenės, S. Einikytės, D. Žickuvienės ir kt. žinomų populiarių choreografų darbus. Pinsis „Žilvitis“, „Ieva“, „Kadagys“, „Obelėlė“, „Vyšnių sodelis“, „Rytagonė“, „Ievaro tiltas“ ir kt.

Justina Trilikauskienė, „Inkarėlio“ koncertmeisterė

Konkurso „Agunėlė-2000“ laureatai – Klaipėdos „Inkarėlis“. Vadovės: Irena Gelgutienė, Esmeralda Zubrickienė, Jolanta Budrienė

Čekistų klastotės ir partizanų...

(Atkelta iš 5-to psl.)

1946.VI. J. Markulis su „Tauro“ apygardos partizanais Juozu Lukša ir Algiju Varkala bei iš Vakarų atvykusiais Jonu Deksniu ir Vytautu Staneika pasirašė aktą apie vieningos organizacijos Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio įsteigimą. Tų pačių metų rugpjūčio 12 d. partizanų vadų susirinkime Erelis pasiūlė įsteigti Vyriausiąją ginkluotųjų pajėgų štabą. Štabo viršininku jis pasiūlė pulkininką Vyty – kapitoną Kamarauką (MGB agentas Vlasov). Į štabą buvo įtraukti ir apygardų atstovai – tikri partizanai, neįtariantys klastos. Adjutantu buvo paskirtas Juozas Lukša, štabo darbuotojais – Algimantas Zaskevičius ir Antanas Kulikauskas. Jie buvo įkurdinti MGB konspiraciniame bute Vilniuje.

J. Markulis propagavo pasyviąją rezistenciją, kuri kai kuriems partizanų vadams buvo patraukli. J. Markulio tikslas buvo vadovavimą partizaniniam sąjūdžiui perduoti į sovietinio saugumo rankas. Tą padaryti jam pavyko Didžiosios kovos apygardoje.

J. Markulio pastangomis į Didžiosios kovos apygardos vadovybę buvo infiltruoti MGB agentas – Butyrkų kalėjime užverbuotas Lietuvos kariuomenės karininkas Griežto slapyvardžiu. Suėmus DK apygardos vadą J. Misiūną-Žalajį Velnį, apygardos vadu tapo kpt. Griežtas. Apygardai jis vadovavo iki

1949 m. visiško apygardos sunaikinimo.

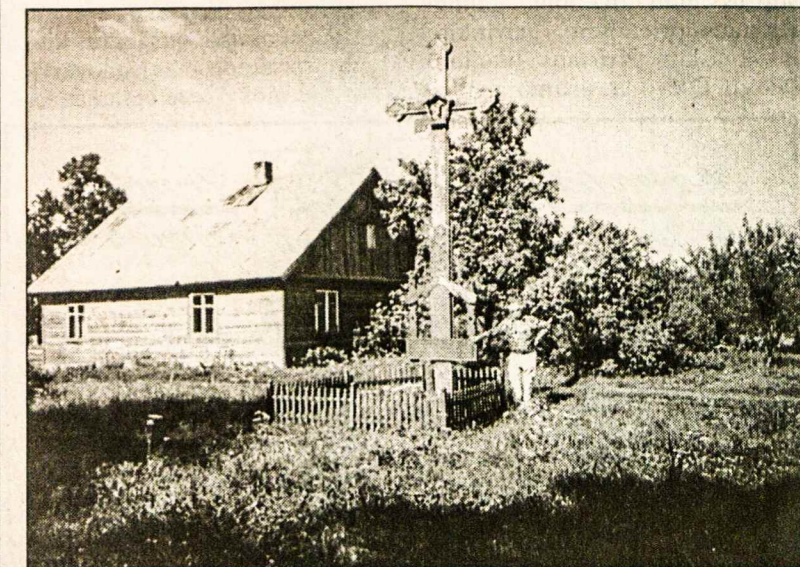
1947 m. pradžioje J. Markulį demaskavo Juozas Lukša, nors kai kurie partizanų vadai dar ilgai tikėjo Ereliu. J. Markulis padarė didžiulius nuostolius partizaniniam sąjūdžiui Lietuvoje bei lietuvių veikėjams Vakaruose. Dėl J. Markulio ir jo agentų nusikalstamos veiklos buvo suimta 178 ir nužudyta 18 partizanų. Kartą išvengęs partizanų keršto Vilniuje, 1948 m. jis pabėgo į Leningradą „tobulin-tis“. Mirė 1988 m. Vilniuje.

Infiltruotas Kubilinskas

Čekistų agentas nuo 1946 m., pravarde Varnas, Kostas Kubilinskas, 1948 m. vasarą buvo infiltruotas į „Dainavos“ partizanų štabą slapyvardžiu Kapasas. Jam, kaip poetui, buvo patikėta pogrindžio literatūros leidyba. Sovietų saugumas jam ir jo bendrui A. Skinkui, pravarde Rytas, ir partizanų slapyvardžiu Vilnis, buvo pavedęs sunaikinti „Dainavos“ partizanų štabą.

Šią niekšiską užduotį jiems pavyko įvykdyti. 1949 m. kovo pradžioje jie bunkeryje nušovė miegantį partizaną B. Labėną-Kariūną ir iš Alytaus atvedė enkavedistų dalinį, kuris sunaikino štabo bunkerius. Tada žuvo 15 partizanų, jų tarpe garsusis partizanų vadovas V. Vovėris-Žaibas, 3 partizanai buvo suimti gyvi.

Kostas Kubilinskas neaiškiomis aplinkybėmis 1962 m. mirė poilsio namuose pamaskėje.

Lietuvos partizanų Lukšų tėviškė Judbūdis Veiverių apylinkėje. Nuotr. V. Pačkauskas

PULK. A. VALUŠIS – PREZIDENTO ŽENTAS

Palydint prezidentą Smetoną Vokietijoje

Pro memoria. Įspūdžiai palydint išvykstantį iš Lietuvos Valstybės Prezidentą

(Tesinys iš praėjusio nr.)

Apie 00 val. 30 min. į svetainę įėjo iš Kauno atvykę pulk. Saladžius ir pulk. Šliogeris. Pulk. Saladžius daugiausiai kreipėsi į ponį Sofiją Smetonienę. Jis pareiškė, kad Kariuomenės štabas ir karininkai išrinko juos į komisiją ir įgaliojo atvykti čion, pas Valstybės Prezidentą, prašyti Jį neapleisti Tėvynės jos sunkioje valandžioje. Todėl prašo Jį ir visus kitus, su juo išvykusius, sugrįžti Kaunan. Ponia S. Smetonienė jam atsakė, kad Valstybės Prezidentas žino ką daro, kad Jis jau yra kitoje sienos pusėje ir pas bolševikus negrįš. Pareikalavo leisti išvykti ir visiems kitiems. Pulk. Saladžius tokį Valstybės Prezidento išvykimą pavadino negražu žygiu, tiesiog pabėgimu. Toliau jis pareiškė, kad komisija niekam negalė leisti išvykti iš Lietuvos ir pabrėžė, kad iš mokyklos patalpų mums yra draudžiama išeiti.

Aplamai, pulk. Saladžius laikėsi labai šaltai, formaliai, nebuvo atsisėdęs ir tai pakalbėjęs išėjo iš kambario. Priešingai, pulk. Šliogeris buvo tylus ir kuklus. Iš jo sužinojome, kad ši komisija susideda iš Ministro Galvanausko, br. gen. Talat-Kelpšos ir jų dviejų. Komisija apsisotjo gretimame, pasienio baro viršininko, kambaryje pasitarti. Ten pat buvo ir M. Valušienė, anksčiau nuvykusi ieškoti baro viršininko. Po kurio laiko pas juos nuėjo ir ponis S. Smetonienė, bet netrukus sugrįžo ir pranešė, kad komisija vis vien nesutinka mūsų išleisti, kad M. Valušienė dar kalbasi su komisija mūsų visų išvažiavimo reikalų ir telefonuoja įvairiems asmenims Kaunan.

Pasirodo iš tikrųjų, kaip pulk. Saladžiaus mums buvo pa-

skelbta, taip ir buvo įvykdyta: išėjimai iš gimnazijos šaulių sargybinių buvo stropiai saugojami. Prezidentūros karininkai, bandę išeiti laukan, sargybinių buvo įžuliai, atremiant durtuvus, sulaikomi. Apie 4 val. 30 min., išgavusi iš Ministro Pirmninko A. Merkio ir Kariuomenės Vado div. gen. Vitkausko įsakymą komisijai ir pasienio baro viršininkui išleisti Vokietijon visą Valstybės Prezidento šeimą, M. Valušienė sugrįžo. Ši kartą galutinai atsisveikino su šeimininkais, taip pat su p.p. Tamošaičiais, mjr. Jasiūnu ir lt. Mikoliūnu. Jiems vis dėlto nebuvo leista išvažiuoti, nei iš mokyklos išeiti. Tarp kitko, atsisveikinus, mjr. Jasiūni įdaviau mano Kybartuosin atsivežtus revolverį ir žiuroną, kad sugrįžus Kaunan gražintų Aukštojon Karo mokyklon.

Atvažiuojant prie geležinkelio pervažos, geležinkelio pareigonio ir atbėgusio pasienio policininko, dar kartą buvome sustabdyti. Užvara vėl užsleista. Užtruko pusvalandis, kol J. Smetona, nuvykęs pas punkto ar baro viršininką, išsiaiškino. Pagaliau įsakyta policininkams mus praleisti ir apie 5 val. 15 min. atvažiuojame prie pereinamojo punkto.

Ten pat, apart pasienio pareigonio, slankiojo keliolika ginkluotų šaulių. Patarieji gan įžuliai ir, atrodo, jautėsi galį net savo viršininkams prieštarauti ar juos kontroliuoti. Jie jau buvo užmirę esą Lietuvos Šaulių Sąjungos nariai ir elgėsi lyg kokia sukurstyta, revoliucijos bangos paliesta, subolševikėjusi ginkluota minia.

Pereinamajame punkte aiškintasi dėl asmenų ir automobilių praleidimo. Pats punkto viršininkas elgėsi korektiškai ir

mandagiai, bet atrodė išsigandęs ir turįs mažai galios. Dėl automobilių praleidimo jam teko vėl kreiptis pas baro viršininką, o pastarojo paliepta atsiiklausti Policijos Departamente Kaune. Iš ten, bene Simkevičiaus-Senkiaus, įsakyta valdinių automobilių neišleisti.

Buvo patikrinta, ar mūsų tarpe nevažiuoja kas iš generolo ir pulkininko Musteikių šeimų. Ju šoferis kreipėsi į pasienio pareigonus leidimo prijungti jų daiktus prie mūsų daiktų, kurie buvo palikti pas jį Kr. Aps. Min. automobilių. Bet ir tai buvo uždrausta. Galop, apie 5 val. 45 min., sienos užtvara buvo atidaryta. Per sieną su automobiliais pravažiavo buvęs Belgijos konsulas Kaune p. Lange su šeima ir, bene buvęs Lietuvos auto klubo sekretorius, ats. majr. Senatorskis.

Užvarą vėl užklendus buvo štampuoti mūsų pasai ir suregistruoti praleidžiamieji asmenys. Apie 6 val. peržengėm užtvartą. Mūsų šoferiams buvo leista pernešti daiktus iki vokiečių punkto. Belaukdami daiktų, sustojom kitoje užtvartos pusėje ant Širvintos upelio tilto. Kai kurie, atrodo kiek padoresni, šauliai dar kalbino mus nevažiuoti, sugrįžti. Buvo bandoma jiems aiškinti Tėvynę ištikusią nelaimę, bet veltui: jie nenorėjo ar negalėjo to suprasti.

Vokiečių pasienio valdininkai laukė mūsų atvykstant ir pasitiko be jokių formalumų. Jie matė visą įvykį prie sienos ir stebėjosi, kodėl nebuvo leista pervažiuoti savais automobiliais. Iš savo pusės jie tuojau parūpino automobilį ir mūsų ponias nuvežė Eitkūnų geležinkelio stotin.

Atsisveikinę su susijaudiniais mūsų šoferiais, mudu su J. Smetona pasilikome prie daik-

tų. Netrukus vokiečiai pareigonis pasiūlė mums palikti daiktus jo rūpšniui ir vykti į stotį. Susėdę į auto pastebėjom Eitkūnų miestelin einančius, baro viršininko Žemaičio lydimus, inž. E. Galvanauską ir br. gen. Tallat-Kelpšą.

Eitkūnų geležinkelio stotyje užsiregistravome pas atvykusį valdininką. Sužinojome, kad Valstybės Prezidentas yra apsisotję šio miestelio viešbutyje, sutarėm, kad J. Smetona paskubėtų nuvykti pas Valstybės Prezidentą ir Jam išaiškintų, kuriuo reikalu komisijos nariai yra iš Kauno pasienien prišiuoti ir kaip jie Kybartuose yra pasireiškę. J. Smetona pas Valstybės Prezidentą suskubo laiku nuvykti: tie ponai dar buvo ten pat surasti.

Po kurio laiko iš stoties nuvykome viešbutin „Russischer Hoff“. Ten radome labai išvargusį Valstybės Prezidentą ir Jo palydovus plk. lt. Žukaitį, p. Adomavičių ir p. Čiuoderį. Komisijos nariai jau buvo išvykę. Susitikome su p.p. Musteikiiais ir p.p. Tilmansais.

Kiek palaukus tie patys komisijos nariai dar kartą atsilankė pas Valstybės Prezidentą. Pas mane kambarin buvo užėjęs p. Čiuoderis atlydėtas Virbalio geležinkelio stoties policijos viršininkas Grumblys, mano pažįstamas iš 1919 metų, su kuriuo drauge viename eskadrone dalyvavome kautynėse prieš bolševikus. Pasirodo, kad jis atėjo tuo pat reikalu ką ir komisijos nariai. Jis prašė manęs sutikti kreiptis į Valstybės Prezidentą sugrįžimo Lietuvon reikalu. Atsisakiau, pabrėždamas, kad mūsų Tėvynės likimo jau nepajėsim pakreipti. Kas yra lemta, to neišvengsime. Be to, su Valstybės prezidentu tariasi įgaliooti iš Kauno asmenys. Išvyko apgailestaudamas ir nusiminęs.

Vokiečių pareigony, atlikę maito, pasų ir valiutos registracijos formalumus, apie 14 val. pakvietė mus nuvykti į Eitkūnų stotį. Ten papietavę atsisveikinom su p. Adomavičium ir p.

Čiuoderiu, kuriems buvo nurodyta pasilikti Eitkūnuose. Taip pat ir pulk. Musteikiui su šeima. Pastarieji turėjo vykti Karaliaučiuon traukiniu.

15 val. 15 m. vokiečių parūpintais automobiliais išvažiuojame Karaliaučiuon. Kelionė vyko karine tvarka. Išvykimo momentas vokiečių pareigonio buvo nufilmuotas. Karaliaučiuon atvykome 19 val. 30 min. į „Park Hotel“. Mums buvo nurodyta be vokiečių palydovo iš viešbučio neišeiti. Telefonu kalbėtis leista tik su Lietuvos konsulatu. Viešbutyje išgyvenome dvi dienas. Ilgesniam laikui apsisotiti Valstybės Prezidentui buvo pasiūlyta vadinamasis „Waldhaus Jägerhöhe“, ramį vasarvietę Šventačio ežero pakrantėje, apie 4 kilom. į pietus nuo Angerburgo. Į Jägerhöhe išvykti buvo nustatyta VI.18.16 v.

VI. 18 tarp 11-13 val. pas Valstybės Prezidentą ir ponį S. Smetonienę atsilankė p.p. Dimšos ir p. Bartkevičius su dr. Greefe. Iš Karaliaučiaus į Jägerhöhe išvykome automobiliais, taip kaip buvo pranešta, VI. 18. 16 val., dr. Greefe ir p. Bartkevičiui palydint. Į Jägerhöhe atvykome 18 val. Gražūs ir liūdni Mozūrų ežerų vaizdai senoje Galindų žemėje.

Dr. Greefe ir p. Bartkevičius, pasikalbėję su Valstybės Prezidentu, tą patį vakarą išvažiavo į Tilžę. Prie Valstybės Prezidento tapo priskirtas vienas ryšio karininkas ir policijos automobilis su šoferiu. To ryšio karininko pareigos, atrodo, palengvinti susižinojimą, įvairiais gyvenimo reikalais, su vietos administracija. Ryšio karininkas priklauso Rytų Prūsų srities pasienio viršininko, dr. Greefe, kurio buvini Tilžėje. Susižinojimas su Reicho valdžia ar užsieniu vykdomas per dr. Greefe.

Nuo Vokietijos vyriausybės sutikimo priklauso dabar Valstybės Prezidento veikla Lietuvos gelbėjimo reikalu.

(pas.) plk. Valušis, Jägerhöhe, 1940.VII.31.

Humoro popietė

Literatūros popietė su rašytoja VYTAUTE ŽILINSKAITE iš Lietuvos

IGNAS MEDZIUKAS

35-oji Lietuvių fronto bičiulių Los Angeles sambūrio literatūros popietė su rašytoja Vytaute Žilinskaite iš Lietuvos įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje 2000 m. gruodžio 3 d. A. P. Raulinaitis, pradėdamas popietę, kreipėsi į susirinkusius lietuviško žodžio ir rašto gerbėjus, paaiškindamas, kad sambūrio pirmininkas jam pavedęs pradėti šią literatūros popietę. Jis sakė, kad ligšiol literatūros popietė programos atlikti buvo kviečiami beletristai, poetai. Ši kartą pakvietė žinomą humoristę ir satyrinę Vytautę Žilinskaite, nors ji reikišiai ir beletristikoje bei prozoje.

Savo knygoje „Paveikslas“ autorė rašo: „... kad beveik kiekvieno poeto garbės reikalas yra per savo kūrybos vakarą išspausinti klausytojo ašarą, kuo daugiau ašarų“.

Šiandien susirinkome, kalbėjo A. P. Raulinaitis, pasigėrėti humoru. Atskirų pranešimų apie vykstančią programą nebus, nes yra Edmundo Arbo parengta meniška programa. Po mano kalbos bus A. Uldukienės paruošti pietūs, idant pasistiprinę kūniškai būtume imlesni dvasiniam penui. Negaliu susilaikyti šios parengimo dalies nepavadinęs mūsų viešnios knygos vardu „Paršiuko puota“.

Sukalbėjęs kun. Stanislovui Anužiui malda, visi iki soties puotavo gardžiuodamiesi skaniais valgiais, užsigerdami vynu, vaišindamiesi pyragais ir kava.

Vakaro viešnia iš Lietuvos Vytautė Žilinskaite yra gimusi 1930.XII.13, Kaune, 1955 m. baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filosofijos fakultetą. Savo kūrybą pradėjo spausdinti 1950 m. 1961 m. išleido eilėraščių rinkinį „Nesustok, valandėlė“. Reikišiai ir poezijoje, rašydama satyrinius ir humoristinius apsakymus. Išleido „Ne iš pirmo žvilgsnio“, „Ir aš ožius ganiau“, „Angelas virš miesto“, „Humoreskos“, „Paradoksal“, „Satyros“, „Paveikslas“, rinktinės „Karuselėje“ ir „Kvaitulys“. Savo kūriniuose autorė iškelia aktualias morales, papročius, problemas ir kritikuoja dvasinį primityvumą, sumiesionėjimą, neigiamas visuomenės reiškinis. Jos kūrinių būdingi ironija

ir kontrastais. Už apysaką „Mano neapykanta stipresnė“ ir kitus satyrinius bei humoristinius kūrinius 1972 m. ji gavo valstybinę premiją.

V. Žilinskaite yra parašiusi daug knygų vaikams. Jos parašytos pjesės statytos lėliu, televizijos, radijo teatruose. Pjesėse ir pasakose pastebima jos laki fantazija, vaikų psichologijos ir jų kasdieninio gyvenimo pažinimas. Autorės parašytas scenarijus pagal Vaižganto „Dėdės ir dėdienės“, „Tas prakeiktas nuolankumas“ labai gerai įvertintas. Daugelis jos knygų išversta į svetimas kalbas: rusų, vokiečių, latvių, estų, ukrainiečių ir kt.

Su viešnia rašytoja V. Žilinskaite auditoriją supažindino rašytoja Alė Rūta, pateikdama jos svarbiausius biografinius duomenis ir kūrybos charakteristiką.

Žurnalistas J. Kojelis pokalbio forma iškėlė keletą klausimų, liečiančių rašytojų kūrybos laisvę bei ribas sovietinėje Lietuvoje. Juk buvo skelbta, kad tai buvęs „aukso amžius“ lietuvių kultūrai ir literatūrai, nors iš tikrųjų visos veiklos ir kūrybos sritys buvo pajungtos komunizmo statybai. Paašikinta, jog cenzūros varžtai buvę kieti. Negalima buvo atsiliepti objektyviai apie rašytojus ir kitus kultūrininkus, pasitraukusius iš Lietuvos bolševikams ja okupuojant kaip priešiška nusiastčiusius prieš sovietinę sistemą.

Viešnia rašytoja skaitė savo humoristinę kūrybą ir auditoriją linksmai nuteikė, todėl jai buvo stipriai plojama. Nors literatūros mylėtojai jau ir anksčiau buvo susipažinę su V. Žilinskaite kūryba, bet matant autorę scenoje ir girdint jos kūrybą iš jos lūpų, buvo tikrai įtaigingas išpuolis ir glausdus santykiavimas, palikęs gilią poveikį. V. Žilinskaite kūrybą skaitė ir aktorė Ema Dovydaitytė.

Literatūros popietę užbaigiant, žodį tarė Los Angeles bičiulių sambūrio pirm. J. Pupius. Jis dėkojo viešniai rašytojai, atvykusiai iš Lietuvos, ir visiems prisidėjusiems ruošiant šią popietę.

Salė buvo beveik užpildyta. Tai rodo, kad susidomėjimas literatūra dar gyvas, nors dauguma dalyvavusių buvo vyresnio amžiaus.

Kalėdinis koncertas Toronte

SLAVA ŽIEMELYTĖ

Toronto lietuvių choras „Volungė“ 2000 m. gruodžio 10 d. Toronto Lietuvių Namų pripildytoje salėje pritaikytomis giesmėmis ir religiniais skaitiniais išryškino Kristaus gimimo šventę. Choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės, akompanuojant muz. Jonui Govėdui, atliko įspūdingą kalėdinį koncertą, kurio programoje dalyvavo ir Priskilimo parapijos jaunimo choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės, ir Anapilio parapijos vaikų choras „Angeliukai“, vadovaujamas Nijolės Benotienės. Be to, dalyvavo smuikininkai Rūta Melkienė, Mindaugas Gabrys ir „The Wolf Brass“ kvintetas. Tarp giedojimų vyko religiniai skaitiniai, paruošti kun. Juozapo Žukausko, OFM.

„Volungės“ choras giedojo lengvesnio žanro, iš dalies žinomas giesmes. Publika, įjungta į bendrą giedojimą, lyg ir prisidėjo prie programos atlikimo. Programoje girdėjome ir „Volungės“ giedamas prancūzų bei vokiečių giesmes, harmonizuotas ir išverstas į lietuvių kalbą.

Šioje gražioje susikaupimo popietėje turėjome progos išgirsti ir kai kurių lietuvių kompozitorių kūrybos, būtent vaikų chorams sukurtų giesmių: L. Abariaus, V. Miškinio ir R. Klorienės.

Nedaug koncertų įvyksta be muziko Jono Govėdo pagalbos. Kaip puikus akomponiatorius ir kompozitorius jis reikalingas įvairių koncertų programose. Šiame koncerte girdėjome jo sukurtas dvi kalėdines giesmes – „Žemėn taiką nešū“ ir „Prakartėlėn skubū“ pagal kun. St. Ylos žodžius. Pačiam autoriui akompanuojant, „Volungės“ choras gerai skambėjo tradicinių klasikų akordais. Nenuostabu, kad Jono Govėdo parašyti muzikiniai veikalai dažnai skamba ir kanadiečių scenose.

Gražiai buvo atliktos kalėdinės giesmės torontiško kompozitoriaus Healy Willan „The Three Kings“ ir „The Snow“ su smuikininku R. Melkienės ir M. Gabrio palda.

Healy Willan, gimęs Anglijoje 1880, persikėlė į Toronto 1913 m. ir tapo muzikos profesorium Toronto universitete. Parašęs yra simfonijų, kamerinės muzikos, vargonų kūrinių, liturginių motetų. Jo opera „Deirdrė“ įtraukta į Kanados operų repertuarą. Mirė Toronte 1968 m. Gražiai skambėjo ir kitų kompozitorių sukurto giesmės: C. Susa „Lopšinė, E. Daley „Gloria in excelsis Deo“, F. Pouleno kūrinių. Jo kūryba pasižymi diatonika, XX š. disonansais.

Koncerte girdėjome chorui parašytą „Gloria“ Johann Sebastian Bach'o. Malonu buvo girdėti „Volungę“ atliekant nelengvą jo giesmę, nes jo kūryba turi savitą stilų.

Koncertas baigtas J. Naujalo bendra giesme „Linksmą giesmę mes užtraukim“.

Atsiųsta paminėti

Kęstutis A. Trimakas, JAUNIMAS. Patirtis ir įžvalgos. Pirmoji dalis. Sąlyčiai su paslaptimi. Katalikų teologijos fakultetas, Vytauto Didžiojo universitetas. Redaktorė – A. Pribyšauskaitė. Viršelis A. Varnaitės. Išleido Lietuvos katechetikos centro leidykla (Rotušės a. 23, Kaunas 3000). Kaunas, 2000 m., 408 psl.

Vytautas Raibikis, TĖVYNĖ, NEPALIK MŪŠŲ. Politikalnio atsiminimai bei išgyvenimai. Išleido Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (Laisvės al. 39, LT-3000 Kaunas). Tiražas – 1000 egz. Redaktorė – Danguolė Naudžiūtė. Dailininkas – Gintaras Pankevičius, Kaunas, 2000 m., 216 psl.

PENSININKAS, 7/2000, XVI metai. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Redaktorius – Karolis Milkovaitis,

Po LFB literatūros popietės Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje 2000.XII.3 d. rengėjai su viešnia rašytoja V. Žilinskaite ir svečiais. Iš deš. I eil. J. Pupius, rašyt. V. Žilinskaite, A. Brazdžionienė, D. Mitkutė-Mitkienė, seselė N. Sadūnaitė, Alė Rūta-Arbienė, E. Arbas; II eil. V. Vidugiris, E. Vidugirienė, poetais B. Brazdžionis, E. Dovydaitytė, J. Kojelis, B. Varnienė, dr. Z. Brinkis, P. A. Raulinaitis

ALĖS RŪTOS ROMANAS

“Vargingos tėvynės vaikai”

G. BREICHMANIENĖ

2000 m. Lietuvos rašytojų sąjunga Vilniuje išleido išeivijoje žinomos rašytojos Alės Rūtos naują romaną. Jis prasideda gale antrojo nepriklausomos Lietuvos dešimtmečio.

Pagrindiniai romano veikėjai yra Lietuvos kaimo mokytojai. Jauna mokytoja Valentina Samaitė pradeda mokytojauti Troškūnų mokykloje. Ji greitai tampa apie ją besisukančio gyvenimo centru, nes įneša daug gyvybės ir kaimo žmonių gyvenimą: ruošia pasilinksminimus, vaidinimus, ekskursijas, o pavasarį net ir sporto šventę suorganizuoja. Visi džiaugiasi linksma, energinga ir darbščia „Troškūnų panele“.

Netoliese esančiame Degimų miestelyje yra didesnė mokykla, kurios vedėju yra Kazimieras Trumpikas, o mokytojai – jo žmona Eugenija ir Antanas Rimkus. Visi jie stengiasi kuo daugiau šviesos paskleisti kaimo gyventojams, tad tuos ir prameina „kaimo liktarnomis“.

Degimų miestelyje tarp mokytojų nuolat maišosi savo vidinio pasaulio turtinga asmenybė – Valerijonas Vaišnis. Jis – neūžauga, kuprelis, pavainikis jaunuolis, invalidas, anksti netekęs motinos – našlaitis. Motina nuo pat kūdikystės degia jaunolio širdyje gėrio, grožio, pasiaukojimo ir meilės jausmus. Ji nuolat ragina sūnų skaityti, šviestis, plėsti savo akiratį, nes žino, kad jo gyvenimas bus sunkus.

Valius labai myli savo motiną. Ji – gražiausias ir švelniausias žmogus pasaulyje, nors jam labai patinka „Troškūnų panele“. Stengiasi į ją nors slaptomis pasižiūrėti. Motinai mirus, Valių globoti paima mokyklos vedėjas. Jis pasidaro kaip šeimos narys. Valius nuolat stebi savo aplinką, susidaro nuomonę apie kiekvieną sutiktą žmogų, ir apie tai mintyse kalbasi su savo mirusia motina.

Sovietų kariuomeni okupavus Lietuvą, žmonių gyvenimas pasikeičia iš pagrindų. Visų apgailėta ir išlydėta Valė Samaitė išvyksta į Vilniaus universitetą tęsti studijas. Alė Rūta pažvelgia į Vilniaus universiteto studentų gyvenimą, nors jis gerokai pasikeitęs – studentų korporacijos ir astovybė uždarytos, įvestos privalomos rusų kalbos ir marksizmo – leninizmo paskaitos, ruošiamos įvairios eisenos komunizmo vadams pagarbinti. To patriotinėje dvasioje užaugę jaunuoliai negali pakęsti

ir stengiasi visaip boikotuoti. Tačiau jaunimas džiaugiasi neseniai atgauta sostine, lanko puošnias šventoves, operą, teatrą, koncertus. Vilniaus universiteto studentai pradeda kovą dėl lietuvių kalbos grąžinimo katalikų šventovėse, nes Vilniaus arkivyskupas lietuvių kalbą yra uždraudęs.

Po metų kitas okupantas užima Lietuvą. Lietuva kenčia dar daugiau, nes trūksta, ypač didesniuose miestuose, maisto ir būtiniausių gyvenimo reikmenų. O kai savanoriškai paraginti jauni vyrai nestoja į SS dalinius, jie slapta gaunami ir vežami į Vokietiją. Daug kas meta studijas ir slapstosi kaimuose. Tačiau gyvenimas eina savo vaga. Jauni žmonės atranda progų pasižiūrėti, išvykti į gamtą, pabendrauti, kovoti su trūkumais. Jie mylisi, tuokiasi. Ir Valė Samaitė sutinka pogrindžio veikėją, susidraugauja ir išteka už Miko Karčiausko.

Alė Rūta visas šias sunkias Lietuvos dienas vaizdžiai aprašo, kartais pajavirindama tarimais žodžiais ar sakiniams, ypač kai su savo mirusia motina guodžiasi kuprelis Valius.

Kenčia visa Lietuva... Visi su baimė žvelgia į ateitį, kai pajuda Rytų frontas ir sovietų armija pradeda vėl slinkti Lietuvos link. Ypač kai ji priartėja prie Vilniaus.

Universitetas jau vokiečių okupacinės valdžios uždarytas, bet Valė laukiasi kūdikio ir gyvena Vilniuje. Jos vyras labai skubotai nutaria išvykti į Vokietiją. Valė neturi laiko net su tėvais atsisveikinti. Skaudama širdimi ir ašaromis akys į palieka Lietuvą. Jos vyras nesuaprinta, kodėl Valė negali pasijusti laiminga atsėdūrusi turtin-game krašte Amerikoje ir pasprukusi nuo klastingo komunizmo pinklių.

Į Žemaitiją frontas atslenka tik rudenį, kai jau turi prasidėti mokslo metai mokyklose. Tačiau neskuba nei mokiniai, nei mokytojai. Jie negali priimti Lietuvą užplūstančios nelaimės ramiai ir pasidūti likimo valiai. Visi jaučia, kad žiaurusis karas eina prie pabaigos ir tiki, kad Vakarų valstybės – Anglija ir Amerika atsisuks prieš savo sąjungininką – komunistinę Rusiją ir padės rusus išvaryti iš Lietuvos.

Degimų mokyklos vedėjas Kazimieras Trumpikas pradeda organizuoti Tėvynės gynėjų būrius. Juo paseka ir jo kolegos mokytojai, nes taip jiems diktuoja sąžinė. Net ir kuprelis Valius, kurio komunistų agentams nepasiseka užverbuoti sektį savo draugus ir kaimynus, iš-eina su savo globėju į mišką. Jis, būdamas silpnos sveikatos, negali būti tikru kariu, bet palaiko ryšį tarp partizanų ir jų šeimų, persirengęs elgeta eina per ūkininkus rinkdamas maistą ir nešdamas į partizanams, padeda tvarkyti slėptuves ir kita.

Autorė vaizdžiai aprašo, kokioje baimėje ir nuolatiniame pavojuje gyvena partizanų šeimos, o ir partizanai, veltui laukę pagalbos iš Vakarų, vienas po kito užmerkia akis Žemaitijos miškuose. Daugumas moterų su vaikais atsiduria Sibire ir miršta nuo bado ir šalčio. Tik kai kuriems pavyksta iškentėti visas kančias ir išlikti gyviems, net sulaukti Lietuvos laisvėjimo. Tarp jų ir Valius. Jis 15 metų išbuvo Sibire, daugelį kartų žiūrėjo mirčiai į akis, bet vis gerų

žmonių dėka išlikdavo gyvas. Iš motinos pasakojimų žinojo, kad Amerikoje turi dėdę. Per konsulą susirado jį. Dėdė – senas amerikietis, praturtėjęs ir sumerikėjęs. Jis su meile priima Valių ir jį nuosirdžiai globoja, o mirdamas Valiui palieka didelę sumą pinigų.

Šioje knygoje Alė Rūta savo nuosekliu ir nuosirdžiu pasakojimu kalba mums tiesiai į širdį, nes pati visus tuos jausmus išgyveno patikdama Lietuvą ir suprasdama sunkią ten likusių artimųjų dalią. Tačiau ji ryškiai vaizduoja skausmą ir tų, kurie aplinkybių verčiami paliko savo gimtąjį kraštą ir 50 metų bastėsi svetimuose kraštuose. Jų niekas nepaliko atsiskyrimo su artimaisiais skausmas ir baimė dėl jų likimo.

Išeivių lietuviškų šeimų didžiausias rūpestis buvo jų šeimų lietuviškumo išlikimas. Jis gyvas ir dabar, nes labai lengva paskęsti svetimybų jūroje ir pasiduoti įtakai, nes kasdieninis gyvenimas ten traukia, nors ir organizacijos, ir tėvai visomis jėgomis stengiasi savo vaikus išauginti susipratusiai lietuviams.

Valės lūpomis autorė išsako širdies skausmą, kad abudu jos sūnūs nusisuko nuo lietuvių ir mažai kalba lietuviškai. Duktė Daiva dar gerai kalba lietuviškai ir domisi Lietuva. Nutaria su motina važiuoti pasižiūrėti, koks tas kraštas Lietuva, nes Amerikos laikraščių tebis, jog lietuviai yra tokie narsūs, kad siekdami Lietuvai laisvės net prieš rusų tankus išsaina apsiginklavę tik daina. Lietuva jai labai patinka. Nuostabi gamta, išraižyta upių ir ežerų, o ir žmonės draugiški ir nuosirdūs. Valės širdis džiaugiasi, kad bent dukra pasiliks su ja. Bet, deja, skrendant atgal į Ameriką lėktuve duktė pasako motinai, kad grįžusi ištėkės už airių kilmės draugo...

Autorė labai vaizdžiai aprašo, kaip išeivijos lietuvių po kelių dešimčių metų nuykę ir laisvėjantią Lietuvą pirmiausia stengiasi aplankyti vietos, kur jie gimė, augo, kur įmintos vaikystės ir jaunystės pėdos. Mažai kam pasiseka rasti bent vietą, kur stovėjo gimtoji sodyba, kur augo vėslūs sodai. Dažnai ir takai yra užrūti, o sodybų nė ženklo. Tik Troškūnuose stovi paminklas trimis jo kolegoms mokytojams, žuvusiems aplynkės miškuose.

Nepasiseka jai surasti net ir kapų savo tėvų nei kitų artimųjų, nes jie išliski kur nors Sibiro taigose. Pasijunta niekam nereikalinga ir nutaria grįžti į Lietuvą – gal ji galės kuo nors padėti, gal kas nors priims ją mokytojauti. Su vyru jau seniai išsiskyrusi, nes jis niekadus nebuvo jos draugas, negalėjo būti užuojėta sunkiose valandose. Dabar draugu lieka tik Valius.

“Vargingos tėvynės vaikai” yra grožinės literatūros kūrinys, bet kartu ir mūsų tautos XX amžiaus tragedija. Romanas parašytas lengvu stiliumi, gražia kalba, sklandžiai pinasi fabula. Alė Rūta savo gausų literatūrinį aruodą papildė dar vienu romanu, kuriame veikėjų gyvenimas glaudžiai supintas su mūsų tėvynės skaudžia istorija.

Alė Rūta, VARGINGOS TĖVYNĖS VAIKAI, Romanas. Išleido Lietuvos rašytojų sąjunga Vilniuje. Spausdino „Spindulio“ sp. Kaune. Redaktorė – Donata Linčiuvienė. Dailininkas Linas Spurga.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vladislavos Arminaitės, prieškarinės Lietuvos mokytojos ir skaučių veikėjos atminimui 2000 m. gruodžio 8 d. Kaune, ant Sandėlių gatvės 7-tojo namo sienos buvo atidengta paminklinė lenta. Vienu metu tame name buvo įsikūrusi Šančių pradinė mokykla, pagarsėjusi savo dydžiu ir pavyzdingu, vadovaujama V. Arminaitės. Kaip ELTA rašo, V. Arminaitė gimė 1894 m. Marijampolėje. Mokėsi Voronežo mokytojų institute. Grįžusi į Lietuvą, mokytojavo, vadovavo, mokykloje įsteigė vaikų teatrą, rašė vaidinimus. 1934 m. skautai suvaidino jos parašytą dvių veiksmų scenos vaizdelį „Vytuko sapnas“, kurio pažūrėti susirinko užsienio diplomatai, vyriausybės atstovai ir tuometinis Lietuvos skautų sąjungos šefas prezidentas A. Smetona. V. Arminaitė sukūrė įdomių programų laužams, veikli buvo ne tik skaučių tarpe, bet ir šalpos organizacijose. Okupacijų metais „Saulutės“ slapyvardžiu veikė rezistenciniame pogrindyje.

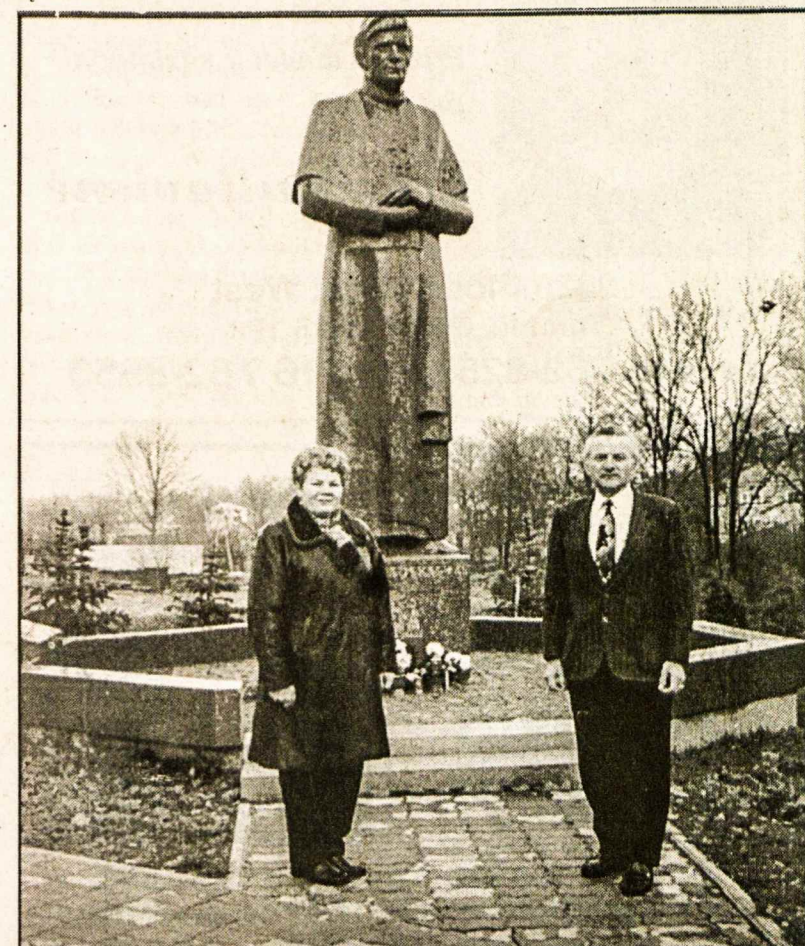
Lituanistinių studijų katedra Vilniaus universitete, minėdama savo veiklos dešimtmetį, 2000 m. lapkričio 15 d. surengė seminarą ir diskusijas „Bendrieji Europos svetimųjų kalbų mokymo metmenys“. Prie Filologijos fakulteto katedra įsteigta 1990 m. norint suteikti galimybę mokytis lietuvių kalbos kitataučiams Lietuvos piliečiams ar iš užsienio atvykstantiems. Katedroje dirba 15 dėstytojų. Bakalauro studijas gali baigti ir kitų Filologijos fakulteto katedrų studentai, baigę nelietuviškas mokyklas. Lietuvių kalbos mokymas vyksta trimis lygiais. Per metus įteikiama 30 – 50 pažymėjimų. Anot katedros vedėjos M. Ramonienės, sunkiausia lietuvių kalbos išmokyti yra kiniečiams ir japonams. Trumpalaikiai lietuvių kalbos mokymo kursai vyksta ir vasaros bei žiemos atostogų metu. Jais daugiausia pasinaudoja išeivijos lietuvių jaunimas.

Lietuvoje išėjo Stasio Jakšto (1906-1979) poezijos knyga „Manoji Lietuva“. Knygos autorius yra gimęs Giedraičiuose, aukštąjį mokslą baigė Kaune, vadovavo pradžios mokyklų departamentui. 1944 m. pasitraukė į Vakarus. St. Jakštas su savo kūryba į Lietuvą grįžo minint jo 94-ąsias gimimo metines. Knygos sulaukė vyko Dubingiuose, Kaune, Vilniuje. Poetai L. Balčiūnas, V. Bražiūnas, V. Cinauskas nagrinėjo S. Jakšto kūrybą, išskirdami eilėraščių vaikams ir paskutiniuosius. Visi jie parašyti išeivijoje, daugiausia 1959-1965 metais. Prisiminti ir keturi poeto vaikai, kuriems tėvas yra skyręs eilių. Susipažinta su dukters Virginijos nuotrauka, kai ji 1995 m. lydyje popiežių Amerikoje. Dėkoto Eugenijai Bulotienei, finansavusiai knygos leidybą, surinkusiai eilėraščių, nuotraukas ir kt. Eilės skaitė konservatorijos studentė Gintarė Malinauskaitė. Knyga dovanota visoms didesnėms Lietuvos bibliotekoms. Knygos sulaukė dalyvavę poeto giminių pabrėžia, jog dabar didžiausias rūpestis, kad St. Jakšto kūrybinis palikimas, istoriniai straipsniai iš Ispanijos, kur jis palaidotas, grįžtų Lietuvon.

A. a. poeto dr. Henriko Nagio 80-tasis gimtadienis buvo paminėtas 2000 m. gruodžio 11 d. Maironio lietuvių literatūros muziejuje, Kaune. Susirinkusius literatus su poetu supažindino humanitarinių mokslų daktarė Dalia Kuizinienė. Aktorė Virginija Kochanskytė skaitė jo eiles. Muzikinę programą atliko sol. Rita Preksaitė ir pianistė Rūta Blaškytė. Surengtoje parodoje susipažinta su įvairiais H. Nagio gyvenimo ir kūrybos tarpniais. Buvo išstatytas ir naujutėlis poeto žmonos sūnėno Arūno Vaitkūno nutapytas H. Nagio portretas. Parodos lankytojai pirmą kartą matė apie 40 nuotraukų iš poeto gyvenimo, kurias specialiai iš JAV atsuntė poeto sesuo, taipgi poetė Zinaida Nagytė-Katiliškienė, žinoma slapyvardžiu Liūnė Sutema. ELTOS pranešime suglausta apibendrintas velionies poeto gyvenimo, jo kūrybos bei visuomeninės veiklos kelias ir priminta, kad poeto netekome 1996 m. rugpjūčio 3 d.

Komp. Antano Račiūno (1905 – 1984) 95-tosios gimimo metinės buvo paminėtos, tęsiant prisiminimų vakarų ciklą „Stasio Vainiūno amžininkai“, 2000 m. lapkričio 9 d. Stasio Vainiūno namuose. Kaip ELTA rašo, vakarą vedė muzikologė Dana Palionytė, A. Račiūno kūrybos tyrinėtoja. Prisiminta, kad A. Račiūnas buvo komp. prof. Juozo Gruodžio kompozicijos klasės pirmosios laidos absolventas, vėliau žinias giles Paryžiuje. Grįžęs dėstė Kauno konservatorijoje, vadovavo kompozicijos katedrai. Parengė daug žymių muzikos kūrėjų – E. Balsį, V. Klovą, V. Karkauską, Br. Kutavičių ir kt. A. Račiūno kūryba apima įvairius muzikos žanrus. Turėjo duoklę atiduoti ir okupantams – parašė kantatas „Išlaisvintajai Lietuvai“ ir „Kantata apie Staliną“. Pasak muzikologės Onos Narbutienės, garsi kompozitorių trijų – B. Dvarionas, A. Račiūnas ir St. Vainiūnas – išgyveno sunkų istorinių lūžių laikotarpį.

A. a. pianistės Aldonos Dvarionaitės, ilgą laiką gyvenusios Lenkijoje, atminimas pagerbtas Varšuvos istorijos muziejuje 2000 m. gruodžio 9-10 d.d. Pagerbtuvėse kalbėję lenkų aktorius Janušas Ossowski priminė, kad pianistė siekusi Lietuvą sujungti su Lenkija, bet visuomet pabrėždavo savo lietuviškumą. Jis su pianiste artimai bendravo nuo 1969 metų. Lenkijos Lietuvos mylėtojų klubo narė Danuta Brodowska perskaitė savo kūrybos eilėraščių „Aldonai“ tuo primenant, kad pianistė su tuo klubu buvo glaudžiai susijusi. Pagerbime dalyvavę pianistės brolis Jurgis buvo apdovanotas gėlėmis. Fr. Šopeno muzikos akademijos studentas T. Domanowski grojo Balio Dvariono kūrinius. Kaip ELTA rašo, vakare dalyvavo Lenkijos seimo pirmininko pavaduotąs Janas Krolis, Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis Lenkijoje Giedrius Puodžiūnas, buvęs Gudijos parlamento pirm. St. Šuškevičius, buvusi ambasadorė Lietuvoje prof. E. Teichmann ir kt. Snk.

Kanadiečiai IRENA ir VYTAUTAS PEČIULIAI prie paminklo vysk. A. Baranaukui Seinuose

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.95%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.45%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 4.60%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 4.80%	1 metų 7.45%
3 metų term. indėlius 4.90%	2 metų 7.50%
4 metų term. indėlius 4.95%	3 metų 7.55%
5 metų term. indėlius 5.00%	4 metų 7.65%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.35%	5 metų 7.70%
1 metų GIC-met. palūk. 4.85%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 5.05%	1, 2, 3 metų 6.75%
3 metų GIC-met. palūk. 5.15%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.30%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.35%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.85%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.05%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.15%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.30%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 5.35%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

♦ MLS skelbimas
♦ Komisija 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Skalbinimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

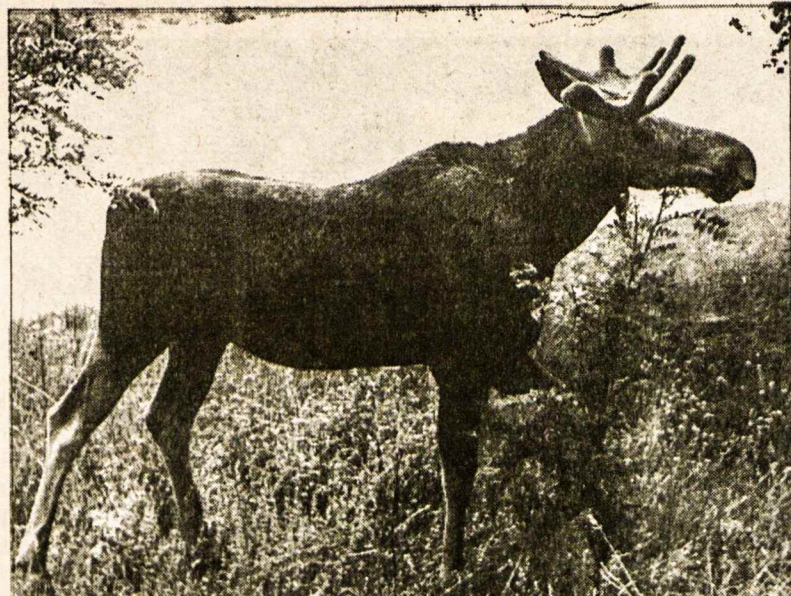
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU – sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Jau rečiau užtikamas Lietuvoje gyvulys – briedis Neringos apylinkėse
Nuotr. V. Kapočiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Nebaigę jokių profesinių kursų, neturėjo jokios nuovokos, kodėl reikia chloriduoti vandenį, ignoravo gamtos saugos ministerijos siunčiamus biuletenius, kuriuose būdavo jam reikiamos informacijos. Vandens švaros tyrimas, anksčiau buvęs provincijos žinioje, nuo 1996 metų taupant provincijos išlaidas buvo (kaip ir visose provincijos vietovėse) perversas miestelio savivaldybės ir vandens rūpybos įstaigos žinion. Ta irgi taupydama savo išlaidas reikšmingai sumažino vandens pavyzdžių ir vietinių laboratorijų; o ir tada užuot sėmę vandens įvairiose miestelio vietose, siuntė vandens pavyzdžius iš savo įstaigos čiaupo. Vandens chloridavimas buvo atliekamas atmetinai: nuo chloro esą "vanduo neskanus" ir tik gamtos saugos ministerijai paraginusi, įpildavo jo didesnę kiekį arba "padidindavo skaičius" savo pranešimuose ministerijai.

Po septynių mėnesių darbo ir \$11 milijonų išlaidų Walkerton miestelis turi modernią vandens švarinimo aparatūrą, netikėtarnautojai pašalinti, nelegalus šulinys uždarytas. Tačiau iškilo naujas klausimas: kokie vandens švaros reikalai kitose Ontario vietovėse? Ontario provincijos gamtos saugos ministeris Dan Newman jau turi ir atsakymą. Per pastarąjį pusmetį ministerijos pareigūnai peržiūrėjo 645 vietovių vandentiekio įrangą ir aptarnavimą. Iš jų daugiau negu pusė, 357, turėjo trūkumų: netinkamai prižiūrimi įrenginiai, stoka dėmesio į vandens pavyzdžių analizę, neužtenkamai apmokyti atsakingi tarnautojai. Ministerija žada ateityje stropiau prižiūrėti gyventojų aprūpinimą vandentiekio. Taip pat gyventojai, ypač vasarnamių rajonuose, kurie turi privačius šulinius, turėtų rimčiau domėtis jų švara ir stebėti pokyčius jų aplinkoje, ypač raguočių ūkių priartėjimą. Tie privatūs šuliniai dažnai būna nechloriduojami, todėl pavojus apsinuodyti gali būti didesnis negu Walkerton miestelyje.

Povandeninis laivas, pirmasis iš keturių pirktų D. Britanijoje už \$750 milijonų, pradėjo tarnybą Kanados laivynė. Pavadinamas HMCS Victoria Britų Kolumbijos sostinės vardu, jis bus dislokuotas Kanados vakarų pakrantėje, Esquimalt jūroje. Likusieji trys laivai, kurie jau turi vardus Windsor, Chicoutimi

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

ir Corner Brook, bus pristatyti po vieną kas pusmetį. Pasak krašto apsaugos ministerio A. Eggleton, šie keturi povandeniniai laivai patuliuos Kanados vakarų pakrantėse 320 kilometrų pločio zonoje.

Nors sniegas ir ne naujiena Kanadoje, bet praėjusių metų gruodis buvo ypač dosnus sniegu. Pavyzdžiui, Toronto gruodžio mėnesio sniego vidurkis 34.1 cm buvo viršytas tik truputį (34.6 cm) 1999 metų gruodį, bet daugiau negu dvigubai 2000 metais – net 74.4 cm. Bet šį sykį Torontas buvo tam gerai pasirušęs ir jokių judėjimo sutrikimų neįvyko.

Ontario karalienės atstovo premijas 2000 metais laimėjo: Stratfordo festivalis \$50,000; Otavos kamerinės muzikos festivalis, Hamiltono meno galerija, Otavos Bluesfest ir Shaw festivalis (Niagara-on-the-Lake miestelyje) po \$25,000; Londono Fanshawe Symphonic choras, Theatre francais de Toronto, Tarragon teatras Toronto, Guelph džiaz festivalis bei 11 vaidybos, meno bei šokių grupių po \$10,000 ir dar visa eilė grupių mažesnio dydžio premijas. Šias kasmetines bendros \$300,000 vertės premijas įsteigė H. Jackman 1995 metais, kai jis buvo Karalienės atstovu Ontario, įteikdamas \$1 milijoną (vėliau kasmet papildydamas \$75,000 sumomis) Ontario menų tarybos fondui. 1996 metais prie jų prisidėjo J. P. Bickell fondas su metiniu \$150,000 įnašu.

Interneto naudojime Kanada pirmąją pasaulį. Kompiuterių pramonės metraščio duomenimis, iš septintos vietos 1997 metais Kanada pašoko ir pirmą vietą su 42.8% gyventojų, įsijungusių į Interneto tinklą. Antroje vietoje liko Švedija su 41.4%, trečioje Suomija su 40.8% ir ketvirtoje JAV su 40.6%. Toliau išsiriavo Islandija (40.3), Danija (39.5), Norvegija (37.9), Australija (34.3). Nors JAV turi daugiausia Interneto klientų, net 280 milijonų arba 40% viso pasaulio klientūros, tačiau beveik 60% JAV gyventojų nėra įsijungę į tinklą.

Dvidešimt karo veteranų gruodžio mėnesį lankėsi Hong Konge pagerbti savo kovos draugų, žuvusių kovoje prieš japonus Antrojo pasaulinio karo pradžioje. Pasiramstydami lazdomis ar važiavimais invalidų vežimeliuose jie apžiūrėjo kovos vietas bei karių kapus Sai Wan kapinėse. Dviejų Kanados batalionų (Winnipeg Grenadiers ir Royal Rifles of Canada) kariai, menkai pamokyti bei apginkluoti, buvo 1941 metų pabaigoje skubiai nusiųsti padėti britams. Po 18 dienų trukusių kautynių, pritrūkę šaudmenų bei vandens, likę gyvi kariai pasidavė. Iš 283 karių, palaidotų Sai Wan, 107 buvo neatpažinti, kitų 228 žuvusiųjų nerasta nė palaikų. G.K.

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kauno "Žalgiris" krepšininkai pergalingai baigė trijų Šiaurės Europos krepšinio lygos (NEBL) rungtynių seriją, laimėdami prieš Norrköping "Dolphins" (Švedija) 97:69, prieš Espo "Honka" (Suomija) 93:79 ir Talin "Kalev" 112:71 ir šiaulių "Šiauliai" 106:89 įveikė Norrköping "Dolphins". LKL – Marijampolės "Kraibute" – Vilniaus "Lietuvos rytas" 90:111, Vilniaus "Sakalai" – Alytaus "Alita" 94:102, Klaipėdos "Neptūnas" – "Panevėžys" 85:94. Suprolygos pirmenybėse Vilniaus "Lietuvos rytas" pralaimėjo Stambulo "Ulker" klubui (Turkija) 79:97 ir nukrito į priešpaskutinę – dešimtą vietą.

RANKINIS: Antrose atrankos varžybų rungtynėse Lietuvos vyrų rinktinė Kaune 26:12 nugalėjo Šveicarijos rinktinę. Pirmąsias rungtynes Šveicarijoje buvo pralaimėję 23:26.

LEDO ŠOKIAI: M. Drobiazko ir P. Vanagos iškiliose "Japan Open" varžybose Tokyo mieste Japonijoje laimėjo II v.

BEGIMAS: Vokietijos mieste Trier vykusiame 11-ajame Naujamiečiame bėgime lietuvė Inga Juodešienė moterų 5 km nuotolyje užėmė šeštąją vietą (16 min. 49 sek.). Nugalėtoja kenijietė L. Kiplagat (15 min. 15 sek.).

FECHTAVIMAS: Kauno miesto fechtavimosi taurės varžybose pagrindinius prizus laimėjo Jūratė Stučinskaitė ir Mindaugas Palčinskas. V.P.

Paieškojimai

Ieškau savo tėvo Antano Pugačiausko pirmos eilės pusbrolių Alintės ir Jono Paukštės. Jie būtų 50-60 m. amžiaus. Jurgita Pugačiauskaitė, el. paštas centrad@is.lt. Ieškome Antano Karengos tėvo brolių vaikų ar vaikaičių. Apie 1910 m. Kastanas Mičiulis ir Damazas Mičiulis, Jokūbo sūnūs, g. 1885-1890 m., iš Darsuniškio miestelio, Kruonio valsčiaus, išvyko į Kanadą ieškoti darbo. Rašyti Eimantui Karengai el. paštu ekarenga@yahoo.com

Rytų Europos disidentų vadybo leidėjai ieško Kęstučio Jokubyno, emigravusio iš Lietuvos į Kanadą. Rašyti Daivai Kimitienai, el. paštas daiva@genocid.lt

Birutės Rakveičiūtės, pusserės, ieško Stasė Vilkišytė-Mikalopienė, Pagirių g. 16, Pagiriai, 4017 Vilniaus raj. Lietuva.

Norėtų susirašinėti

Norėtų susirašinėti jaunas lietuvis, atsiųs savo nuotrauką. Rašyti el. paštu Vytautui Kartanui šiuo adresu: kartanasv@centras.lt

ŠYPSENOS

Karčiamaoje

Ateina suvalkiectis į karčiamaį ir prašo degtinės. Kelneriui įpylus degtinės, jis sako:

– Apsigalvoju, geriau atnešk man alaus.

Kelneris nueina su degtine ir netrukus atneša alaus. Suvalkiectis išgeria jį vienu atsikvėpimu. Po to atsistoja ir nori išeiti.

– Atsiprašau, – pastebi kelneris, – Jūs pamiršot užmokėti už alų.

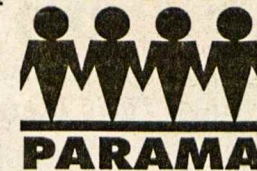
– Ne, nepamiršau, – atsako suvalkiectis, – juk aš jį gavau už degtinę.

– Taip, iš tikrųjų, bet tamsta nemokėjai ir už degtinę.

– Visiškai teisingai, – sutinka suvalkiectis, – nes aš jos negėriau.

TURNER & PORTER
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 118 milijonų dolerių

MOKAME

3.65% už 30-89 d. term. indėlius	term. indėlius
3.95% už 90-179 d. term. indėlius	term. indėlius
4.45% už 180-364 d. term. indėlius	term. indėlius
4.60% už 1 m. term. indėlius	indėlius
4.80% už 2 m. term. indėlius	indėlius
4.90% už 3 m. term. indėlius	indėlius
4.75% už 4 m. term. indėlius	indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius	indėlius
4.35% už 1 m. GIC mėn. palūk.	palūk.
4.85% už 1 m. GIC invest. pažym.	pažym.
5.05% už 2 m. GIC invest. pažym.	pažym.
5.15% už 3 m. GIC invest. pažym.	pažym.
5.30% už 4 m. GIC invest. pažym.	pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	pažym.
3.75% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	ind.
4.85% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	term. ind.
5.05% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	term. ind.
5.15% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	term. ind.
5.30% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	term. ind.
5.25% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)	rate
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	sąsk.
5.50% už JAV dolerių 1 metų GIC	GIC
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	7.45%
2 metų.....	7.50%
3 metų.....	7.55%
4 metų.....	7.65%
5 metų.....	7.70%
– su keičiamu nuosimčiu.....	6.75%

DUODAME

- asmenines paskolas iki \$250,000
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ ĮSLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
APLANKYDAMI MŪŠŲ TINKLALAPĮ: www.parama.net

Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APRADAUD NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) | LIETUVIŲ IR KITŲ
IEŠKOTE DOVANOS?

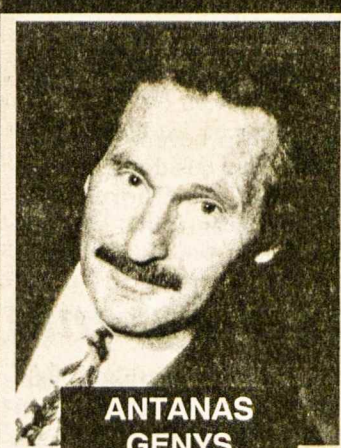
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

PATYRĘS
NUOSAVYBIŲ
PARDAVĖJAS
netoli naujos
PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

WALTER V. DAUGINS

INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinėje pusėje Queensway; prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

ALGIS MEDELIS @ **MEDELIS CONSULTING**
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

KELIONĖS VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!	
Lietuva: Išskrendant iki 30 balandžio	– nuo \$ 890.00
Kalifornija, Grd. Canyon, Las Vegas	– 17 kovo, 11 dienų – \$1990.00
Gralkija ir Turkija	– 28 kovo, 11 dienų – \$2390.00
Italija (Roma, Venecija, Capri ir t.t.)	– 22 balandžio, 11 dienų – \$2490.00
Lurdas, Fatima, Portugalija	– 28 balandžio, 13 dienų – \$2375.00
Roma, Lurdas, Paryžius	– 20 gegužės, 12 dienų – \$2690.00
Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Pas mane atvažiuoti nėra būtina, paskambinti – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.	

ALGIS IR STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atliekiamos giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

Kalėdos Maironio mokykloje

N. BENOTIENĖ

2000 metų gruodžio 16, šeštadienio popietę Toronto Maironio mokyklos visi Aukštesniųjų liuanistinių kursų moksleiviai su savo mokytojais susibūrė į vieną klasę paminėti Kristaus gimtadienio ir pasidžiaugti kalėdinės pasakos konkurso laimėtojais. Šioje prasmingoje šventėje dalyvavo ir Kanados lietuvių bendruomenės pirmininkas A. Vaičiūnas, kooperatyvo "Parama" vedėjas L. Zubrickas, darbuotoja T. Samonienė, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdybos narys M. Rusinas, Maironio mokyklos vedėja A. Šimonienė, kursų vedėja N. Benotienė, mokytojos – I. Ehlers, R. Žemaitytė, tėveliai – R. Rusinienė, dr. V. Samonis ir visi 50 moksleivių.

2000 m. spalio-lapkričio mėnesiais liuanistinių kursų moksleiviai dalyvavo pasakos kalėdinė tema rašinių konkurse. Visi moksleiviai savo rašinius įteikė mokytojoms pasirašę slaptyvardžiais. Trijų mokytojų komisija, kurios pirmininkė buvo mokytoja I. Ehlers, po ilgų svarstymų negalėjo paskirti po vieną pirmą, antrą ar trečią vietą iš kiekvieno skyriaus. Moksleivių rašiniai buvo ypatingai geri, todėl iš X, XI ir XII (OAC) skyrių buvo paskirtos septynios pirmos, septynios antros ir šešios trečios vietos.

Pirmas vietas laimėjo: J. Tarvydas (X sk.), A. Rusinaitė, A. Ramanauskas (XI sk.), A. Radžiūnaitė, A. Varatinskaitė, Š. Šalsys, A. Batūraitė (OAC).

Antras vietas laimėjo: R. Jonušonytė (X sk.), R. Samonytė, T. Kuras, J. Šimonėlytė, V. Šimonavičiūtė (XI sk.), V. Benotaitė, A. Valiulytė (OAC).

Trečias vietas laimėjo: V.

Vilutis, P. Valiulis (X sk.), V. Naudžiūnas, V. Paulionytė (XI sk.), C. Bates, D. Šileika (OAC).

Pasakų autorius pristatė ir įžanginį žodį pasakė mokytoja I. Ehlers, visus mokinius pavadindama naujos literatūrinės rašytojų sąjungos nariais. Visos prizinės vietos buvo apdovanotos piniginiomis premijomis: pirmos vietos po \$30, antros – po \$25, trečia – po \$20. Premijas parūpino kooperatyvo "Parama" valdyba, o jas įteikė vedėjas L. Zubrickas.

Likusi šeštadienio rytmečio dalis buvo skirta dvasiniam-kalėdiniam susikaupimui, kuriam vadovavo kun. E. Putrimas, kun. J. Žukauskas ir brolis Petras. Skambėjo kalėdinės giesmės, giedamos moksleivių, degė Advento žvakės. Kunigai, skaitydami ir aiškindami Evangelijos tiesas, priartino mūsų širdis prie tikrosios Kūčių ir Kalėdų prasmės. Dalinomis plotkelėmis, linkėdami viens kitam linksmų švenčių, dėkojome Dievui už mokslo, žinių, taikos, ramybės ir darbios šeimos palaimą.

Ant stalo, užtiesto linine staltiese, buvo padėta saujelė šieno, vaškinės žvakės, obuoliai, prėskučiai, po stalu gaivų skanų kvapą sklaidė žalios eglių šakos. Pasiruošę moksleiviai aiškino Kūčių stalo papuošimo reikšmę, valgomų patiekalų svarbą ir jaunimui įdomiausią dalį – būrimus. Buvo įdomu susėdus pažiūrėti į darnų pagoniškų ir krikščioniškų tradicijų susijungimą lietuvių katalikiškoje kultūroje. Sprendžiant iš aktyvaus moksleivių dalyvavimo, mokytojos liko patenkintos taikliai paruošta programa. Išsiskyrėme palinkėję vieni kitiems diučių Kalėdų ir laimingų naujųjų metų.

Toronto Maironio mokyklos Aukšt. liuanistinių kursų moksleiviai, laimėję II vietas kalėdinių rašinių konkurse. Iš kairės: kursų vedėja mokytoja N. Benotienė, V. Benotaitė, T. Kuras, R. Jonušonytė, J. Šimonėlytė, "Paramos" vedėjas L. Zubrickas, R. Samonytė, V. Šimonavičiūtė. Priekyje – A. Valiulytė, KLB pirm. A. Vaičiūnas ir mokytoja I. Ehlers

Rašo Maironio mokyklos moksleiviai

Toronto Maironio mokyklos rašiniai - pasakos Kalėdų tema, laimėję konkursines premijas

Geriau duoti, negu gauti

Eglutė gražiai papuošta, pyragaičiai kepa virtuvėje, viskas kvepia, gražios giesmės skamba. Jau Kalėdos atkeliavo. Čia Elytės mėgiamausia šventė, nes jos mylima šeima susirenka ir džiaugsmingai švenčia Kalėdas. Nors buvo laikas, kada Elytė nesuprato tikrosios Kalėdų reikšmės...

Kalėdų laukimas prasidėjo kaip visada. Elytė skaičiavo dienas, klausdama, kada Kalėdų senis atkeliaus ir atneš didelę krūvą dovanų. Kiekvieną savaitę su tėvais ji ėjo apsipirkti ir prie krautuvės lango prispaudus raudonus žandukus stebėjo, kaip gražiai blizga spalvoti žaisliukai. Tie žaislai ją hipnotizavo.

Elytė parodė mamai visas lėles ir žaidimus, kuriuos ji labai norėjo gauti dovanų. Ji vis ragino ir žiržėjo, kad mama nupirktų tas dovanas.

Kiekvieną vakarą Elytė žiūrėjo įvairias programas per televiziją ir stebėjo reklamuojamus žaislus. Jai Kalėdos reiškė Kalėdų senelį, dovanos po eglute. Ji nė vieną kartą nepagalvojo apie tikrą Kalėdų švenčių reikšmę.

Pagalvau atėjo Kūčių vakaras. Iš tolo girdėjosi kalėdinių giesmių aidai. Namuose Elytė su tėvais skubėjo pasiruošti Kūčių vakarienei. Jie važiavo pas močiutę, kur turėjo susirinkti visa šeima. Vėluodami, jie greitai sulipo į automobilį ir išvyko. Lauke snigo, saulutė buvo jau seniai nusileidusi. Liko tiktai spalvotos namų lempučių, šildančios šaltą Kūčių vakarą. Kambarįje spragsėjo židinyje, ant stalo garavo maistas ir tyliai girdėjosi televizijos garsai kitame kambarielyje, kuriame Elytės pusbroliai žiūrėjo programą.

Kūčių vakariene prasidėjo malda, kurią paskaitė teta Emilija. Prieš valgant visi smalsiai traukė po šiaudą, kurie buvo padėti po staltiese. Šeimos nariai stebėjo savo ištraukto šiaudų ilgumą, kuris turėjo parodyti jų gyvenimo ilgį. Kiti juokavo ir kitaip aiškino šiaudų reikšmę. Elytė neįsijungė į žaidimą ir vis žiūrėjo į po eglutės sudėtas dovanas. Viskas taip skaniai kvepėjo, bet ji žinojo, kad ku mažiau valgys, tuo greičiau galės atidaryti savo dovanas. Nelaukdama pusbrolių ji nubėgo prie papuoštos eglutės ir peržiūrėjo visas dovanas, kurios buvo užrašytos jai. Pagaliau Elytė surado – jos, tai buvo pati didžiausia dėžė. Elytė nuplėšė įvyniotą popierį ir nustebusiomis akimis pamatė naują lėlę, kurios jau visą mėnesį laukė. Tačiau ilgai naują žaislą nesidžiaugė, pradėjo ieškoti daugiau dovanų.

"Reikės laukti iki rytojaus, kol Kalėdų senelio dovanos atsisiras" – pasakė mama. Elytė šis vakaras labai lėtai slinko. Ji sėdėjo ant sofos ir žaidė su lėle. Vėlai vakare, kai visi baigė svečiuotis, Elytė su tėvais grįžo namo. Tėtis staiga stabtelėjo. "Žiūrėkit į tą namą, ten buvo gaisras! Ir, atrodo, visai neseniai". "Ar čia gyvena ta šeima su dviem mažom dukrelėmis?" – rūpinosi Elytės mama. "Mums reikėtų grįžti čia rytą ir pakviesti juos pas mus Kalėdoms". Elytė visai nesiurpino. Ji nesidomėjo įvykiais nelaimė ir piktai pagalvojo: šis įvykis gali sugadinti jai Kalėdas. Ta naktį atsigulusi į šiltą lovą Elytė svajojo apie Kalėdų senelį ir pilną maišą dovanų. Ji sapnavo, kad Dievo angelas kalbėjosi su ja.

Angelas paklausė: "Miela mano Elyte, ar tu žinai kodėl mes švenčiame Kalėdas kiekvienais metais?" "Kad būtų mokykloje atostogos ir gautume daug dovanų nuo tėvų" – atsakė Elytė. "Elyte, ar tu jau pamiršai tikrą Kalėdų reikšmę?" – pakartojo angelas. "Šiandien yra diena, kai gimė Jėzus Kristus. Tai taikos ir meilės šventė ir ją dalijamės su kitais žmonėmis. Pagalvok apie šeimą, kurios namai sudegė. Įsivaizduok, kokią šventę jie turės. Ar nebūtų gražu, jeigu tu pasidalintum savo dovanomis su mergaitėmis, kurios nė vienos dovanos nebeturi?" – kalbėjo angelas. Elytė apstulbo ir susigėdo. "Turbūt buvau truputį gobši ir nerūpestinga", – prisipažino Elytė.

Anksti Kalėdų rytą Elytė pabudo susijaudinusi ir nudžiugusi ne dėl dovanų, o dėlto, kad prisiminė sapną ir stebuklingą angelą. Dar svarbiau, kad ši diena buvo Kristaus gimimo diena. Ji greit nubėgo į šeimos kambarį ir po eglutės keturias dovanas. Džiaugsmingai šokinėdama ji greit apsisvilko žeminiu švarkeliu. Eidama pro duris tėveliams sušuko, kad greit grįš. Pasigriebė dovanas ir pradėjo bėgti į sekančią gatvę, kur gyveno nelaimingoji šeima. Šaligatviai buvo apsnigti ir slidūs, bet Elytė vis tiek bėgo. Ji buvo pasiryžusi atlikti gerą darbą, ir nepagalvojo, jog tame name galėjo nieko nebūti. Prieėjęs prie namo, minutėlę sumišusi žiūrėjo į sudegusį namą, nežinodama ką toliau daryti. Tuo tarpu sustojęs automobilis ir iš jo išlipo dvi mergaitės ir jų tėveliai. Tuo pačiu metu atskubėjo ir Elytės tėvelis. Elytė, nieko nelaukdama, pribėgo ir atidavė dovanas mergaitėms. Mergaitės akys nušvito. Jos pradėjo šypsotis ir dėkoti Elytei. Tada Elytė suprato, kodėl yra geriau duoti, negu gauti. Nuo to laiko Elytė pradėjo daugiau galvoti apie kitus ir mažiau apie save. Kalėdų dvasia tikrai atėjo į jos širdį ir pasiliko visam laikui.

Arija Batūraitė, XIII skyrius (OAC)

Kūčios su elgeta

Išėjęs iš šventovės po vakarinių Mišių pamačiau vyriškį, sėdintį ant šventovės laiptų. Jis buvo ištiesęs ranką ir tyliai meldėsi. Ištiestoji ranka drebo nuo šalčio prie padėto krepšelio. Namie mama paruošė Kūčių vakariene, 12 tradicinių patiekalų ir plotkeles. Ant stalo buvo penkios tuščios vietos. Jos buvo skirtos šeimos mirusiems. Bet palaukit! Penkios? Mamos ir tėčio tėvai, bet kam gi ta penkta lėkštė? Priėjau prie tėvelio ir paklausiau, ar šiais metais bus svečių. Jis nusišypsojo ir pasakė, kad jie su mamyte matė, kaip aš žiūrėjau į vyriškį, kuris sėdėjo prie šventovės ir nutarė, jeigu noriu galiu pasikviesti tą senuką pas mus Kūčių vakarienei.

Greitai apsirengęs, išbėgau pro duris šventovės link. Vyriškis dar tebesėdėjo, bet jo ranka jau nebuvo ištiesta. Jis lyg ir buvo susiruošęs kažkur eiti. Aš priėjau prie jo ir nedrąsiai paklausiau: "Kur einate?" "Einu ieškoti pastogės, atrodo, bus šalta naktis" – atsakė senelis. "Mes turim pastogę. Užėikit pas mus, – greitai pasakiau. – Ačiū, vaikelai, bet nematau, kad tavo tėveliai norėtų, kad aš trukdyčiau. – Jūs netrukdykit. Tėveliai man sakė jus atvesti, nes matė kaip aš jums norėjau padėti, kai

buvome atėję į Mišias.

– Tu norėjai man padėti? – nustebęs paklausė jis.

– Norėjau ir dabar noriu, tad eikit su manimi, nes atšals vakariene, – pasakiau aš ir paėmiau jo ranką.

– Na, jeigu jau taip, tai kaipgi aš galiu atsisakyti, – nusišypsojęs atsakė senukas.

Vis dar laikydamas jo ranką, paėmiau jo krepšelį ir pradėjome eiti. Vyriškio ranka buvo labai šalta. Ištraukiau iš kišenės padovanotas pirštines ir padaviau jam. Jis pasižiūrėjo į mane, nusišypsojo ir užsimovė jas.

– Štai ir atėjome, – pasakiau.

– Oi, vaikelai, net nežinau, ar gerai padariau čia ateidamas. Jums aš svetimas, – bandė spyrioiti senukas.

– Ne, nesakykite taip, mes visi broliai ir seserys.

– Įėjome į vidų. Nusimovėme batus, įėjome į virtuvę, kur tėvelis su mamyte baigė ruošti vakarienę.

– Štai ir mes, – nedelsdamas pasakiau.

– Užėikit, užėikit, – šūktelėjo tėvelis – Vakariene tuoj bus paruošta.

Mes atsisėdome prie stalo. Netrukus atėjo ir tėveliai. Tėvelis pradėjo šnekučiuotis su vyriškiu. Mama sėdėjo ir klausėsi.

– Na, laikas malda, – pasakė tėvelis.

Visi pasimeldėme, pasidalinome plotkele ir pradėjome valgyti. Valgėm taip, kad net ausys linko. Valgydami suaugę šnekėjosi, o aš klausiausi. Sirdy jaučiau, kad padariau kažką labai gero, bet tuomet to dar nežinojau. Pavalgę visi aptingo, ir laikas buvo miegoti. Vyriškiui mama paruošė atskirą guolį netoli krosnies. Jis dėkodamas persirengė į sausas drabužius, kuriuos jam davė tėvelis ir nuėjo miegoti.

Atsigulęs į savo lovą pasijutau labai gerai. Geros mintys vis sukiros galvoje. Lauke kažkas švietė. Pakėlęs galvą žvilgtelėjau pro langą. Danguje spindėjo žvaigždės. Viena jų buvo itin didelė ir šviesdama lyg linkėjo labos nakties. Ji, atrodo, švietė tik mūsų kiemui. Žodžiais negaliu aprašyti ką tada jaučiau bežiūrėdamas į neapsakomą grožį danguje. Sirdis buvo pilna laimės ir džiaugsmo. Staiga žvaigždė prigiso ir pasidarė tokia pati kaip ir kitos. Padėjau galvą ant pagalvės ir greitai užmigau.

Rytą pabudau vėliau, negu dieną prieš tai. Namie buvo tylu. Tėveliai dar miegojo. Žvilgtelėjau krosnies link. Vyriškio guolis buvo tuščias, bet tvarkingai paklotas. Nustebau. Kur jis galėjo dingti? Atidariau lauko duris. Snigo. Staiga pamačiau sniego pėdsakus vedančius kalnelio ir miško link. Nejaugi jis išėjo net neatsisveikinęs? Nuėjau į savo kambarį pasikloti lovos. Pakėlęs pagalvę taip nustebau, kad net šūktelėjau. Mano penkios monetos, kurias Kalėdų proga padovanojo tėvelis, ir k-

(Nukelta į 10-tą psl.)

RE/MAX West Realty Inc.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltes kraštas * Draugų * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Šalinimą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.

Dėmesio! Garantuojame kelionės lėktuvu kainą \$999 įskaitant mokesčius, norintiems skristi į Lietuvą 2001 metais iki gegužės 26 dienos, jeigu įmokešite už bilietus iki 2001 metų sausio 5 dienos. Maršrutas ir lėktuvų bendrovę jūsų pasirinkimui.

Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
V.I.M. Parcel Express Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu TIESIOG Į VILNIŲ

MŪSŲ ATSTOVAI:

Montrealyje
4359 Venise, St-Leonard
Tel: (514) 728-3612
Romas Bobykas

Toronte
2323 Bloor St.W.
Tel: (416) 604-4848
Romas Scots

2455 Cawthra Rd., Unit 20
Tel. (905) 281-9665
1-888-861-7944
(nemokamas)

- ♦ siuntinių pristatymas į adresato namus
- ♦ maisto siuntiniai
- ♦ pinigų pervedimas
- ♦ pristatymo patarnavimai (courier service)
- ♦ komerciniai persiuntimai (commercial shipments)
- ♦ kelionių patarnavimai

Mes siunčiame siuntinius į
BALTIJOS VALSTYBES, RUSIJĄ, UKRAINĄ
BEI KITAS EUROPOS VALSTYBES

Darbo val. nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 6 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Kristaus apsiereikimo šventės dieną visose trijose mūsų šventovėse iškilmingomis apeigomis užbaigėme šventuosius Metus. Dėkojame Dievui Tėvui už visas suteiktas malones per savo Sūnų mūsų parapijos. Meldėme, kad Kristus-Rūpintojėlis ir toliau rymotų mūsų išieivijos pakelėse ir stiprintų mus savo Šventąja Dvasia.

– Sausio 13, ateinantį šeštadienį, tuoj po 3 v.p.p. Mišių, Delhi Šv. Kazimiero šventovės salėje šaukiamas Delhi-Tillsonburg LB apylinkės susirinkimas. Ta proga bus paminėta Sausio tryliktoji.

– Sausio 14, ateinantį sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje minėsime Sausio tryliktoją. Ta proga 11 v.r. Mišiose iškilmingai su savo vėliava dalyvaus Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai.

– Sausio 2, antradienį, parakrikštyta Tomo ir Elizos (Geraitės) Von Kapherr dukrelė Kenzija-Julija.

– Per praėjusius 2000 metus mūsų parapijoje buvo pakrikštyti 9 kūdikiai, Sutvirtinimo sakramentą priėmė 7 jaunuoliai, Santuokos sakramentą priėmė 4 poros ir palaidoti 45 mirusieji.

– Delhi parapijoje per praėjusius 2000 metus palaidoti 5 mirusieji.

– “Žodis tarp mūsų” sausio-vasario knygelių laida platinama sekmadieniais parapijos salėje.

– Anapilio knygyno vedėjas prašo neišmesti gautų su sveikinimais ant vokų ar atviručių pašto ženklų, o atnešti juos į knygyną. Jie bus perduodami pašto ženklų rinkėjams Lietuvoje.

– Mišios sausio 14, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Aleksandrą Valeską; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Juliją Macevičiūtę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje sausio 13, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Benediktą Stonkų.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kiekvieną sekmadienį 9.30 v. ryto. Pamaldos su Šv. Komunija kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį.

– Sekmadienio mokyklos pamokos vyksta pamaldų metu, du kartus per mėnesį: sausio 7 ir 21 d.d.; vasario 4 ir 18; kovo 4 ir 18; balandžio 1 ir 22; gegužės 6 ir 20; birželio 3 ir 23.

– Moterų draugijos susirinkimas įvyks po pamaldų sausio 28 d. Lietuvių Namų patalpose.

– Tarybos posėdis nukeliamas iki vasario 6 d., 7.30 v.v.

– Ekumeninės pamaldos: sekmadienį, sausio 28, 9.30 v. ryto. Pamokslą pasakys kun. Juozas Zukauskas, OFM, svečias iš Prisikėlimo parapijos. Antradienį, sausio 30, 7 v.v. visi vyksime į Prisikėlimo parapijos šventovę, kurioje pamokslą pasakys kun. Algimantas Žilinskas ir giedos abiejų parapijų chorai.

Lietuvių Namų žinios

– Sausio 7, sekmadienį, LN svetainėje pietavo 190 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė A. Biškevičienė. Svečių knygoje pasirašė – P. Kraveckas iš Toronto..

– LN valdybos posėdis įvyks sausio 11 d., 7 v.v.

– LN moterų būrelis pasiuntė 2 siuntinius Vilniaus krašto mokykloms.

– Per Naujų metų pobūvį kažkas per apsirinkimą paėmė E. Stepono apsiaustą, palikdamas savąjį. Prašome jį grąžinti į LN raštinę ir pasiminti savo.

– Vasario 10 d., 7 v.v. pirmą kartą Lietuvių Namuose Valentino dienos proga įvyks šventinis pobūvis. Jame galėsime matyti įdomią programą, pasivaikinti skania vakariene, dalyvauti įvairių laimikčių gaušioje loterijoje. Šokiams gros pirmą kartą besisvečiuojantis Toronto, puikus lietuvių ansamblis iš Detroito. Renginį ruošia lietuvių klubas “Santaka”. Dėl bilietų prašome teirautis Lietuvių Namų raštinėje, arba skambinti tel. 416 538-1748 Astrai ar 416 532-3311 Gintui.

– Vasario 17 d. LN Vytauto Didžiojo menė išnuomota Medžio-tvori ir žūklautojų klubo “Tauras” metiniam balui. Žvėrienos vakariene su vynu ir turtiną loterija. Programoje – vyrų choras “Aras”, šokiams gros V. Povilionis.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoj: A. I. Jurcevičiai – \$100 (\$400), L. Balsienė – \$20 (\$5,483.70), a.a. A. Kulnienės atminimui N.N. aukoj – \$20 (\$185), B. McKenny – \$500 (\$750). Slaugos namų vėjus komitetas dėkoja visiems aukotojams už paramą Slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą šeštadienį, sausio 6, “Vilnius Manor” patalpose per 5.30 v.p.p. Mišias ir sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias giedojo parapijos jaunimo choras, palydimas gitarų.

– Kaip visoj Katalikų Bendrijoje, taip ir šioj parapijoje buvo užbaigti dutūkstantieji Krikščionybės jubiliejiniai metai su specialia padėkos malda po kiekvienų Mišių ir su žmonių apšakstymu per pagrindines 10.15 v.r. Mišias.

– KLK moterų dr-jos parapijos skryžiaus susirinkimas vyks šį sekmadienį, sausio 14, po 11.30 v.r. Mišių parodų salėje. Programoje – dr. Raimundo Zabičiausko paskaita apie “Osteoporosis” – kaulų retėjimo ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti.

– Toronto lietuvių ekumeninė savaitė prasidės su kun. Juozapo Zukausko, OFM, pamokslu lietuonių Išganytojo parapijos sekmadienį, sausio 28 ir bendrom ekumeninėm pamaldom šioj parapijoje sausio 30 d., 7 v.v., kurių metu pamokslą sakys kun. Algimantas Žilinskas. Per pamaldas giedos parapijų chorai.

– Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokoms registracija vyksta sausio mėnesį. Registruojami jaunuoliai ir jaunuolės, sulaukę 12 metų amžiaus. Jei yra suaugusių, kurie neturėjo progos priimti sutvirtinimo sakramentą, yra kviečiami skambinti į kleboniją susitarti dėl pasiruošimo tvarkos. Sutvirtinimo sakramentą suteiks vyks. P. Baltakis, OFM, per Sekmines, birželio 3 d.

– Yra mirusi a.a. Eleonora Kulienė, 96 m. Kadangi jos vaikai išvykę į kelionę, laidotuvės vyks šioj parapijoje sausio 20 d., 10 v.r.

– Lietuvių pranciškonų trimetinis suvažiavimas (kapitula) vyks Lietuvoje, Kretingos vienuolyne sausio 15-19 d.d. Suvažiavimas išrinkt naują vadovybę, kuri padarys kunigų paskirstymus bei sekancio trimetio planus. Kapitulos dalyvauja ir parapijos klebonas.

– Pakvitavimai už aukas parapijai bus paruošti vasario pradžioje. Jei kas norėtų papildyti aukas 2000 metams, gali tai padaryti iki sausio mėnesio pabaigos.

– Parapijos persikėlimo/statybos vėjus komitetas praneša, kad parapijos kredito kooperatyvui įnešus 60,000 dol., statybai jau surinkta \$434,312 (dar reikia \$885,388).

– Mišios sekmadienį, sausio 14: 8.15 v.r. už a.a. Apolinarą ir Gintautą Beresnevičius; 9 v.r. už a.a. Eleną Gegužienę; 10.15 v.r. už a.a. Kęstutį Žulį – 4 metinės, už a.a. Moniką Marcinkevičienę, už Pečiūlių, Zorubų ir Grambų šeimų mirusius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Mūsų bibliotekoje dabar yra knyga *The History of the Baltic Countries*, iliustruotas Lietuvos, Latvijos ir Estijos istorijos vadovėlis studentams.

– Muziejaus išlaikymui aukoj: \$2,000 – “Talkos” kredito kooperatyvas; \$50 – Vladas Butky.

Maironio mokyklos žinios

– Sausio 13 d. tęsime toliau pamokas normalia tvarka.

– Gavome per PLB švietimo komisiją “Ažuoliuko” berniukų choro įdainuotų pasaulio kalėdinių giesmių garsajuostę – dr. Jono Valaičio dovaną. Ši garsajuostė yra platinama “Gelbėk vaikus” organizacijos komiteto Lietuvoje, kuriam vadovauja Aloyzas Sakalas. Nuoširdžiai dėkojame dr. Jonui Valaičiui.

– Živilė

– Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 aukoj A. B. Matulaičiai.

– Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui \$300 aukoj A. Aleliūnienė.

– A. a. Marijos Skučienės 10 metų (1991.I.13) mirties atminimui pagerbti dukters Aldona Skučaitė, Birutė Pichler ir Rasa Berentienė “Tėviškes žiburiams” aukoj \$100.

– A. a. Juzelei Dovidaitienei mirus, užjausdami dukras Vidą Hayes ir Aidą Rickienę, seserį Onutę Melnikienę, brolių Kazį Gudinską ir jų šeimas, Alina ir Kazys Žilvyčiai “TŽ” aukoj \$50.

LABDAROS ŠVIETIMO FONDIU

aukojo:

\$44,000 – PRANAS KOZULIS

testamentiniu palikimu

Nuoširdžiai dėkoja –

Labdaros fondo valdyba

PARAMA praneša, kad 2000 metais grąžino savo nariams

DAUGIAU KAIP VIEŅĄ MILIJONĄ DOLERIŲ

TAI PATS AUKŠČIAUSIAS PELNO IŠMOKĖJIMAS NARIAMS

Lietuvių kredito kooperatyvo “PARAMOS” valdyba maloniai praneša, kad užbaigus 2000 metus su aukštu pelnu, valdyba išmokėjo savo nariams:

■ Už investicijas (GIC, terminuotus indėlius ir taupymo sąskaitas) **15%** papildomų palūkanų

■ Už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas grąžinta **10%** sumokėtų palūkanų

■ Lapkričio mėnesį buvo papildomai išmokėta ar grąžinta dar **1%**

Iš viso, per 2000 metus “PARAMA” išmokėjo taupytojams **16%** papildomų palūkanų ir skolintojams sugrąžino **11%** sumokėtų palūkanų. Tai rekordinis pelno paskirstymas “PARAMOS” nariams.

Pinigai tiesiogiai pervesti į kasdienės narių sąskaitas

AUDRIUS ŠILEIKA,
Valdybos pirmininkas

LABDAROS KONCERTAS

KLB KULTŪROS KOMITETAS Kviečia
į kamerinės muzikos popietę, kurioje skambės ir lietuvių, ir tarptautinių kompozitorių kūrinių

Programą atliks

kamerinis orkestras “LYRA” ir dirigentas SAULIUS SONDECKIS

2001 m. sausio 21, sekmadienį, 2 val. po pietų
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West

BILIETAI:

\$15 asmeniui – į koncertą (vietos numeruotos);
\$35 asmeniui – į susitikimą su dir. S. Sondeckiu ir vaišes po koncerto Gedimino pilies menėje

PELNAS SKIRIAMAS LIETUVOS NAŠLAIČIŲ GLOBAI ir TORONTO SLAUGOS NAMAMS

Bilietai gaunami pas:

J. Vingelienę tel. 416-233-8108, R. Celejewską tel. 416-231-8832,
Lietuvių Namuose sekmadieniais

Amerikos lietuvių fondas rašo “Tėviškes žiburiams”: “Su-prasdami sunkias lietuvių išeivijos spaudos darbo sąlygas ir įvertindami jos reikšmę lietuvių fondo auginime, siunčiame kalėdinę dovaną – \$2,000 dolerių čekį. Lietuvių fondo tarybos ir valdybos vardu sveikiname su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais 2001 metais. Linkime geriausių sėkmės visuose Jūsų darbuose”. Pasirašė Povilas Kilius, valdybos pirmininkas ir Alė A. Razmienė, valdybos sekretorė. “Tėviškes žiburii” leidėjai nuoširdžiai dėkoja Amerikos lietuvių fondui už paramą.

Mažosios Lietuvos fondai aukoj (skliausteliuose bendras įnašas): \$500 – A. Bražys (\$1,300); po \$100 – Birutė Lukošienė (\$500); Išganytojo p-jos moterų draugija (\$700) – Karaliaučiaus kr. mokykloms; \$50 – Petras Šturmas (\$550); \$45 – Erikas Petrus (\$700). Aukos, skirtos enciklopedijai rengti: \$2,500 – V. Pėteraitis (\$15,565); po \$100 – G. Montvilienė (\$600); J. Rukšėnienė (\$200); L. Balsienė (\$14,809). Nuoširdžiai dėkojame visiems, padidinusiems įnašą. Sveikiname A. Bražį, stojusį į Maž. Lietuvos fondo mecenatų eiles.

Fondo valdyba

A. a. Stepo Ignatavičiaus antrų mirties metinių atminimui žmona Birutė ir sūnus Stepas su šeima “Tėviškes žiburiams” aukoj \$100.

Toronto vyrų choro “ARAS”, vadovaujamo Lilijos Turūtaitės, KONCERTAS
įvyks 2001 m. sausio 14, sekmadienį, 3 v.p.p.
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.

VISI KVIEČIAMI PAREMTI CHORO VEIKLĄ **Rengėjai**

Vilniaus radijo užsieniui laidos yra transliuojamos kasdien trimis dažniais: 4 v.p.p. – 11,730 kHz, o 7 v.v. 6,120 kHz ir 9,875 kHz. Klausytojai maloniai prašomi pranešti apie laidų girdimumą tų laidų radijo stočiai.

A. a. Virginijai Gražinai Daulenskytei mirus, užjausdami jos seserį Angelę su vyru Broniumi Stankaikiu, vėžiu ir džiova sergantiems vaikams Lietuvoje aukoj: \$100 – dr. A. V. Valiuliai ir šeima; \$50 (JAV) – A. B. Stankaiciai; \$50 – M. Besparienė ir šeima; J. Valiulienė, V. V. Valiuliai ir šeima, B. Kazlauskaitė; \$30 – B. Hawthorne & B. Morton, Z. J. Dabrowski; \$25 – M. P. Besasparis, D. Besasparytė, E. Namikas; \$20 – J. K. Povilaičiai, R. A. Jonaičiai, V. Petrauskienė ir R. Kuprevičienė, O. Dementavičienė, E. Kripienė, M. P.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
(pager) (416) 609-5108

MONTREALque

Aušros Vartų šventovėje ir šiais metais Bernelių Mišios buvo atnašaujamos Kalėdų išvakarėse 10 valandą. Prieš tai vyko kalėdinių giesmių koncertas, kurį atliko solistai Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys bei parapijos choras, kuriam vadovavo ir solistus vargonais palydėjo muz. Lawrenti Djintcharadze, koordinatorius Antanas Mickus. Į pamaldas prisirinko pilna šventovė. Daug svečių privažiavo iš įvairių vietovių, bet daugiausia iškilę iš Montrealio vaikai atvyko aplankyti savo tėvų ir artimųjų. Po pamaldų susitikti ir pasisveikinti su pažįstamais rinkosi į salę. Čia buvo paruošti užkandžiai, vynas, kava.

Naujųjų metų šventimą sujaukė sniego audra. 25 cm sniego, kad ir su nedideliu vėjėliu, padarė gatves ir nepravažiuojamas, ir nepraeinamas. Todėl naujųjų metų išvakarėse numatytas koncertas ir 2000-ųjų

metais atliktųjų darbų pamaldus apmąstymas, galima sakyti, neįvyko. Žmonių susirinko tikrai mažai. Nuostabu, kad parapijos salėje šaulių rengtas naujųjų metų sutikimas susilaukė pakankamo skaičiaus dalyvių.

Kviti už 2000 metų aukas Aušros Vartų parapijai išduodami klebonijoje trečiądieniais sausio 10 ir 17 d.d. nuo 10 iki 12 val. ryto.

“Lito” nariai gali atsiimti 2000-ųjų metų sieninius kalendorius abiejuose “Lito” skyriuose.

Audros Verbylaitės ir Anthony Zicha sūnelis gruodžio 23 d. pakrikštytas ir vadinsis Williams Aleksandras Verbyla Zicha.

A. a. Elena Bunienė, 84 m. amžiaus, mirė gruodžio 27 d. Po gedulinių pamaldų Aušros Vartų šventovėje sausio 3 d. palaidota Mount-Royal kapinėse. Liko du sūnūs ir kiti artimieji. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$45.00, rėmėjo – \$55.00, garbės – \$65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:

“Tėviškes žiburiai”
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada
Norintiems susipažinti “Tėviškes žiburiai” siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

Rašo Maironio...

(Atkelta iš 9-to psl.)

rios buvo padėtos po pagalde, buvo ne penkios o visa dešimtis! Bet iš kur? Tėveliai dar miegojo, tai jie negalėjo jų čia padėti, be to, mama tam būtų prieštavavusi. Nejaugi jas čia padėjo senelis? Bet iš kur jis galėjo jų šitiek turėti ir kaip jas čia padėjo man neįjaučiant?

Apsirengiau ir išėjau į kiemą. Keistas jausmas šildė mano kūną. Negalėjau nesišypsoti. Lauke buvo tokia tylą ir ramybė. Kalėdų rytas buvo tikrai nuostabus. Vis dar galvojau apie vyriškį, kuris man padėjo suprasti Kalėdų reikšmę. Grįžau vidun. Tėveliai jau buvo atsikėlę. Priėjau prie jų, apkabinau, pabučiavau į žandus ir pasveikinau su šventom Kalėdom. Jie paklausė, ar aš mačiau mūsų svečių. Papurčiau galvą ir pasakiau, kad jam reikėjo skubėti. Nežinau, kodėl taip pasakiau. Tai paprasčiausiai atrodė teisinga.

Nuėjau prie lango ir atsisėdau. Snaigės tyliai leidosi ant žemės, uždengdamos pėdsakus, paliktus sniege. Su šventom Kalėdom, seneli, palgalvoju aš, kas tu bebūtum...

(Šis rašinys sutrumpintas, Red.).

Šarūnas Balsys,
XIII skyrius (OAC)

MOTERIS iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti vaiką, vyresnio amžiaus žmones ir padėti namų ruošoje. Skambinti tel. 416 535-9446.

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima kreiptis skambinant tel. 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

Aukojo “TŽ”

\$53 – J. Dzimirskas, V. Adamonis, V. Bireta, B. Sriubickis, V. Vaidotas, J. Statkevičius, B. Saplys, A. Leda, S. Dalius, B. Kupckas, A. Monstvilas, Marijos Aukštaitės centras, dr. A. Balčiūnas, J. S. Poška, A. Burb, J. Bušauskas, V. E. Sakas, K. Žolpis, P. Gabrėnas, Z. Burksaitis, E. Dašys, J. Stankūnas, A. Kasioulaitė, V. Kerbelis.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 – A. Rukšys, P. Venskys, dr. M. J. Uleckas, P. Sidaras; \$80 – H. Butkevičius, L. Kulnys; \$75 – J. Mokevičius; \$70 – H. Šiaurys, S. Laimikis; \$65 – M. Kupris, A. Petruskas, E. Šleky, A. Smolskis, H. Stepaitis, O. Spidell; \$63 – V. Marcinkevičius, A. Zubrickas, V. Montvilas, G. Dirsė, I. Ross, A. Kvietinskis, V. Kupcikevičius. Nuoširdus aciu už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

“Tėviškes žiburiams” aukoj: \$200 – S. Dalius; \$100 – A. Laurinaitis, K. Mileris; \$50 – S. Lazdinis, A. Gedrimas; \$45 – V. Šeštakas; \$43 – J. Dzimirskas; \$32 – K. Rožanskas; \$27 – E. Fedaras; \$12 – M. Lorr; \$10 – O. Mučinskis, F. Barauskas; \$7 – J. Aleknevičius, M. Žymantas, V. Kerbelis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$60 – A. Lajukas, J. Barakauskas, D. A. Misiulis, N. Sviežikas, J. Gudavičius, J. Kuliešius, S. Kėkštas; \$55 – V. Vaitkus, V. Paškus, F. Mockus, V. Ivanauskas, P. Lapieinis, J. Ažubalis, J. Bežys; \$12 – M. Lorr; \$10 – O. Mučinskis, F. Barauskas; \$7 – J. Aleknevičius, M. Žymantas, V. Kerbelis.

CLEAN FOREVER. Valome kilmus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bei kuriu laiku tel. 416 503-1687.